

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

อ.พ. 2/2565 การประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ. 2/2565

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา
สมัยประชุมสามัญประจำปีครั้งที่สอง

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา
ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม
และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น
ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกรัฐสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบ
การพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทิม

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นายทองศักดิ์ สุระคำแหง

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 1

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายภูษงค์ สุวรรณณณี

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางสาวนฐมลย์ พงษ์รอนันต์

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายแดนชัย ไชวิเศษ

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นางสาวอุษณีย์ อินทองช่วย

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางเมษาพร กาญจนินทุ

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กุมภาพันธ์ 2565

บทสรุปสำหรับสมาชิกรัฐสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2564 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 83 เกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยแก้ไขเพิ่มเติมให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 500 คน เป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 400 คน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวน 100 คน (เดิมกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 500 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 350 คน และมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจำนวน 150 คน) และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้ใช้บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบละหนึ่งใบ ส่วนมาตรา 86 เกี่ยวกับการกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมีและการแบ่งเขตเลือกตั้ง และมาตรา 91 เกี่ยวกับการคำนวณสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองที่จะได้รับเลือกตั้ง โดยให้นำคะแนนที่แต่ละพรรคการเมืองได้รับการเลือกตั้งมารวมกันทั้งประเทศ แล้วคำนวณเพื่อแบ่งจำนวนผู้ที่ได้รับเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมือง เป็นสัดส่วนที่สัมพันธ์กันโดยตรงกับจำนวนคะแนนรวมข้างต้น โดยให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งมีรายชื่อในบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองได้รับเลือกตามเกณฑ์คะแนนที่คำนวณได้เรียงตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น ซึ่งการคำนวณสัดส่วนเพื่อหาผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้รวมผลคะแนนทั้งหมดที่ทุกพรรคการเมืองได้รับจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อทั่วประเทศ หาดด้วยหนึ่งร้อย ผลลัพธ์ที่ได้ให้ถือเป็นคะแนนเฉลี่ยต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคน แล้วให้นำคะแนนรวมจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองได้รับ หาดด้วยคะแนนเฉลี่ยดังกล่าว ผลลัพธ์ที่ได้เฉพาะส่วนที่เป็นจำนวนเต็ม คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นได้รับ ทำให้ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว โดยมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ดังนี้ 1) คณะรัฐมนตรี 2) พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง กับคณะ 3) นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ 4) นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ 5) นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ และ 6) นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ ซึ่งสรุปประเด็นได้ ดังนี้

1. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองที่เรียกเก็บจากสมาชิกพรรคการเมือง

2. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

3. ยกเลิกการกำหนดจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองขั้นต่ำ และการตั้งสาขาพรรคการเมืองครบทุกภาค

4. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงื่อนไขของพรรคการเมืองที่จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง

5. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

6. แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ดังนี้

1) แก้ไขเพิ่มเติมผู้มีสิทธิเสนอรายชื่อบุคคลเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ชัดเจนว่าผู้มีสิทธิเสนอรายชื่อ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

2) แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจากไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบลายชื่อเป็นไม่เกินหนึ่งร้อยรายชื่อ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2564

3) แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนบุคคลที่สมาชิกพรรคการเมืองสามารถลงคะแนนเลือกได้จากไม่เกินสิบห้ารายชื่อเป็นไม่เกินสิบลายชื่อ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

7. แก้ไขหลักการการส่งผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในเรื่องการคำนึงถึง “ความเท่าเทียมชายและหญิง” เป็น “ความเท่าเทียมระหว่างเพศ” และเพิ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในกรณีที่จะมีการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

8. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ

9. ปรับปรุงการจัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมืองของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง โดยให้ตามจำนวนสมาชิกพรรคการเมือง

10. ยกเลิกอำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการยุบพรรคการเมือง และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง

11. ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของการฝ่าฝืนข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา	ก
ส่วนที่ 1 - หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-1
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	1-2
- หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง เป็นผู้เสนอ)	1-3
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง เป็นผู้เสนอ)	1-5
- หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	1-6
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว เป็นผู้เสนอ)	1-7
- หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต เป็นผู้เสนอ)	1-9
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต เป็นผู้เสนอ)	1-11
- หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ เป็นผู้เสนอ)	1-12
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ เป็นผู้เสนอ)	1-13
- หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	1-15
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย เป็นผู้เสนอ)	1-17
- ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 กับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	1-18

ส่วนที่ 2	บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3	ข้อมูลประกอบการพิจารณา	3-1
	- การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองและการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) คุณสมบัติของ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและการจำกัดสิทธิในการเลือกตั้ง	3-1
	- ความจำเป็นในการนำวิธีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นมาใช้ ในประเทศไทย	3-7
	- ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไทยภายใต้กฎหมายพรรคการเมือง พ.ศ. 2560	3-15
	- การจัดโครงสร้างและบทบาทอำนาจหน้าที่ของสาขาพรรคการเมืองในต่างประเทศ	3-22
	- การยุบพรรคการเมืองโดยศาลรัฐธรรมนูญ	3-25
	- ผลกระทบจากการยุบพรรคการเมือง	3-30
	- ข้อมูลพรรคการเมืองที่ยังดำเนินการอยู่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 จำนวน 84 พรรคการเมือง	3-37

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 เพื่อกำหนดจำนวนบุคคลที่จะได้รับการเสนอชื่อและการลงคะแนนเลือกบุคคลในบัญชีรายชื่อ ในการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 51 (1) (2) และ (3))

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2564 กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวนห้าร้อยคน โดยเป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสี่ร้อยคน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวนหนึ่งร้อยคน สมควรแก้ไขวิธีการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้สอดคล้องกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังนี้

(1) แก้ไขเพิ่มเติมวิธีการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ดังนี้

1) แก้ไขเพิ่มเติมผู้มีสิทธิเสนอรายชื่อบุคคลเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ชัดเจนว่า ผู้มีสิทธิเสนอรายชื่อ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด

2) แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจากไม่เกินหนึ่งร้อยห้าสิบลายชื่อเป็นไม่เกินหนึ่งร้อยรายชื่อ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

3) แก้ไขเพิ่มเติมจำนวนบุคคลที่สมาชิกพรรคการเมืองสามารถลงคะแนนเลือกได้จากไม่เกินสิบห้ารายชื่อเป็นไม่เกินสิบรายชื่อ เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

(2) บทเฉพาะกาล

กำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่มีผลกระทบต่อการสรรหาสมาชิกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่มีอยู่แล้วหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่แล้วในวันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

(3) ผู้รักษาการ

กำหนดให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

หลักการและเหตุผล
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

- แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ดังต่อไปนี้
- (1) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อบังคับพรรคการเมือง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 15)
 - (2) ยกเลิกเหตุสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกพรรคการเมืองเนื่องจากไม่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองเป็นเวลาสองปีติดต่อกัน (ยกเลิกมาตรา 27 (3))
 - (3) ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดอันเป็นการควบคุม ครอบงำ หรือชี้นำกิจกรรมของพรรคการเมืองในลักษณะที่ทำให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกขาดความอิสระ (ยกเลิกมาตรา 28 และมาตรา 29)
 - (4) ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด (ยกเลิกมาตรา 35 และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 36)
 - (5) ยกเลิกตำแหน่งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดซึ่งเป็นองค์ประชุมของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 39)
 - (6) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 47 มาตรา 48 และมาตรา 49)
 - (7) ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยกเลิกมาตรา 50 มาตรา 51 มาตรา 52 มาตรา 53 มาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 56 และมาตรา 57)
 - (8) ยกเลิกตำแหน่งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ทำหน้าที่จัดทำบัญชีรับและจ่ายเงินรวมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อพร้อมที่อยู่ของสมาชิกที่มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดที่ตนเป็นตัวแทน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 58)
 - (9) ยกเลิกตำแหน่งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ได้รับบริจาคเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 67)
 - (10) ยกเลิกการใช้จ่ายเงินที่พรรคการเมืองได้รับจัดสรรให้ใช้ประโยชน์ในการจัดทำกิจกรรมทางการเมืองของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 84)
 - (11) แก้ไขเพิ่มเติมการกระทำที่เป็นเหตุให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 92 วรรคหนึ่ง (3))
 - (12) ยกเลิกบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 104 และมาตรา 112)
 - (13) ยกเลิกบทกำหนดโทษ (ยกเลิกมาตรา 108 มาตรา 109 มาตรา 113 มาตรา 117 มาตรา 118 มาตรา 119 มาตรา 120 และมาตรา 121)

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งพรรคการเมือง การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง และการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่สอดคล้องกับการบริหารงานของพรรคการเมืองในปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อบังคับพรรคการเมือง การกระทำอันเป็นการควบคุม ครอบงำ หรือชี้นำกิจกรรมของพรรคการเมือง ในลักษณะที่ทำให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกขาดความอิสระ ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด และการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้พรรคการเมืองสามารถบริหารงานได้อย่างคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. กำหนดให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา 2)
2. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อบังคับพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 3)
3. ยกเลิกเหตุสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกพรรคการเมืองเนื่องจากไม่ชำระค่าบำรุงพรรคการเมืองเป็นเวลาสองปีติดต่อกัน (ร่างมาตรา 4)
4. ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการควบคุม ครอบงำ หรือชี้นำกิจกรรมของพรรคการเมืองในลักษณะที่ทำให้พรรคการเมืองหรือสมาชิกขาดความอิสระ (ร่างมาตรา 5)
5. ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด (ร่างมาตรา 6 และร่างมาตรา 7)
6. ยกเลิกตำแหน่งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดซึ่งเป็นองค์ประชุมของที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 8)
7. แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร่างมาตรา 9)
8. ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร่างมาตรา 10)
9. ยกเลิกตำแหน่งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ทำหน้าที่จัดทำบัญชีรับและจ่ายเงินรวมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อพร้อมที่อยู่ของสมาชิกที่มีภูมิลำเนาในเขตจังหวัดที่ตนเป็นตัวแทน (ร่างมาตรา 11)
10. ยกเลิกตำแหน่งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ได้รับบริจาคเพื่อประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 12)
11. ยกเลิกการใช้จ่ายเงินที่พรรคการเมืองได้รับจัดสรรให้ใช้ประโยชน์ในการจัดทำกิจกรรมทางการเมืองของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด (ร่างมาตรา 13)
12. แก้ไขเพิ่มเติมการกระทำที่เป็นเหตุให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 14)
13. ยกเลิกบทกำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดของตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด (ร่างมาตรา 15 และร่างมาตรา 16)
14. ยกเลิกบทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา 17)

หลักการและเหตุผล
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2564 กำหนดให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนห้าร้อยคน โดยมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสี่ร้อยคน และแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งร้อยคน จึงต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และโดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มีบทบัญญัติบางประการที่เป็นอุปสรรคและจำกัดเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมืองและการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของบุคคล บางเรื่องเป็นภาระของพรรคการเมืองเกินสมควร ระยะเวลาที่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบเรื่องการจัดตั้งและเปลี่ยนแปลงภายในพรรคการเมืองที่สั้นเกินไป ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติแก่พรรคการเมือง การบังคับให้สมาชิกพรรคต้องชำระค่าบำรุงพรรคไม่สอดคล้องกับเสรีภาพของบุคคลและมีปัญหาในทางปฏิบัติมาก การกำหนดเหตุของการยุบพรรคการเมืองที่มีมากเกินไป ทั้งที่การกระทำอันเป็นเหตุยุบพรรคนั้นกฎหมายกำหนดเป็นความผิดอาญาและความรับผิดชอบทางปกครองอยู่แล้ว จึงอาจมีการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือเพื่อยุบพรรคการเมืองได้ง่าย รวมถึงบทบัญญัติหลายมาตราสมควรแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชัดเจน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. กำหนดชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา 1)
2. กำหนดวันใช้บังคับของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา 2)
3. ยกเลิก (3) ของมาตรา 9 เพื่อลดข้อจำกัดหรือลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองหรือเป็นสมาชิกพรรคการเมืองลง (ร่างมาตรา 3)
4. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา (15) ของมาตรา 15 เพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกการบังคับให้สมาชิกพรรคต้องชำระค่าบำรุงพรรค (ร่างมาตรา 4)
5. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 15 วรรคสี่ โดยไม่บังคับให้พรรคการเมืองต้องเรียกเก็บค่าบำรุงพรรคจากสมาชิก แต่ให้พรรคการเมืองอาจเรียกเก็บค่าบำรุงพรรคได้โดยกำหนดไว้ในข้อบังคับ (ร่างมาตรา 5)
6. ยกเลิกวรรคห้าของมาตรา 15 เพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกการบังคับให้สมาชิกพรรคต้องชำระค่าบำรุงพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 6)
7. แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสามและวรรคสี่ของมาตรา 22 กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะโดยตัดเรื่องห้ามกรรมการบริหารพรรคที่พ้นจากตำแหน่งดำรงตำแหน่งในพรรคการเมืองเป็นเวลา 20 ปีออก (ร่างมาตรา 37)
8. ยกเลิกวรรคหกของมาตรา 22 ยกเลิกบทจำกัดสิทธิของกรรมการบริหารพรรคการเมือง ในกรณีศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง (ร่างมาตรา 8)
9. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 27 วรรคหนึ่ง กำหนดวันเริ่มต้นสมาชิกภาพของการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองและการสิ้นสุดสมาชิกภาพ (ร่างมาตรา 9)
10. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา 28 กำหนดข้อยกเว้นไม่ให้ถือว่าเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 28 วรรคหนึ่ง (ร่างมาตรา 10)
11. ให้นำวรรคสองของมาตรา 28 ที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่มาใช้กับการกระทำของบุคคลตามมาตรา 29 ด้วย (ร่างมาตรา 11)
12. แก้ไขกำหนดเวลาการแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง กรณีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง และการเปลี่ยนแปลงของสาขาพรรคการเมือง จากเดิมภายใน 15 วัน เป็นภายใน 30 วัน (ร่างมาตรา 12)
13. แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา 34 โดยตัดหน้าที่ของสาขาพรรคการเมืองที่ต้องดำเนินการตามมาตรา 23 ออก เพื่อให้สอดคล้องกับการยกเลิกมาตรา 23 (ร่างมาตรา 13)
14. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 35 โดยให้สาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดมีเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งจังหวัด และการจัดตั้งตัวแทนพรรคประจำจังหวัดต้องมีสมาชิกเกิน 100 คน รวมกัน

ในทุกเขตเลือกตั้งและการจัดตั้งตัวแทนพรรคประจำจังหวัดให้เป็นดุลพินิจของพรรคการเมือง โดยแต่งตั้งในเขตเลือกตั้งของจังหวัดที่ไม่ได้เป็นที่ตั้งของสาขาพรรคการเมืองและเพิ่มระยะเวลาการแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองประจำจังหวัดต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองจาก 15 วัน เป็น 30 วัน (ร่างมาตรา 14)

15. แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 38 เกี่ยวกับระยะเวลาการแจ้งมติของที่ประชุมใหญ่และการแจ้งการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคการเมือง จากเดิมภายใน 15 วัน เป็นภายใน 30 วัน (ร่างมาตรา 15)

16. แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสามของมาตรา 43 เกี่ยวกับระยะเวลาการส่งรายงานการดำเนินกิจการทางการเมืองต่อนายทะเบียน จาก 15 วัน เป็น 30 วัน (ร่างมาตรา 16)

17. เพิ่มความเป็นวรรคสองของมาตรา 45 กำหนดข้อยกเว้นที่ไม่ให้ถือว่าเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรา 45 วรรคหนึ่ง (ร่างมาตรา 17)

18. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 47 เพื่อให้พรรคการเมืองที่มีสาขาพรรคหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในจังหวัดใดสามารถส่งผู้สมัครได้ทุกเขตเลือกตั้งในจังหวัดนั้น (ร่างมาตรา 18)

19. ยกเลิกความใน (2) (4) (5) ของมาตรา 50 เพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร่างมาตรา 19)

20. ยกเลิกมาตรา 57 ที่กำหนดรายการที่จะต้องแสดงในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง เนื่องจากไม่มีความจำเป็นและไม่อาจปฏิบัติได้จริง (ร่างมาตรา 20)

21. แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา 58 โดยตัดเรื่องที่กำหนดให้หัวหน้าสาขาหรือตัวแทนพรรคประจำจังหวัดที่ต้องจัดทำบัญชีรายชื่อและที่อยู่ของสมาชิก เนื่องจากเป็นความซ้ำซ้อนกับข้อมูลในระบบฐานข้อมูลของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 21)

22. แก้ไขเพิ่มเติมวรรคหนึ่งของมาตรา 59 เพื่อแยกประเภทบัญชีของพรรคการเมืองให้ชัดเจนขึ้น (ร่างมาตรา 22)

23. ยกเลิกมาตรา 68 เนื่องจากการบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดมีกำหนดไว้แล้ว และการบังคับให้ผู้สมัครต้องแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน 7 วัน เป็นภาระกับทั้งผู้สมัครและคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งไม่มีความจำเป็น (ร่างมาตรา 23)

24. แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา 80 โดยให้ผู้แทนพรรคการเมือง ทั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นกรรมการกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองด้วย (ร่างมาตรา 24)

25. แก้ไขเพิ่มเติม (7) ของมาตรา 91 กำหนดให้ชัดเจนเกี่ยวกับการเลิกพรรคการเมืองตามข้อบังคับ โดยต้องผ่านความเห็นชอบโดยมติเอกฉันท์ของที่ประชุมใหญ่พรรคการเมืองด้วย (ร่างมาตรา 25)

26. ยกเลิก (3) ของมาตรา 42 เกี่ยวกับบทบัญญัติที่เป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 26)

27. แก้ไขเพิ่มเติมวรรคสอง ของมาตรา 92 กรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองต้องมีหลักฐานโดยปราศจากข้อสงสัย (ร่างมาตรา 27)

28. กำหนดบทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา 28)

29. กำหนดผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ (ร่างมาตรา 29)

หลักการและเหตุผล
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

- แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ดังต่อไปนี้
- (1) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองที่เรียกเก็บจากสมาชิกพรรคการเมือง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 15 วรรคหนึ่ง (15) และวรรคสี่)
 - (2) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 35)
 - (3) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงื่อนไขของพรรคการเมืองที่จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 47 และมาตรา 58)
 - (4) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 50)
 - (5) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 51)
 - (6) ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อ (ยกเลิกมาตรา 53)
 - (7) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 55)
 - (8) ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของการฝ่าฝืนข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อ (ยกเลิกมาตรา 118)

เหตุผล

โดยที่บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2564 ได้กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนห้าร้อยคน โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสี่ร้อยคน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวนหนึ่งร้อยคน และให้มีบัตรเลือกตั้งสองใบที่ให้ประชาชนมีสิทธิในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต การกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะมี และการแบ่งเขตเลือกตั้ง การคำนวณสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองที่จะได้รับเลือกตั้งที่เป็นธรรมต่อพรรคการเมืองและเคารพสิทธิและเสียงของประชาชน จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมือง การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

สรุปลงสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองที่เรียกเก็บจากสมาชิกพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 3 และร่างมาตรา 4)
2. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด (ร่างมาตรา 5)
3. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงื่อนไขของพรรคการเมืองที่จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา 6
ร่างมาตรา 7)
4. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (ร่างมาตรา 8)
5. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ (ร่างมาตรา 4)
6. ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อ (ร่างมาตรา 10)
7. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อ (ร่างมาตรา 11)
8. ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของการฝ่าฝืนข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อ (ร่างมาตรา 12)

หลักการและเหตุผล
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กักคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ได้ใช้บังคับมาระยะหนึ่ง มีบทบัญญัติที่ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการทำให้พรรคการเมืองเข้มแข็งและมีความเป็นสถาบันการเมือง สร้างภาระขั้นตอนทางธุรการให้กับพรรคการเมือง และมีบทกำหนดโทษที่ไม่ได้สัดส่วน และสร้างข้อจำกัดในการใช้เสรีภาพรวมกลุ่มกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมการจัดตั้งพรรคการเมือง สมาชิกพรรคการเมืองและแก้ไขปรับปรุงเรื่องข้อห้ามของพรรคการเมือง เรื่องการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งและการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องรายรับของพรรคการเมือง การรายงานการรับ การบริจาค การสิ้นสุดของพรรคการเมือง การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กัปคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ยกเลิกการบังคับเงินทุนประเดิมของพรรคการเมืองตามมาตรา 9 วรรคสอง (ร่างมาตรา 3)
2. ยกเลิกการกำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำของค่าบำรุงสมาชิกพรรคการเมืองและการกำหนดการเลิกพรรคการเมืองไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 4 และร่างมาตรา 5)
3. ยกเลิกการกำหนดการเลิกพรรคการเมืองไว้ในข้อบังคับพรรค โดยเปลี่ยนให้ใช้มติที่ประชุมใหญ่พรรคการเมืองในการเลิกพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 4 และร่างมาตรา 28)
4. ยกเลิกการกำหนดจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองขั้นต่ำ และการตั้งสาขาพรรคการเมืองครบทุกภาค (ร่างมาตรา 6 ร่างมาตรา 7 และร่างมาตรา 35)
5. กำหนดให้สามารถลงมติในที่ประชุมใหญ่พรรคการเมืองผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ (ร่างมาตรา 8)
6. ปรับปรุงเงื่อนไขการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยให้มีตัวแทนประจำจังหวัดเป็นเขตจังหวัด แทนการใช้เขตเลือกตั้ง (ร่างมาตรา 9)
7. แก้ไขหลักการการส่งผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในเรื่องการคำนึงถึง “ความเท่าเทียมชายและหญิง” เป็น “ความเท่าเทียมระหว่างเพศ” และเพิ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ในกรณีที่จะมีการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ร่างมาตรา 10)
8. ยกเลิกการกำหนดขั้นตอนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสัดส่วนคณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ โดยให้แต่ละพรรคการเมือง กำหนดขั้นตอนและสัดส่วนของคณะกรรมการสรรหาไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 11-18)
9. แก้ไขชื่อหมวด 5 จาก “รายได้ของพรรคการเมือง” เป็น “รายรับของพรรคการเมือง” ปรับปรุงเงื่อนไขการหารายรับของพรรคการเมือง โดยให้สามารถจัดทำหลักฐานเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้ การเพิ่มจำนวนเงินขั้นต่ำจากห้าพันบาทเป็นหนึ่งแสนบาทในกรณีต้องเปิดเผยชื่อผู้บริจาคเงินให้พรรคการเมือง เพื่อคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของผู้บริจาคเงินให้พรรคการเมือง โดยปรับจำนวนเงินให้สอดคล้องกับกิจกรรมระดมทุนของพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 19-24)
10. ปรับปรุงการจัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมืองของกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง โดยให้ตามจำนวนสมาชิกพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 25)

11. ยกเลิกอำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการยุบพรรคการเมือง และการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 26 ร่างมาตรา 29 ร่างมาตรา 34 และร่างมาตรา 38)

12. ปรับปรุงเงื่อนไขการสิ้นสภาพของพรรคการเมือง โดยให้เหลือเพียงการไม่แก้ไขข้อบังคับพรรคให้ครบถ้วนและภายในระยะเวลาที่กำหนด การไม่จัดประชุมใหญ่พรรคการเมืองติดต่อกันสองปี การมีหนี้สินล้นพ้นตัว และการให้ที่ประชุมใหญ่พรรคการเมืองมีมติเลิกพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 27)

13. ยกเลิกการกำหนดโทษการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งออกจากบทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา 29-32 ร่างมาตรา 35-37 และร่างมาตรา 39-44)

หลักการและเหตุผล
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.
(นายอนันต์ ผลอำนาจ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

- แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ดังต่อไปนี้
- (1) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้เข้าร่วมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้งพรรคการเมือง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 9 วรรคหนึ่ง)
 - (2) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองที่เรียกเก็บจากสมาชิกพรรคการเมือง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 15 วรรคหนึ่ง (15) และวรรคสี่)
 - (3) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 24)
 - (4) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 35)
 - (5) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงื่อนไขของพรรคการเมืองที่จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 47 และมาตรา 48)
 - (6) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 50)
 - (7) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 51)
 - (8) ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อ (ยกเลิกมาตรา 53)
 - (9) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 55)
 - (10) ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของการฝ่าฝืนข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ (ยกเลิกมาตรา 118)

เหตุผล

เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้เข้าร่วมดำเนินการเพื่อจัดตั้งพรรคการเมือง และคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองไว้อย่างจำกัด โดยกำหนดให้บุคคลซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีไม่เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา 98 (1) (2) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (14) (16) (17) หรือ (18) ของรัฐธรรมนูญ อยู่ในระหว่างถูกสั่งห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และไม่เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นหรือผู้ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นตามมาตรา 11 หรือผู้แจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นตามมาตรา 18 เป็นผู้เข้าร่วมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้งพรรคการเมือง และกำหนดห้ามมิให้บุคคลผู้ถูกต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครเลือกตั้งตามมาตรา 98 (1) (2) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (14) (16) (17) หรือ (18) ของรัฐธรรมนูญ เป็นสมาชิกพรรคการเมือง อันเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนในการร่วมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้งพรรคการเมืองและเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเกินสมควร ประกอบกับ บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2564 ได้กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนห้าร้อยคน โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวนสี่ร้อยคน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวนหนึ่งร้อยคน และให้มีบัตรเลือกตั้งสองใบที่ให้ประชาชนมีสิทธิในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขต การกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะพึงมีและการแบ่งเขตเลือกตั้ง การคำนวณสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองที่จะได้รับเลือกตั้งที่เป็นธรรมต่อพรรคการเมืองและเคารพสิทธิและเสียงของประชาชน จึงสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามดังกล่าวเพื่อรองรับสิทธิทางการเมืองในการรวมกลุ่มของประชาชนให้มากขึ้น และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมือง การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

สรุปลงสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(นายอนันต์ ผลอำนาจ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้เข้าร่วมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้งพรรคการเมือง โดยกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้เข้าร่วมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้งพรรคการเมืองโดยให้บุคคลซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางเดียวกัน และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (1) มีสัญชาติไทย โดยการเกิด ในกรณีเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี (2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ (3) ไม่เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา 96 (1) (2) (3) และ (4) ของรัฐธรรมนูญ และ (4) ไม่เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองอื่นหรือผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นตามมาตรา 11 หรือผู้แจ้งการเตรียมการจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นตามมาตรา 18 จำนวนไม่น้อยกว่าห้าร้อยคน เข้าร่วมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้ (ร่างมาตรา 3)
2. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองที่เรียกเก็บจากสมาชิกพรรคการเมือง (ร่างมาตรา 4 และร่างมาตรา 5)
3. แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง โดยกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกพรรคการเมืองให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 9 (ร่างมาตรา 6)
4. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด (ร่างมาตรา 7)
5. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงื่อนไขของพรรคการเมืองที่จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ร่างมาตรา 8
ร่างมาตรา 9)
6. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (ร่างมาตรา 10)
7. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ (ร่างมาตรา 11)
8. ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตและแบบบัญชีรายชื่อ (ร่างมาตรา 12)
9. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ (ร่างมาตรา 13)
10. ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับบทกำหนดโทษของการฝ่าฝืนข้อห้ามในการดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ (ร่างมาตรา 14)

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
	พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติ บางประการเกี่ยวกับการจำกัด สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 26 ประกอบกับ มาตรา 42 ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำโดย อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมาย เหตุผลและความจำเป็นใน การจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคลตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชน ร่วมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้ง พรรคการเมืองและเข้าเป็น สมาชิกพรรคการเมืองได้ อย่างกว้างขวาง ซึ่งการตรา

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
	<p>มาตรา 1 พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้ บังคับนับแต่วันถัดจากวัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p>	<p>มาตรา 1 พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้ บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p>	<p>มาตรา 1 พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้ บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้ยกเลิก (3)</p>	<p>มาตรา 1 พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้ บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p>	<p>มาตรา 1 พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้ บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้ยกเลิก</p>	<p>พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับ เงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา 26 ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยแล้ว</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>มาตรา 1 พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้ บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความ</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 9 บุคคลซึ่งมี อุดมการณ์ทางการเมือง ในแนวทางเดียวกัน และมี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้ามดังต่อไปนี้ จำนวน ไม่น้อยกว่าห้าร้อยคนอาจ ร่วมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้ง พรรคการเมืองตาม พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ได้</p> <p>(1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ในกรณีเป็นผู้มีสัญชาติไทย โดยการแปลงสัญชาติต้องได้ สัญชาติไทยมาแล้ว</p>			<p>ของมาตรา 9 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560</p>		<p>วรรคสอง ของมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560</p>	<p>ในวรรคหนึ่งของมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 9 บุคคลซึ่งมี อุดมการณ์ทางการเมือง ในแนวทางเดียวกัน และมี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้ามดังต่อไปนี้ จำนวน ไม่น้อยกว่าห้าร้อยคนอาจ ร่วมกันดำเนินการเพื่อจัดตั้ง พรรคการเมืองตาม พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ได้</p> <p>(1) มีสัญชาติไทยโดยการ เกิด ในกรณีเป็นผู้มีสัญชาติ ไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้ว</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ไม่น้อยกว่าห้าปี</p> <p>(2) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี</p> <p>(3) ไม่เป็นบุคคลต้องห้าม มิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ตามมาตรา 98 (1) (2) (4) (5) (6) (7) (8) (9) (10) (11) (14) (16) (17) หรือ (18) ของรัฐธรรมนูญ</p> <p>(4) อยู่ในระหว่างถูกสั่ง ห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งใดใน พรรคการเมืองตาม พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้</p> <p>(5) ไม่เป็นสมาชิกของ พรรคการเมืองอื่นหรือผู้ยื่น คำขอจดทะเบียนจัดตั้ง พรรคการเมืองอื่นตาม มาตรา 11 หรือผู้แจ้งการ</p>						<p>ไม่น้อยกว่าห้าปี</p> <p>(2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบ แปดปีบริบูรณ์</p> <p>(3) ไม่เป็นบุคคลต้องห้าม มิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งตาม มาตรา 96 ของรัฐธรรมนูญ</p> <p>(4) ไม่เป็นสมาชิกของ พรรคการเมืองอื่นหรือผู้ยื่น คำขอจดทะเบียนจัดตั้งพรรค การเมืองอื่นตามมาตรา 11 หรือผู้แจ้งการเตรียมการ จัดตั้งพรรคการเมืองอื่น ตามมาตรา 18”</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
เตรียมการจัดตั้งพรรค การเมืองอื่นตามมาตรา 18 เพื่อประโยชน์ในการ ดำเนินการของพรรค การเมือง พรรคการเมือง ต้องมีทุนประเดิมไม่น้อยกว่า หนึ่งล้านบาท โดยผู้ร่วมกัน จัดตั้งพรรคการเมืองทุกคน ต้องร่วมกันจ่ายเงินเพื่อเป็น ทุนประเดิมคนละไม่น้อย กว่าหนึ่งพันบาทแต่ไม่เกิน คนละห้าหมื่นบาท		มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน	มาตรา 4 ให้ยกเลิกความ ใน (15) ของมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน	มาตรา 3 ให้ยกเลิกความ ใน (15) ของวรรคหนึ่ง ของ มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน	มาตรา 4 ให้ยกเลิกความ ใน (15) และ (16) ของ มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน	มาตรา 4 ให้ยกเลิกความ ใน (15) ของวรรคหนึ่ง ของ มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอกทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 15 ข้อบังคับ อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ชื่อและชื่อย่อของ พรรคการเมือง</p> <p>(2) ภาพเครื่องหมายของ พรรคการเมือง</p> <p>(3) คำประกาศอุดมการณ์ ทางการเมืองของพรรค การเมืองและนโยบายของ พรรคการเมือง</p> <p>(4) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ ของพรรคการเมืองซึ่งต้อง ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร</p> <p>(5) โครงสร้างการบริหาร พรรคการเมือง และ ตำแหน่งต่าง ๆ ในพรรค การเมือง</p> <p>(6) หลักเกณฑ์และวิธีการ</p>		<p>“มาตรา 15 ข้อบังคับ อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ชื่อและชื่อย่อของ พรรคการเมือง</p> <p>(2) ภาพเครื่องหมายของ พรรคการเมือง</p> <p>(3) คำประกาศอุดมการณ์ ทางการเมืองของพรรค การเมืองและนโยบายของ พรรคการเมือง</p> <p>(4) ที่ตั้งสำนักงานใหญ่ ของพรรคการเมืองซึ่งต้อง ตั้งอยู่ในราชอาณาจักร</p> <p>(5) โครงสร้างการบริหาร พรรคการเมือง และตำแหน่ง ต่าง ๆ ในพรรคการเมือง</p> <p>(6) หลักเกณฑ์และวิธีการ</p>				

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>เลือกหรือการให้ความ เห็นชอบให้ดำรงตำแหน่ง การดำรงตำแหน่ง การพ้น จากตำแหน่ง และหน้าที่ และอำนาจของหัวหน้า พรรคการเมือง เลขานุการ พรรคการเมือง เทรย์ญิก พรรคการเมือง นายทะเบียน สมาชิก กรรมการบริหารอื่น ของพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรค การเมือง หัวหน้าและกรรมการ สาขาพรรคการเมือง และ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด</p> <p>(7) การบริหารจัดการ สาขาพรรคการเมือง และ ของตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด</p>		<p>เลือกหรือการให้ความ เห็นชอบให้ดำรงตำแหน่ง การดำรงตำแหน่ง การพ้น จากตำแหน่ง และหน้าที่และ อำนาจของหัวหน้าพรรค การเมือง เลขานุการพรรค การเมือง เทรย์ญิกพรรค การเมือง นายทะเบียน สมาชิก กรรมการบริหารอื่น ของพรรคการเมือง คณะกรรมการบริหารพรรค การเมือง และหัวหน้าและ กรรมการสาขาพรรค การเมือง</p> <p>(7) การบริหารจัดการ สาขาพรรคการเมือง</p>				

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>(8) การประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและการประชุมใหญ่ของสาขาพรรคการเมือง</p> <p>(9) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิก การรับเข้าเป็นสมาชิก และการพ้นจากการเป็นสมาชิก</p> <p>(10) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก ความรับผิดชอบของสมาชิกต่อพรรคการเมือง และความรับผิดชอบของพรรคการเมืองต่อสมาชิก</p> <p>(11) มาตรฐานทางจริยธรรมของกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิก โดยมาตรฐานทางจริยธรรมของกรรมการบริหารพรรคการเมืองอย่างน้อยต้อง</p>		<p>(8) การประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองและการประชุมใหญ่ของสาขาพรรคการเมือง</p> <p>(9) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิก การรับเข้าเป็นสมาชิก และการพ้นจากการเป็นสมาชิก</p> <p>(10) สิทธิและหน้าที่ของสมาชิก ความรับผิดชอบของสมาชิกต่อพรรคการเมือง และความรับผิดชอบของพรรคการเมืองต่อสมาชิก</p> <p>(11) มาตรฐานทางจริยธรรมของกรรมการบริหารพรรคการเมืองและสมาชิก โดยมาตรฐานทางจริยธรรมของกรรมการบริหารพรรคการเมืองอย่างน้อยต้อง</p>				

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลอนาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>เทียบเคียงได้กับมาตรฐานทางจริยธรรมที่ใช้บังคับแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (12) หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ และการคัดเลือกบุคคลซึ่งพรรคการเมืองเห็นสมควรจะเสนอให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา 88 ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งต้องกำหนดให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการคัดเลือกด้วยอย่างกว้างขวาง</p> <p>(13) หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลดำรง</p>		<p>เทียบเคียงได้กับมาตรฐานทางจริยธรรมที่ใช้บังคับแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (12) หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ และการคัดเลือกบุคคลซึ่งพรรคการเมืองเห็นสมควรจะเสนอให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา 88 ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งต้องกำหนดให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการคัดเลือกด้วยอย่างกว้างขวาง</p> <p>(13) หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลดำรง</p>				

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ตำแหน่งทางการเมืองซึ่งต้องกำหนดให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการคัดเลือกด้วยอย่างกว้างขวาง</p> <p>(14) วิธีการบริหารการเงินและทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชีของพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและให้สมาชิกตรวจสอบได้โดยสะดวก</p> <p>(15) รายได้ของพรรคการเมือง และอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองซึ่งต้องเรียกเก็บจากสมาชิกไม่น้อยกว่าปีละหนึ่งร้อยบาท</p>		<p>ตำแหน่งทางการเมืองซึ่งต้องกำหนดให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการคัดเลือกด้วยอย่างกว้างขวาง</p> <p>(14) วิธีการบริหารการเงินและทรัพย์สิน และการจัดทำบัญชีของพรรคการเมือง และสาขาพรรคการเมือง ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและให้สมาชิกตรวจสอบได้โดยสะดวก</p> <p>(15) รายได้ของพรรคการเมือง และอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองซึ่งต้องเรียกเก็บจากสมาชิกเป็นค่าบำรุงพรรคการเมืองครั้งเดียว</p>	<p>“(15) รายได้ของพรรคการเมือง”</p>	<p>“(15) รายได้ของพรรคการเมือง และอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองซึ่งต้องเรียกเก็บจากสมาชิกไม่น้อยกว่าปีละยี่สิบบาท”</p>	<p>“(15) รายรับของพรรคการเมือง และอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองซึ่งเรียกเก็บจากสมาชิก</p>	<p>“(15) รายได้ของพรรคการเมือง และอัตราค่าธรรมเนียมและค่าบำรุงพรรคการเมืองซึ่งต้องเรียกเก็บจากสมาชิกไม่น้อยกว่าปีละยี่สิบบาท”</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>(16) การเลิกพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง และ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด</p> <p>การพิจารณาเพื่อออก ข้อบังคับตาม (6) (8) (10) (11) (12) (13) (14) (15) และ (16) ต้องให้สมาชิก มีส่วนร่วมพิจารณาอย่าง กว้างขวาง</p> <p>การกำหนดข้อบังคับใน ลักษณะที่เป็นการให้บุคคล อื่นซึ่งมิใช่สมาชิกกระทำการ อันเป็นการควบคุม ครอบงำ หรือชี้นำ กิจกรรมของพรรค การเมืองในลักษณะที่ทำให้ พรรคการเมืองหรือสมาชิก ขาดความอิสระไม่ว่าโดยตรง</p>		<p>ไม่น้อยกว่าห้าสิบบาท</p> <p>(16) การเลิกพรรคการเมือง และสาขาพรรคการเมือง</p> <p>การพิจารณาเพื่อออก ข้อบังคับตาม (6) (8) (10) (11) (12) (13) (14) และ (16) ต้อง ให้สมาชิกมีส่วนร่วมพิจารณา อย่างกว้างขวาง”</p>	<p>มาตรา 5 ให้ยกเลิก ความในวรรคสี่ของมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>	<p>มาตรา 4 ให้ยกเลิก ความในวรรคสี่ของมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>	<p>(16) การเลิกพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด”</p> <p>มาตรา 5 ให้ยกเลิก ความในวรรคสี่ ของมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>	<p>มาตรา 5 ให้ยกเลิกความ ในวรรคสี่ของมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>หรือโดยอ้อมจะกระทำมิได้ พรรคการเมืองอาจ กำหนดให้เรียกเก็บค่าบำรุง พรรคการเมืองจากสมาชิก แบบตลอดชีพตามอัตราที่ กำหนดในข้อบังคับก็ได้ แต่ ต้องไม่น้อยกว่าสองพันบาท เพื่อประโยชน์ในการ อำนวยความสะดวกในการ จัดเก็บค่าบำรุงพรรค การเมืองตาม (15) ให้ สำนักงานประสานกับ ธนาคาร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการ กำหนด</p> <p>มาตรา 22 คณะกรรมการ บริหารพรรคการเมืองและ กรรมการบริหารพรรค การเมืองมีหน้าที่ควบคุม</p>			<p>และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “พรรคการเมืองอาจ เรียกเก็บค่าบำรุงพรรคการเมือง จากสมาชิกพรรคได้ ตามอัตรา ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ”</p> <p>มาตรา 6 ให้ยกเลิกความ ในวรรคห้าของมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560</p> <p>มาตรา 7 ให้ยกเลิก ความในวรรคสามและวรรคสี่ ของมาตรา 22 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ</p>	<p>และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “พรรคการเมืองอาจ กำหนดให้เรียกเก็บค่าบำรุง พรรคการเมืองจากสมาชิก แบบตลอดชีพตามอัตราที่ กำหนดในข้อบังคับก็ได้ แต่ ต้องไม่น้อยกว่าสองร้อยบาท”</p>	<p>และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “พรรคการเมืองอาจ กำหนดให้เรียกเก็บค่าบำรุง พรรคการเมืองจากสมาชิก แบบตลอดชีพตามอัตราที่ กำหนดในข้อบังคับก็ได้”</p>	<p>ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “พรรคการเมืองอาจ กำหนดให้เรียกเก็บค่าบำรุง พรรคการเมืองจากสมาชิก แบบตลอดชีพตามอัตราที่ กำหนดในข้อบังคับก็ได้ แต่ ต้องไม่น้อยกว่าสองร้อยบาท”</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>และกำกับดูแลมิให้สมาชิก กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืน รัฐธรรมนูญ กฎหมาย ข้อบังคับรวบรวมตลอดทั้ง ระเบียบ ประกาศ และคำสั่ง ของคณะกรรมการ ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>เมื่อความปรากฏต่อ คณะกรรมการบริหารพรรค การเมืองหรือกรรมการบริหาร พรรคการเมือง หรือเมื่อ คณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองได้รับแจ้ง จากนายทะเบียนว่าสมาชิก กระทำการอันอาจมีลักษณะ เป็นการฝ่าฝืนวรรคหนึ่งหรือ วรรคสอง ให้คณะกรรมการ บริหารพรรคการเมืองมีมติ หรือสั่งการให้สมาชิกยุติ</p>			<p>รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“เมื่อความปรากฏต่อ คณะกรรมการบริหารพรรค การเมืองหรือกรรมการบริหาร พรรคการเมือง หรือเมื่อ คณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองได้รับแจ้ง จากนายทะเบียนว่าสมาชิก กระทำการอันอาจมีลักษณะ เป็นการฝ่าฝืนวรรคหนึ่งหรือ วรรคสอง ให้คณะกรรมการ บริหารพรรคการเมืองมีมติ หรือสั่งการให้สมาชิกยุติ</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>การกระทำนั้นโดยพลัน และ กำหนดมาตรการหรือวิธีการ ที่จำเป็นเพื่อมิให้สมาชิกผู้ใด กระทำการอันอาจมีลักษณะ ดังกล่าวอีก แล้วแจ้งให้นาย ทะเบียนทราบภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่มิมีติ</p> <p>ในกรณีที่ความปรากฏ ต่อนายทะเบียนว่า คณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองไม่ปฏิบัติ ตามวรรคสาม ให้นายทะเบียน เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณามีคำสั่งให้ คณะกรรมการบริหารพรรค การเมืองนั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งคณะ คำสั่งดังกล่าวให้</p>			<p>การกระทำนั้นโดยพลัน และ กำหนดมาตรการหรือวิธีการ ที่จำเป็นเพื่อมิให้สมาชิกผู้ใด กระทำการอันอาจมีลักษณะ ดังกล่าวอีกหรือให้สมาชิก ผู้นั้นพ้นจากสมาชิกภาพตาม ข้อบังคับพรรค แล้วแจ้งให้ นายทะเบียนทราบภายใน เจ็ดวันนับแต่วันที่มิมีติ</p> <p>ในกรณีที่ความปรากฏ ต่อนายทะเบียนว่า คณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองไม่ปฏิบัติ ตามวรรคสาม ให้นายทะเบียน เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการ เพื่อพิจารณามีคำสั่งให้ คณะกรรมการบริหารพรรค การเมืองนั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งคณะ คำสั่งดังกล่าวให้</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้กรรมการบริหาร พรรคการเมืองซึ่งพ้นจาก ตำแหน่งเพราะเหตุดังกล่าว ดำรงตำแหน่งใดในพรรค การเมืองจนกว่าจะพ้นเวลา ยี่สิบปีนับแต่วันที่พ้นจาก ตำแหน่ง</p> <p>ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>ห้ามมิให้กรรมการบริหาร พรรคการเมืองซึ่งพ้นจาก ตำแหน่งตามวรรคสี่กระทำ การอันมีลักษณะเป็นการ ก้าวกายหรือแทรกแซงการ ดำเนินกิจกรรมของพรรค การเมืองนั้น เว้นแต่จะเป็น การดำเนินการตามสิทธิและ หน้าที่ของสมาชิกตามที่ กำหนดไว้ในข้อบังคับ และห้าม</p>			<p>ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”</p> <p>มาตรา 8 ให้ยกเลิก ความวรรคหกของมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มิให้มีส่วนร่วมในการสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือตำแหน่งอื่นหรือการ สรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง</p> <p>มาตรา 24 สมาชิกต้องมี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้ามตามที่กำหนดใน ข้อบังคับ ซึ่งอย่างน้อยต้องมี อายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีและ มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้ามตามมาตรา 9 (1)</p>						<p>มาตรา 6 ให้ยกเลิกความ ในมาตรา 24 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 24 สมาชิกต้องมี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้ามตามที่กำหนดใน ข้อบังคับ ซึ่งอย่างน้อยต้องมี อายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี และ มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ ต้องห้ามตามมาตรา 9 ”</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
(3) และ (5) มาตรา 27 สมาชิกภาพ ของสมาชิกเริ่มตั้งแต่ได้ชำระ ค่าบำรุงพรรคการเมืองตาม จำนวนที่กำหนดในข้อบังคับ แล้ว โดยจะสิ้นสุดลงตามที่ กำหนดในข้อบังคับ ซึ่งอย่าง น้อยต้องประกอบด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้ (1) ลาออก (2) ขาดคุณสมบัติหรือมี ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 24 เว้นแต่เป็นกรณีมีลักษณะ		มาตรา 4 ให้ยกเลิก (3) ของมาตรา 27 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560	มาตรา 9 ให้ยกเลิก ความในวรรคหนึ่งของ มาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 27 สมาชิกภาพ ของสมาชิกเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ นายทะเบียนสมาชิกมีคำสั่ง รับเข้าเป็นสมาชิก โดยจะ สิ้นสุดลงตามที่กำหนดใน ข้อบังคับ ซึ่งอย่างน้อยต้อง ประกอบด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้ (1) ลาออก (2) ขาดคุณสมบัติหรือมี ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 24 เว้นแต่เป็นกรณีมีลักษณะ			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงานัน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ต้องห้ามตามมาตรา 96 (1) ของรัฐธรรมนูญ และเป็น การบวชตามประเพณีนิยม แต่ในระหว่างมีลักษณะ ต้องห้ามดังกล่าวจะใช้สิทธิ ในฐานะสมาชิกมิได้</p> <p>(3) ไม่ชำระค่าบำรุง พรรคการเมืองเป็นเวลา สองปีติดต่อกัน</p> <p>ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>มาตรา 28 ห้ามมิให้ พรรคการเมืองยินยอมหรือ กระทำการใดอันทำให้บุคคล อื่นซึ่งมิใช่สมาชิกกระทำการ</p>		<p>มาตรา 5 ให้ยกเลิก มาตรา 28 และมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560</p>	<p>ต้องห้ามตาม มาตรา 96 (1) ของรัฐธรรมนูญ และเป็น การบวชตามประเพณีนิยม แต่ในระหว่างมีลักษณะ ต้องห้ามดังกล่าว จะใช้สิทธิ ในฐานะสมาชิกมิได้”</p> <p>มาตรา 10 ให้เพิ่มความ ต่อไปนี้เป็นวรรคสองของ มาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
อันเป็นการควบคุม ครอบงำ หรือชี้้นำ กิจกรรมของพรรค การเมืองในลักษณะที่ทำให้ พรรคการเมืองหรือสมาชิก ขาดความอิสระ ทั้งนี้ ไม่ว่า โดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม			<p>“การกระทำตามวรรค หนึ่งมิให้หมายความรวมถึง การที่บุคคลอื่นนั้นได้ให้ คำปรึกษา แนะนำ เสนอแนะ หรือให้ข้อมูลแก่พรรคการเมือง เพื่อประกอบการตัดสินใจ ในการดำเนินกิจกรรมของ พรรคการเมืองนั้น”</p> <p>มาตรา 11 ให้เพิ่มความ ต่อไปนี้เป็นวรรคสองของ มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 29 ห้ามมิให้ผู้ใด ซึ่งมิใช่สมาชิกกระทำการใด อันเป็นการควบคุม ครอบงำ หรือชี้นำกิจกรรมของพรรค การเมืองในลักษณะที่ทำให้ พรรคการเมืองหรือสมาชิก ขาดความอิสระ ทั้งนี้ ไม่ว่า โดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม</p>			<p>“ให้นำความในวรรค สองของมาตรา 28 มาใช้ บังคับแก่การกระทำตาม วรรคหนึ่งโดยอนุโลม”</p> <p>มาตรา 12 ให้ยกเลิก ความในวรรคสองและวรรคสี่ ของมาตรา 33 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>		<p>มาตรา 6 ให้ยกเลิก มาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 33 ภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่นายทะเบียนรับ จดทะเบียน พรรคการเมือง ต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ดำเนินการให้มีจำนวน สมาชิกไม่น้อยกว่าห้าพันคน และต้องเพิ่มจำนวนสมาชิกให้ มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่น คนภายในสี่ปีนับแต่วันที่ นายทะเบียนรับจดทะเบียน</p> <p>(2) จัดให้มีสาขาพรรค การเมืองในแต่ละภาคตาม บัญชีรายชื่อภาคและจังหวัด ที่คณะกรรมการกำหนด อย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา โดยสาขาพรรคการเมืองแต่ ละสาขาต้องมีสมาชิกที่มี ภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ที่ รับผิดชอบของสาขานั้น</p>						

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ตั้งแต่ห้าร้อยคนขึ้นไป เมื่อจัดตั้งสาขาพรรค การเมืองขึ้นในภาคใดแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองมี หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขา ต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่จัดตั้งสาขานั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่นายทะเบียนกำหนด โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ และให้ ประกาศให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไปด้วย</p> <p>หนังสือแจ้งการจัดตั้ง สาขาพรรคการเมือง ต้องมี รายการตามที่นายทะเบียน กำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมี แผนผังแสดงที่ตั้งสาขาพรรค การเมือง และชื่อ ที่อยู่ และ</p>			<p>“เมื่อจัดตั้งสาขาพรรค การเมืองขึ้นในภาคใดแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองมี หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขา ต่อนายทะเบียนภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่จัดตั้ง สาขานั้น ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่นายทะเบียน กำหนด โดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการ และให้ ประกาศให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไปด้วย”</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงานัน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>เลขประจำตัวประชาชนของ คณะกรรมการสาขาพรรค การเมืองซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าและกรรมการสาขา พรรคการเมืองตามจำนวน ที่กำหนดในข้อบังคับซึ่งต้อง ไม่น้อยกว่าเจ็ดคน</p> <p>ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง ที่ตั้งสาขาพรรคการเมือง หรือคณะกรรมการสาขา พรรคการเมืองให้หัวหน้า พรรคการเมืองมีหนังสือแจ้ง ให้นายทะเบียนทราบภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่มีการ เปลี่ยนแปลงนั้น ตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่ นายทะเบียนกำหนด โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ และให้ประกาศ</p>			<p>“ในกรณีที่มีการ เปลี่ยนแปลงที่ตั้งสาขา พรรคการเมือง หรือ คณะกรรมการสาขาพรรค การเมือง ให้หัวหน้าพรรค การเมืองมีหนังสือแจ้งให้ นายทะเบียนทราบภายใน <u>สามสิบวัน</u>นับแต่วันที่มิ มีการเปลี่ยนแปลงนั้น ตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่ นายทะเบียนกำหนด โดยความเห็นชอบของ</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ให้ประชาชนทราบเป็น การทั่วไปด้วย</p> <p>ภายหลังที่ได้จัดตั้งสาขา พรรคการเมืองแล้ว สาขา พรรคการเมืองใดไม่เป็นไป ตาม (2) ให้นายทะเบียนมี หนังสือแจ้งให้พรรคการเมือง นั้นดำเนินการให้ถูกต้อง ภายในระยะเวลาที่ นายทะเบียนกำหนด หากพรรคการเมืองใดไม่ ดำเนินการหรือดำเนินการ แล้วไม่ถูกต้องให้สาขาพรรค การเมืองนั้นสิ้นสภาพไป</p>			<p>คณะกรรมการและให้ประกาศ ให้ประชาชนทราบเป็น การทั่วไปด้วย”</p> <p>มาตรา 13 ให้ยกเลิกความ ในวรรคสองของมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 34 กรรมการ สาขาพรรคการเมืองต้องเป็น สมาชิกและมีคุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะต้องห้าม เช่นเดียวกับกรรมการบริหาร พรรคการเมือง</p> <p>การได้มา การดำรงตำแหน่ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง วิธีการ บริหาร และหน้าที่และอำนาจ ของคณะกรรมการสาขา พรรคการเมือง ให้เป็นไป ตามที่กำหนดในข้อบังคับ โดยอย่างน้อยต้องกำหนด ให้มีหน้าที่ดำเนินการ ตามมาตรา 23 ในเขตพื้นที่ รับผิดชอบของสาขาพรรค</p>			<p>การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น แทน</p> <p>“การได้มา การดำรง ตำแหน่ง วาระการดำรง ตำแหน่ง การพ้นจาก ตำแหน่ง วิธีการบริหาร และหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการสาขาพรรค การเมือง ให้เป็นไปตามที่ กำหนดในข้อบังคับ”</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>การเมืองนั้นด้วย</p> <p>มาตรา 35 เขตเลือกตั้งใน จังหวัดใดที่มีได้เป็นที่ตั้ง สำนักงานใหญ่หรือสาขา พรรคการเมือง ถ้าพรรค การเมืองนั้นมีสมาชิกซึ่งมี ภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้ง ในจังหวัดนั้นเกินหนึ่งร้อยคน ให้พรรคการเมืองนั้นแต่งตั้ง สมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ใน เขตเลือกตั้งในจังหวัดนั้น ซึ่งมาจากการเลือกของสมาชิก ดังกล่าวเป็นตัวแทนพรรค</p>		<p>มาตรา 6 ให้ยกเลิกมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>	<p>มาตรา 14 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 35 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 35 ในเขต จังหวัดใดที่มีได้เป็นที่ตั้ง ของสาขาพรรคการเมือง ถ้าพรรคการเมืองมีสมาชิก ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขต เลือกตั้งในจังหวัดนั้นเกิน <u>สองร้อยห้าสิบคน</u> พรรค การเมืองนั้นอาจแต่งตั้ง สมาชิกซึ่งมี ภูมิลำเนาอยู่ใน เขตเลือกตั้งในจังหวัดนั้น ซึ่งมาจากการเลือกของ สมาชิกดังกล่าวเป็นตัวแทน</p>	<p>มาตรา 5 ให้ยกเลิก ความในวรรคหนึ่งของ มาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 35 ในจังหวัดที่ มิได้เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ หรือสาขาพรรคการเมือง ถ้าพรรคการเมืองนั้นมีสมาชิก ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด นั้นเกินหนึ่งร้อยคน พรรค การเมืองนั้นอาจแต่งตั้ง สมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ใน จังหวัดนั้น<u>คนหนึ่งหรือหลายคน</u> เป็นตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดเพื่อดำเนิน กิจกรรมของพรรคการเมือง</p>		<p>มาตรา 7 ให้ยกเลิกความ ในวรรคหนึ่งของมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 35 ในจังหวัดที่ มิได้เป็นที่ตั้งสำนักงานใหญ่ หรือสาขาพรรคการเมือง ถ้าพรรคการเมืองนั้นมีสมาชิก ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัด นั้นเกินหนึ่งร้อยคน พรรค การเมืองนั้นอาจแต่งตั้ง สมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ใน จังหวัดนั้น<u>คนหนึ่งหรือหลายคน</u> เป็นตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดเพื่อดำเนิน กิจกรรมของพรรคการเมือง</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงานัน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>การเมืองประจำจังหวัดเพื่อดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบนั้นและให้นำความในมาตรา 34 มาใช้บังคับแก่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดด้วยโดยอนุโลม</p> <p>ให้พรรคการเมืองแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้ง หรือเปลี่ยนแปลงตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ</p>		<p>มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในมาตรา 36 แห่ง</p>	<p>พรรคการเมือง ประจำจังหวัดอย่างน้อยเขตเลือกตั้ง <u>ละหนึ่งคน</u> เพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในจังหวัดที่รับผิดชอบนั้น และให้นำความในมาตรา 34 มาใช้บังคับแก่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดด้วยโดยอนุโลม</p> <p>ให้พรรคการเมืองแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายใน <u>สามสิบวัน</u> นับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ”</p>	<p>ในจังหวัดนั้นและให้นำความในมาตรา 34 มาใช้บังคับแก่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดด้วยโดยอนุโลม”</p>		<p>ในจังหวัดนั้นและให้นำความในมาตรา 34 มาใช้บังคับแก่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดด้วยโดยอนุโลม”</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 36 สาขาพรรค การเมืองและตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัดจะจัดตั้ง ขึ้นนอกราชอาณาจักรมิได้</p> <p>มาตรา 38 การดำเนิน กิจการดังต่อไปนี้ ให้กระทำ โดยที่ประชุมใหญ่ของพรรค การเมือง</p>		<p>พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 36 สาขาพรรค การเมืองจะจัดตั้งขึ้น นอกราชอาณาจักรมิได้”</p>	<p>มาตรา 15 ให้ยกเลิก ความในวรรคสองและวรรค สามของมาตรา 38 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ฯลฯ</p> <p>กิจการตาม (1) (2) และ (3) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองแล้ว ให้พรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงการจดทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนประกาศการแก้ไขเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>ในกรณีที่กรรมการบริหารพรรคการเมืองครบวาระตาย ลาออก เปลี่ยนชื่อตัว เปลี่ยนชื่อสกุล หรือ</p>			<p>“กิจการตาม (1) (2) และ (3) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองแล้ว ให้พรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงการจดทะเบียนภายใน<u>สามสิบวัน</u> นับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง และให้นายทะเบียนประกาศแก้ไขเปลี่ยนแปลงดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา</p> <p>ในกรณีที่กรรมการบริหารพรรคการเมืองครบวาระตาย ลาออก เปลี่ยนชื่อตัว เปลี่ยนชื่อสกุล หรือ</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>เปลี่ยนแปลงด้วยเหตุใด ๆ ให้หัวหน้าพรรคการเมือง แจ้งให้นายทะเบียนทราบ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ เหตุดังกล่าว และให้นาย ทะเบียนประกาศเหตุดังกล่าว ในราชกิจจานุเบกษาด้วย</p> <p>มาตรา 39 องค์ประชุม ของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นไป ตามที่กำหนดในข้อบังคับซึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วย กรรมการบริหารพรรค การเมืองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง</p>		<p>มาตรา 8 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 39 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 39 องค์ประชุม ของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นไป ตามที่กำหนดในข้อบังคับซึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วย กรรมการบริหารพรรคการเมือง ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน</p>	<p>เปลี่ยนแปลงด้วยเหตุใด ๆ ให้หัวหน้าพรรคการเมือง แจ้งให้นายทะเบียนทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ มีเหตุดังกล่าว และให้นาย ทะเบียนประกาศเหตุ ดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา”</p>		<p>มาตรา 7 ให้ยกเลิก ความในวรรคหนึ่ง ของ มาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 39 องค์ประชุม ของที่ประชุมใหญ่ให้เป็นไป ตามที่กำหนดในข้อบังคับซึ่ง อย่างน้อยต้องประกอบด้วย กรรมการบริหารพรรค การเมืองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ของจำนวนกรรมการบริหาร พรรคการเมืองทั้งหมด ผู้แทนของสาขาพรรค การเมืองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนสาขาพรรค การเมือง ซึ่งในจำนวนนี้ จะต้องประกอบด้วยผู้แทน ของสาขาพรรคการเมืองไม่ น้อยกว่าสองสาขาซึ่งมาจาก ภาคต่างกันที่คณะกรรมการ กำหนดตามมาตรา 33 ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัด และสมาชิก ทั้งนี้ มีจำนวน รวมกันทั้งหมดไม่น้อยกว่า สองร้อยห้าสิบคน องค์ประชุมของที่ประชุม</p>		<p>กรรมการบริหารพรรค การเมืองทั้งหมด ผู้แทนของ สาขาพรรคการเมืองไม่น้อย กว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสาขา พรรคการเมืองซึ่งจำนวนนี้ จะต้องประกอบด้วยผู้แทน ของสาขาพรรคการเมือง ไม่น้อยกว่าสองสาขา ซึ่งมาจากภาคต่างกันที่ คณะกรรมการกำหนดตาม มาตรา 33 และสมาชิก ทั้งนี้ มีจำนวนรวมกันทั้งหมด ไม่น้อยกว่าสองร้อยห้าสิบคน องค์ประชุมของที่ประชุม</p>			<p>ของจำนวนกรรมการบริหาร พรรคการเมืองทั้งหมด ผู้แทนของสาขาพรรคการเมือง ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน สาขาพรรคการเมือง ตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด และสมาชิก ทั้งนี้ มีจำนวน รวมกันทั้งหมดไม่น้อยกว่า สองร้อยห้าสิบคน”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ใหญ่สาขาพรรคการเมืองให้ เป็นไปตามที่กำหนดใน ข้อบังคับซึ่งอย่างน้อยต้อง ประกอบด้วยกรรมการสาขา พรรคการเมืองไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของกรรมการสาขา พรรคการเมืองทั้งหมด และ สมาชิกสาขาพรรคการเมือง ทั้งนี้ มีจำนวนรวมกันทั้งหมด ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน</p> <p>มาตรา 40 การลงมติใน ที่ประชุมใหญ่ให้กระทำโดย เปิดเผย แต่การลงมติเลือก</p>		<p>ใหญ่สาขาพรรคการเมืองให้ เป็นไปตามที่กำหนดใน ข้อบังคับซึ่งอย่างน้อยต้อง ประกอบด้วยกรรมการสาขา พรรคการเมืองไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของกรรมการสาขา พรรคการเมืองทั้งหมด และ สมาชิกสาขาพรรคการเมือง ทั้งนี้ มีจำนวนรวมกันทั้งหมด ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน”</p>			<p>มาตรา 8 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 40 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 40 การลงมติ ในที่ประชุมใหญ่ให้กระทำ โดยเปิดเผย แต่การลงมติ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
บุคคลตามมาตรา 38 (3) และ (4) ให้ลงคะแนนลับ			มาตรา 16 ให้ยกเลิกความ ในวรรคสามของมาตรา 43 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน		ตามมาตรา 38 (3) และ (4) ให้ลงคะแนนลับหรือเปิดเผย ตามที่กำหนดในข้อบังคับ ของพรรคก็ได้ การลงมติในที่ประชุมใหญ่ สามารถลงมติผ่านช่องทาง อิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่น โดยวิธีการนั้นสามารถยืนยัน ความเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการกำหนด”	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 43 ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองเพื่ออนุมัติภายในเดือนเมษายนของทุกปี ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีรายการตามที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติแล้วตามวรรคหนึ่ง ต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประชุมใหญ่ของพรรค</p>			<p>“ให้หัวหน้าพรรคการเมืองส่งรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองซึ่งที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมืองอนุมัติแล้วตามวรรคหนึ่ง ต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประชุมใหญ่ของพรรคการเมือง</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>การเมืองอนุมัติ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่นายทะเบียน กำหนดโดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการ และให้ ประกาศให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไปด้วย</p> <p>มาตรา 45 ห้ามมิให้ พรรคการเมืองหรือผู้ดำรง ตำแหน่งในพรรคการเมือง กระทำการหรือส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ใดกระทำการ อันเป็นการก่อกวนหรือ คุกคามความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของ</p>			<p>อนุมัติ ตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่นายทะเบียนกำหนด โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการ และให้ ประกาศให้ประชาชนทราบ เป็นการทั่วไปด้วย”</p> <p>มาตรา 17 ให้เพิ่มความ ต่อไปนี้เป็นวรรคสองของ มาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
ประชาชน หรือกระทำการ อันเป็นการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติของ ประเทศ		มาตรา 9 ให้ยกเลิกความ ในมาตรา 47 มาตรา 48 และมาตรา 49 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ พระราชบัญญัติประกอบ	“ความในวรรคหนึ่งมิให้ ใช้บังคับกับกรณีที่พรรค การเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่ง ในพรรคการเมือง แสดงความ คิดเห็นหรือติชมโดยความ สุจริตเกี่ยวกับเหตุการณ์ใด ๆ หรือแสดงออกทางการเมือง ตามบทบาทของพรรค การเมือง หรือเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุนบุคคลใดในการใช้ สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ” มาตรา 18 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 47 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค	มาตรา 6 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 47 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค	มาตรา 9 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 47 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค	มาตรา 8 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 47 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>พรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>มาตรา 48 การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้พรรคการเมืองจัดทำบัญชีรายชื่อ</p>		<p>มาตรา 48 การพิจารณาส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและ</p>	<p>หรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตจังหวัดนั้นแล้วแต่กรณีเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง”</p>	<p>ผู้กำหนดว่าจะให้สาขาพรรคการเมืองใดหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดใดในจังหวัดนั้น เป็นสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดนั้นเพื่อดำเนินการตาม มาตรา 50”</p> <p>มาตรา 7 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้พรรคการเมืองจัดทำบัญชี</p>	<p>ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง”</p> <p>มาตรา 10 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งและวรรคสองของมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 48 การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้พรรคการเมือง</p>	<p>ผู้กำหนดว่าจะให้สาขาพรรคการเมืองใดหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดใดในจังหวัดนั้น เป็นสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดนั้นเพื่อดำเนินการตาม มาตรา 50”</p> <p>มาตรา 9 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้พรรคการเมืองจัดทำบัญชีรายชื่อ</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>เพื่อส่งให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด โดยให้คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงด้วย</p> <p>คณะกรรมการจะกำหนดอัตราส่วนขั้นต่ำของผู้สมัครซึ่งเป็นชายและหญิงที่พรรคการเมืองจะต้องส่งลงสมัครรับเลือกตั้งก็ได้ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่อาจส่งผู้สมัครตามอัตราส่วนดังกล่าวได้ ให้แจ้งเหตุผลให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>การกำหนดอัตราส่วนตาม</p>		<p><u>แบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง ให้เป็นความรับผิดชอบร่วมกันของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง</u></p> <p><u>ในการพิจารณาส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามพรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจากรายชื่อตามลำดับ ดังต่อไปนี้</u></p> <p><u>(1) รายชื่อผู้ซึ่งที่ประชุมใหญ่สาขาพรรคการเมืองให้ความเห็นชอบ</u></p> <p><u>(2) รายชื่อบุคคลอื่น</u></p>		<p>รายชื่อ เพื่อส่งให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด โดยให้คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงด้วย</p> <p><u>ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดมากกว่าหนึ่งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในจังหวัดใด ให้พรรคการเมืองนั้น เป็นผู้กำหนดว่าจะให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดใดในจังหวัดนั้น เป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดนั้น เพื่อดำเนินการตามมาตรา 51”</u></p>	<p>จัดทำบัญชีรายชื่อ เพื่อส่งให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด โดยให้คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างเพศด้วย</p> <p>คณะกรรมการจะกำหนดอัตราส่วนขั้นต่ำของผู้สมัครซึ่งเป็นชาย หญิง และบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศที่พรรคการเมืองจะต้องส่งลงสมัครรับเลือกตั้งก็ได้ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่อาจส่งผู้สมัครตามอัตราส่วนดังกล่าวได้ ให้แจ้งเหตุผลให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปก่อนวันสมัครรับเลือกตั้ง”</p>	<p>เพื่อส่งให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด โดยให้คำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิงด้วย ในกรณีที่พรรคการเมืองใดมีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในจังหวัดใด ให้พรรคการเมืองนั้นเป็นผู้กำหนดว่าจะให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดใดในจังหวัดนั้น เป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดนั้น เพื่อดำเนินการตามมาตรา 51”</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงานัน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>วรรคสอง ให้คณะกรรมการ หาหรือกับพรรคการเมืองด้วย</p> <p>มาตรา 49 ในการเลือกตั้ง ทั่วไป การส่งผู้สมัครรับ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้งและ แบบบัญชีรายชื่อ ให้ดำเนินการ สรรหาตามวิธีการที่กำหนด ในมาตรา 50 และมาตรา 51 เว้นแต่กรณีที่เป็นการส่ง</p>		<p>ที่เห็นสมควร</p> <p>มติคณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองที่ส่งผู้ใดเป็น ผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรให้เป็นที่สุด</p> <p>มาตรา 49 นอกจากการ พิจารณาส่งผู้ใดเป็นผู้สมัคร รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่ง เขตเลือกตั้งหรือแบบบัญชี รายชื่อตามวิธีการที่กำหนด ไว้ในมาตรา 48 ที่ประชุม ใหญ่พรรคการเมืองอาจใช้</p>			<p>มาตรา 11 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 49 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 49 ในการ เลือกตั้งทั่วไป การส่งผู้สมัคร รับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อ ให้ ดำเนินการสรรหาตามวิธีการ ที่กำหนดในข้อบังคับ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพีธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบ แบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการ เลือกตั้งแทนการเลือกตั้ง ที่เป็นโมฆะ หรือการเลือกตั้ง ใหม่ในกรณีที่ไม่มิผู้ใดได้รับ เลือกตั้งหรือกรณีผู้สมัครตาย ก่อนปิดการรับสมัครรับ เลือกตั้ง ให้ดำเนินการ ตามข้อบังคับ</p> <p>เมื่อมีกรณีต้องสรรหาผู้สมัคร รับเลือกตั้ง ให้พรรคการเมือง จัดให้มีคณะกรรมการสรร หาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประกอบด้วยบุคคลและ จำนวนตามที่กำหนดใน ข้อบังคับ ซึ่งอย่างน้อยต้อง ประกอบด้วยกรรมการ บริหารพรรคการเมืองไม่เกิน</p>		<p><u>วิธีการให้ผู้เข้าร่วมประชุม ใหญ่พรรคการเมืองลงมติ เลือกผู้สมควรส่งเข้าสมัคร รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่ง เขตเลือกตั้งหรือแบบบัญชี รายชื่อได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้คณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองและคณะกรรมการ คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ของพรรคการเมืองจัดให้มี การดำเนินการดังกล่าว โดยให้ ผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่ตาม มาตรา 39 พรรคหนึ่ง แต่ละคน มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ให้ผู้ได้รับคะแนนเสียงสูงสุด เรียงลำดับลงไปเขต เลือกตั้งใดเป็นผู้ได้รับคัดเลือก ให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น</u></p>			<p>เมื่อมีกรณีต้องสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้พรรค การเมืองจัดให้มีคณะกรรมการ สรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประกอบด้วยบุคคลและ จำนวนตามที่กำหนดใน ข้อบังคับ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>กึ่งหนึ่งของคณะกรรมการ สรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง และหัวหน้าสาขาพรรค การเมืองและตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัด ทั้งนี้ จำนวนหัวหน้าสาขาพรรค การเมือง และตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัดให้ เป็นไปตามข้อบังคับ แต่ อย่างน้อยต้องมีหัวหน้า สาขาพรรคการเมืองไม่น้อย กว่าสี่สาขาซึ่งมาจากภาค ต่างกันที่คณะกรรมการ กำหนดตามมาตรา 33 และให้มีหน้าที่และอำนาจ ในการตรวจสอบคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่ง</p>		<p><u>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบ แบ่งเขตเลือกตั้งหรือแบบ บัญชีรายชื่อในเขตเลือกตั้ง นั้น แล้วแต่กรณี</u> <u>เมื่อที่ประชุมใหญ่พรรค การเมืองมีมติตามวรรคหนึ่ง มิให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับ การเสนอชื่อการพิจารณา และการคัดเลือกผู้สมควรเข้า สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรของพรรค การเมืองตามมาตรา 48 มาใช้บังคับ แต่การเสนอชื่อ บุคคลเพื่อให้มีการลงมติตาม วรรคหนึ่งจะต้องขอความเห็น จากคณะกรรมการสาขา พรรคการเมืองในแต่ละภาค ก่อน</u> <u>การลงคะแนนตามมาตรา</u></p>				

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ่มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>เขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ ให้ได้ผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรม จริยธรรม ตามมาตรฐานทางจริยธรรม ที่กำหนดในข้อบังคับ และตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 50 และมาตรา 51</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง พรรคการเมืองใดจะดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการล่วงหน้าก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้</p>		<p>นี้จะให้ลงคะแนนทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้”</p>			<p>เพื่อประโยชน์ในการสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง พรรคการเมืองใดจะดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการล่วงหน้าก่อนวันประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ได้”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 50 การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งให้ดำเนินการตามวิธีการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ให้คณะกรรมการสรรหากำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการสมัครเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งและประกาศให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป</p> <p>(2) เมื่อพ้นกำหนดเวลารับสมัครตาม (1) ให้</p>		<p>มาตรา 10 ให้ยกเลิก มาตรา 50 มาตรา 51 มาตรา 52 มาตรา 53 มาตรา 54 มาตรา 55 มาตรา 56 และมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560</p>	<p>มาตรา 19 ให้ยกเลิก ความใน (2) (4) (5) ของ มาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“(2) เมื่อพ้นกำหนดเวลา สมัครตาม (1) ให้คณะกรรมการ</p>	<p>มาตรา 8 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 50 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 50 การสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่ง เขตเลือกตั้งให้ดำเนินการ ตามวิธีการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ให้คณะกรรมการ สรรหากำหนดวัน เวลา และ สถานที่ในการสมัครเป็น ผู้สมัครรับเลือกตั้งและประกาศ ให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป</p> <p>(2) เมื่อพ้นกำหนดเวลา รับสมัครตาม (1) ให้</p>	<p>มาตรา 12 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 50 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 50 การสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่ง เขตเลือกตั้งและผู้สมัครรับ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้ ดำเนินการตามที่กำหนดใน ข้อบังคับ”</p>	<p>มาตรา 10 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 50 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 50 การสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่ง เขตเลือกตั้งให้ดำเนินการ ตามวิธีการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ให้คณะกรรมการสรรหา กำหนดวัน เวลา และสถานที่ ในการสมัครเป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้งและประกาศให้ สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป</p> <p>(2) เมื่อพ้นกำหนดเวลา รับสมัครตาม (1) ให้</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>คณะกรรมการสรรหา ตรวจสอบคุณสมบัติของ ผู้สมัครในแต่ละเขตเลือกตั้ง แล้วส่งรายชื่อผู้สมัครให้ สาขาพรรคการเมืองหรือ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดที่มีพื้นที่ รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้น</p> <p>(3) เมื่อสาขาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดได้รับรายชื่อ ผู้สมัครจากคณะกรรมการ สรรหาแล้ว ให้หัวหน้าสาขา พรรคการเมืองหรือตัวแทน พรรคการเมืองประจำ จังหวัดจัดการประชุม สมาชิกเพื่อลงคะแนนเลือก ผู้สมัครตามรายชื่อที่ คณะกรรมการสรรหาส่งมา</p>			<p>สรรหาตรวจสอบคุณสมบัติ ของผู้สมัครในแต่ละเขตเลือกตั้ง แล้วส่งรายชื่อผู้สมัครให้สาขา พรรคการเมือง หรือตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด ที่มีพื้นที่รับผิดชอบของ จังหวัดนั้น”</p>	<p>คณะกรรมการสรรหา ตรวจสอบคุณสมบัติของ ผู้สมัครในแต่ละเขตเลือกตั้ง แล้วส่งรายชื่อผู้สมัครให้ สาขาพรรคการเมืองหรือ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด</p> <p>(3) เมื่อสาขาพรรค การเมืองหรือตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัดได้รับ รายชื่อผู้สมัครจาก คณะกรรมการสรรหาแล้ว ให้หัวหน้าสาขาพรรค การเมืองหรือตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัด จัดการประชุมเพื่อรับฟัง ความคิดเห็นจากสมาชิกมา ประกอบการพิจารณาในการ</p>		<p>คณะกรรมการสรรหา ตรวจสอบคุณสมบัติของ ผู้สมัครในแต่ละเขตเลือกตั้ง แล้วส่งรายชื่อผู้สมัครให้ สาขาพรรคการเมืองหรือ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด</p> <p>(3) เมื่อสาขาพรรค การเมืองหรือตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัดได้รับ รายชื่อผู้สมัครจาก คณะกรรมการสรรหาแล้ว ให้หัวหน้าสาขาพรรค การเมืองหรือตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัด จัดการประชุมเพื่อรับฟัง ความคิดเห็นจากสมาชิกมา ประกอบการพิจารณาในการ</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>(4) การประชุมสาขาพรรคการเมืองต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือการประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าสิบคน โดยในการลงคะแนนให้สมาชิกมีสิทธิลงคะแนนเลือกได้หนึ่งคน และเมื่อลงคะแนนเลือกเสร็จสิ้นแล้ว ให้นำคะแนนและประกาศผลการนับคะแนนของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานรายชื่อผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนน</p>			<p>(4) การประชุมสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดต้องมีมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน โดยในการลงคะแนนให้สมาชิกมีสิทธิลงคะแนนเลือกได้หนึ่งคน <u>ในแต่ละเขตเลือกตั้ง</u> และเมื่อลงคะแนนเลือกตั้งเสร็จแล้ว ให้นำคะแนนและประกาศผลการนับคะแนนของสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานรายชื่อผู้สมัครในแต่ละเขตเลือกตั้ง ซึ่งได้รับคะแนน ลำดับสูงสุดสองลำดับแรกให้คณะกรรมการ</p>	<p><u>สรรหาด้วย</u> (4) ให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดส่งรายชื่อผู้สมัคร <u>ในแต่ละเขตพร้อมความคิดเห็นตาม (3) ให้คณะกรรมการสรรหา</u></p>		<p><u>สรรหาด้วย</u> (4) ให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดส่งรายชื่อผู้สมัคร <u>ในแต่ละเขตพร้อมความคิดเห็นตาม (3) ให้คณะกรรมการสรรหา</u></p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ลำดับสูงสุดสองลำดับแรก ให้คณะกรรมการสรรหา โดยเร็ว ในกรณีที่มีผู้มีคะแนนเท่ากันมากกว่า จำนวนดังกล่าว ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสรรหาในการจัดเรียงลำดับ</p> <p>(5) ให้คณะกรรมการสรรหา ส่งรายชื่อผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนของแต่ละเขต เลือกตั้ง ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง พิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยพิจารณาจากผู้มีคะแนนสูงสุดของแต่ละเขตเลือกตั้ง หากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบ ให้แสดงเหตุผลและให้พิจารณาผู้สมัครซึ่งได้</p>			<p>สรรหาโดยเร็ว ในกรณีที่ผู้สมัครได้คะแนนเท่ากันมากกว่าจำนวนดังกล่าว ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้จัดเรียงลำดับ</p> <p>(5) ให้คณะกรรมการสรรหาส่งรายชื่อผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนของแต่ละเขต เลือกตั้งให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยพิจารณาจากผู้สมัครที่ได้คะแนนสูงสุดของแต่ละเขตเลือกตั้ง หากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบด้วยให้แสดงเหตุผลและให้พิจารณาผู้สมัครซึ่งได้ลำดับถัดไปเป็น</p>	<p>(5) ให้คณะกรรมการสรรหาส่งรายชื่อผู้สมัครของแต่ละเขตเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบพร้อมความคิดเห็นตาม (3) เพื่อประกอบการพิจารณา ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบ ให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการ</p>		<p>(5) ให้คณะกรรมการสรรหา ส่งรายชื่อผู้สมัครของแต่ละเขตเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง พิจารณาให้ความเห็นชอบพร้อมความคิดเห็นตาม (3) <u>เพื่อประกอบการพิจารณา</u> ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบ <u>ให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการบริหารพรรค และคณะกรรมการ</u></p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>คะแนนในลำดับถัดไปเป็น ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในกรณีที่ คณะกรรมการบริหารพรรค การเมืองไม่เห็นชอบกับรายชื่อ ที่สาขาพรรคการเมืองหรือ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดส่งมาทั้งหมด ให้คณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองและ คณะกรรมการสรรหา ประชุมร่วมกัน หากที่ ประชุมร่วมกันมีมติเห็นชอบ กับรายชื่อผู้สมัครผู้ใด ให้ เสนอรายชื่อผู้นั้นเป็นผู้สมัคร รับเลือกตั้ง แต่ถ้าที่ประชุม ร่วมกันมีมติไม่เห็นชอบกับ รายชื่อผู้สมัครที่สาขาพรรค การเมืองหรือตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัดส่งมา</p>			<p>ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในกรณีที่ คณะกรรมการบริหารพรรค การเมืองไม่เห็นชอบด้วยกับ รายชื่อที่สาขาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดส่งมาทั้งหมด ให้คณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองและคณะกรรมการ สรรหาประชุมร่วมกัน หากที่ ประชุมร่วมกันมีมติเห็นชอบ รายชื่อผู้สมัครผู้ใด ให้เสนอ รายชื่อผู้นั้นเป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้ง แต่ถ้าที่ประชุม ร่วมกันมีมติไม่เห็นชอบกับ รายชื่อผู้สมัครที่สาขาพรรค การเมือง หรือตัวแทนพรรค การเมืองส่งมาทั้งหมด ให้ คณะกรรมการสรรหาแจ้ง เหตุผลให้หัวหน้าสาขาพรรค</p>	<p>บริหารพรรค และคณะกรรมการ สรรหาเพื่อพิจารณาหาบุคคล ที่เหมาะสมเป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้ง หากที่ประชุมร่วมกัน มีมติเห็นชอบกับรายชื่อ บุคคลใด ให้เสนอรายชื่อ บุคคลนั้นเป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้ง”</p>		<p>สรรหาเพื่อพิจารณาหาบุคคล ที่เหมาะสมเป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้ง หากที่ประชุมร่วมกัน มีมติเห็นชอบกับรายชื่อ บุคคลใด ให้เสนอรายชื่อ บุคคลนั้นเป็นผู้สมัครรับ เลือกตั้ง”</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ทั้งหมด ให้คณะกรรมการ สรรหาแจ้งเหตุผลให้หัวหน้า สาขาพรรคการเมือง หรือ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้ง นั้นทราบ และให้ดำเนินการ ตาม (1) (2) (3) และ (4) จนกว่าจะได้ผู้สมัครรับ เลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น</p> <p>มาตรา 51 การสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชี</p>	<p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความ ใน (1) (2) และ (3) ของ วรรคหนึ่ง ของมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>		<p>การเมืองหรือตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัด ในเขตเลือกตั้งนั้นทราบ และให้ดำเนินการตาม (1) (2) (3) และ (4) จนกว่า จะได้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งนั้น”</p>	<p>มาตรา 9 ให้ยกเลิก ความในวรรคหนึ่งของ มาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 51 การสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชี</p>	<p>มาตรา 13 ให้ยกเลิก มาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>	<p>มาตรา 11 ให้ยกเลิก ความในวรรคหนึ่งของ มาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 51 การสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชี</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>รายชื่อให้ดำเนินการตาม วิธีการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ให้คณะกรรมการสรรหา กำหนดวัน เวลา และสถานที่ ในการเสนอรายชื่อบุคคล เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง และมีหนังสือแจ้งไปยัง คณะกรรมการบริหารพรรค การเมือง หัวหน้าสาขาพรรค การเมือง ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด และประกาศ ให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป</p>	<p>“(1) ให้คณะกรรมการ สรรหากำหนดวัน เวลา และ สถานที่ในการเสนอรายชื่อ บุคคลเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง และมีหนังสือแจ้งไปยัง คณะกรรมการบริหารพรรค การเมือง หัวหน้าสาขาพรรค การเมือง ตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัด และประกาศให้สมาชิกทราบ เป็นการทั่วไป <u>โดยผู้มีสิทธิ เสนอรายชื่อ ได้แก่ คณะกรรมการบริหาร พรรคการเมือง หัวหน้าสาขา พรรคการเมือง และตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด</u></p>			<p>รายชื่อให้ดำเนินการตาม วิธีการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ให้คณะกรรมการ สรรหากำหนดวัน เวลา และ สถานที่ในการเสนอรายชื่อ บุคคลเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง และมีหนังสือแจ้งไปยัง คณะกรรมการบริหารพรรค การเมือง หัวหน้าสาขาพรรค การเมือง ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด และประกาศ ให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป</p>		<p>รายชื่อ ให้ดำเนินการตาม วิธีการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ให้คณะกรรมการสรรหา กำหนดวัน เวลา และสถานที่ ในการเสนอรายชื่อบุคคล เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง และมีหนังสือแจ้งไปยัง คณะกรรมการบริหารพรรค การเมือง หัวหน้าสาขาพรรค การเมือง ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด และประกาศ ให้สมาชิกทราบเป็นการทั่วไป</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>(2) เมื่อพ้นกำหนดเวลา เสนอรายชื่อจากกรรมการ บริหารพรรคการเมือง หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง และตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดตาม (1) ให้คณะกรรมการสรรหา ตรวจสอบคุณสมบัติและ จัดทำบัญชีรายชื่อไม่เกิน หนึ่งร้อยรายชื่อโดยคำนึงถึง ผู้สมัครรับเลือกตั้งจาก ภูมิภาคต่าง ๆ และความ เท่าเทียมกันระหว่างชาย และหญิง และส่งบัญชี รายชื่อดังกล่าวไปยังสาขา พรรคการเมืองหรือตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด</p>	<p>(2) เมื่อพ้นกำหนดเวลา เสนอรายชื่อตาม (1) ให้ คณะกรรมการสรรหา ตรวจสอบคุณสมบัติและ จัดทำบัญชีรายชื่อไม่เกิน หนึ่งร้อยรายชื่อ โดยคำนึงถึง ผู้สมัครรับเลือกตั้งจาก ภูมิภาคต่าง ๆ และความ เท่าเทียมกันระหว่างชาย และหญิง และส่งบัญชี รายชื่อดังกล่าวไปยังสาขา พรรคการเมืองหรือตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด</p>			<p>(2) ให้สาขาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด พิจารณา เสนอรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อให้ คณะกรรมการสรรหา</p>		<p>(2) ให้สาขาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด พิจารณา เสนอรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อให้ คณะกรรมการสรรหา</p>

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงานัน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>(3) ให้หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจัดการประชุมเพื่อให้สมาชิกลงคะแนนเลือกบุคคลในบัญชีรายชื่อตาม (2) โดยให้สมาชิกลงคะแนนเลือกได้คนละไม่เกินสิบห้ารายชื่อ โดยการประชุมสาขาพรรคการเมืองต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน หรือการประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าสิบคน เมื่อลงคะแนนเลือกเสร็จสิ้นแล้ว ให้หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดประกาศผล</p>	<p>(3) ให้หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจัดการประชุมเพื่อให้สมาชิกลงคะแนนเลือกบุคคลในบัญชีรายชื่อตาม (2) โดยให้สมาชิกลงคะแนนเลือกได้คนละไม่เกินสิบรายชื่อ โดยการประชุมสาขาพรรคการเมืองต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนหรือการประชุมตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่าห้าสิบคน เมื่อลงคะแนนเลือกเสร็จสิ้นแล้ว ให้หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด</p>			<p>(3) เมื่อพ้นกำหนดเวลาเสนอรายชื่อ (1) และ (2) แล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาตรวจสอบคุณสมบัติและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่เกินหนึ่งร้อยรายชื่อ โดยคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง แล้วส่งบัญชีชื่อดังกล่าวให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด</p>		<p>(3) เมื่อพ้นกำหนดเวลาเสนอรายชื่อ (1) และ (2) แล้ว ให้คณะกรรมการสรรหาตรวจสอบคุณสมบัติและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่เกินหนึ่งร้อยรายชื่อ โดยคำนึงถึงผู้สมัครรับเลือกตั้งจากภูมิภาคต่าง ๆ และความเท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง แล้วส่งบัญชีชื่อดังกล่าวให้สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>การนับคะแนนของสาขา พรรคการเมืองหรือตัวแทน พรรคการเมืองประจำ จังหวัดนั้นแล้วรายงานไปยัง คณะกรรมการสรรหาโดยเร็ว</p> <p>(4) ให้คณะกรรมการสรรหา จัดทำบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับ เลือกตั้ง โดยเรียงลำดับตาม ผลรวมของคะแนนที่ได้รับ จากสาขาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดตาม (3) ในกรณีที่หัวหน้าพรรค การเมืองประสงค์จะเป็น ผู้สมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อให้หัวหน้า พรรคการเมืองอยู่ในบัญชี</p>	<p>ประกาศผลการนับคะแนน ของสาขาพรรคการเมืองหรือ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดนั้นแล้ว รายงานไปยังคณะกรรมการ สรรหาโดยเร็ว”</p>			<p>(4) เมื่อสาขาพรรค การเมืองหรือตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัดได้รับ บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตาม (3) จากคณะกรรมการ สรรหาแล้ว ให้หัวหน้าสาขา พรรคการเมืองหรือตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด จัดการประชุมเพื่อรับฟัง ความคิดเห็นจากสมาชิกมา ประกอบการพิจารณาในการ สรรหาด้วย แล้วส่งบัญชีรายชื่อ ดังกล่าวพร้อมความคิดเห็น</p>		<p>(4) เมื่อสาขาพรรค การเมืองหรือตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัดได้รับ บัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตาม (3) จากคณะกรรมการ สรรหาแล้ว ให้หัวหน้าสาขา พรรคการเมืองหรือตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด จัดการประชุมเพื่อรับฟัง ความคิดเห็นจากสมาชิกมา ประกอบการพิจารณาในการ สรรหาด้วย แล้วส่งบัญชีรายชื่อ ดังกล่าวพร้อมความคิดเห็น</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ลำดับที่หนึ่งและให้เรียงลำดับ รายชื่อตามผลคะแนน ดังกล่าวในลำดับถัดไปจน ครบจำนวน ในกรณีที่ คะแนนของบุคคลตามบัญชี รายชื่อเท่ากันให้เป็นอำนาจ ของคณะกรรมการสรรหาใน การจัดเรียงลำดับ</p> <p>(5) ให้คณะกรรมการสรรหา ส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัคร รับเลือกตั้งตาม (4) ให้ คณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองพิจารณา ให้ความเห็นชอบ หาก คณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองไม่เห็นชอบให้ ดำเนินการตาม (1) (2) (3) และ (4) จนกว่าจะได้บัญชี</p>				<p><u>ให้คณะกรรมการสรรหา</u></p> <p>(5) ให้คณะกรรมการสรรหา ส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัคร รับเลือกตั้งตาม (3) ให้ คณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองพิจารณา ให้ความเห็นชอบ<u>พร้อม</u> <u>ความคิดเห็นตาม (4) เพื่อ</u> <u>ประกอบการพิจารณา</u> <u>ในกรณีที่คณะกรรมการบริหาร</u> <u>พรรคการเมืองไม่เห็นชอบ</u></p>		<p><u>ให้คณะกรรมการสรรหา</u></p> <p>(5) ให้คณะกรรมการสรรหา ส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัคร รับเลือกตั้งตาม (3) ให้ คณะกรรมการบริหาร พรรคการเมืองพิจารณา ให้ความเห็นชอบ<u>พร้อม</u> <u>ความคิดเห็นตาม (4) เพื่อ</u> <u>ประกอบการพิจารณา</u> <u>ในกรณีที่คณะกรรมการบริหาร</u> <u>พรรคการเมืองไม่เห็นชอบ</u></p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>เพื่อประโยชน์ในการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ สมาชิก ในกรณีที่สมาชิกผู้ใด มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้ง ที่ยังมิได้มีการจัดตั้งสาขา พรรคการเมืองหรือตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด ให้ถือว่าสมาชิกผู้นั้นเป็น สมาชิกซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ใน เขตเลือกตั้งของสาขาพรรค</p>				<p><u>รายใดหรือลำดับใด ให้มี การประชุมร่วมกันระหว่าง คณะกรรมการบริหารพรรค การเมืองและคณะกรรมการ สรรหา เพื่อพิจารณาหาบุคคล ที่เหมาะสมพร้อมจัดลำดับ เป็นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ”</u></p>		<p><u>รายใดหรือลำดับใด ให้มี การประชุมร่วมกันระหว่าง คณะกรรมการบริหารพรรค การเมืองและคณะกรรมการ สรรหา เพื่อพิจารณาหาบุคคล ที่เหมาะสมพร้อมจัดลำดับ เป็นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ”</u></p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>การเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตเลือกตั้งใกล้เคียงตามที่กำหนดในข้อบังคับ</p> <p>มาตรา 52 ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา 50 และมาตรา 51</p>				<p>มาตรา 10 ให้ยกเลิกมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>	<p>มาตรา 14 ให้ยกเลิกความในมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 52 ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา 50”</p> <p>มาตรา 15 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>	<p>มาตรา 12 ให้ยกเลิกมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 53 ในการ ดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับ เลือกตั้งตามมาตรา 50 หรือ มาตรา 51 ห้ามมิให้ผู้ใด กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจูงใจให้สมาชิกลงคะแนน ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น หรือ ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ ผู้ใด ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ให้ เสนอให้ สัญญาว่า จะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะ ให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงิน ได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือ โดยทางอ้อมแก่ผู้ใด</p> <p>(2) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้าย</p>					<p>พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 53 ในการ ดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับ เลือกตั้งตามมาตรา 50 ห้าม มิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่ง อย่างใดเพื่อจูงใจให้สมาชิก ลงคะแนนให้แก่ตนเอง หรือผู้อื่น หรือให้งดเว้น การลงคะแนนให้แก่ผู้ใด ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ด้วยความเท็จ หรือจงใจให้ เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของ ผู้ใด หรือไม่ให้ไปประชุม หรือลงคะแนน</p> <p>มาตรา 54 ห้ามมิให้ พรรคการเมืองหรือผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อให้สมาชิกผู้ใดลงสมัคร หรือไม่ลงสมัครรับเลือก หรือเพื่อให้เสนอชื่อสมาชิก ผู้ใดเข้ารับการเลือก ในการ</p>					<p>มาตรา 16 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 54 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 54 ห้ามมิให้ พรรคการเมืองหรือผู้ใดเรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อให้สมาชิกผู้ใดลงสมัคร หรือไม่ลงสมัครรับเลือก หรือ เพื่อให้เสนอชื่อสมาชิกผู้ใด เข้ารับการเลือก ในการสรรหา</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>สรรหาตามมาตรา 50 หรือมาตรา 51</p> <p>มาตรา 55 ห้ามมิให้ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด หัวหน้าสาขา พรรคการเมือง หรือ กรรมการบริหารพรรค การเมืองผู้ใดยินยอมให้ บุคคลใดที่มีได้เป็นสมาชิก ของพรรคการเมืองเข้าแสดง ความคิดเห็นในที่ประชุม หรือออกเสียงลงคะแนนใน การดำเนินการสรรหา</p>				<p>มาตรา 11 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 55 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 55 ห้ามมิให้ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด หัวหน้าสาขา พรรคการเมือง หรือ กรรมการบริหารพรรค การเมืองผู้ใดยินยอมให้ บุคคลใดที่มีได้เป็นสมาชิก ของพรรคการเมืองเข้าแสดง ความคิดเห็นในที่ประชุมใน การดำเนินการสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม</p>	<p>ตามมาตรา 50”</p> <p>มาตรา 17 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 55 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 55 ห้ามมิให้ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด หัวหน้าสาขา พรรคการเมือง หรือ กรรมการบริหารพรรค การเมืองผู้ใดยินยอมให้ บุคคลใดที่มีได้เป็นสมาชิก ของพรรคการเมืองเข้าแสดง ความคิดเห็นในที่ประชุมหรือ ออกเสียงลงคะแนนในการ ดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับ</p>	<p>มาตรา 13 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 55 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 55 ห้ามมิให้ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด หัวหน้าสาขา พรรคการเมือง หรือ กรรมการบริหารพรรค การเมืองผู้ใดยินยอมให้ บุคคลใดที่มีได้เป็นสมาชิก ของพรรคการเมืองเข้าแสดง ความคิดเห็นในที่ประชุมใน การดำเนินการสรรหา ผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ผู้สมัครรับเลือกตั้งตาม มาตรา 50 หรือมาตรา 51</p> <p>มาตรา 56 ให้หัวหน้า พรรคการเมืองออกหนังสือ รับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหา ตามมาตรา 50 หรือส่งบัญชี รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง แบบบัญชีรายชื่อ ตามมาตรา 51</p> <p>เมื่อหัวหน้าพรรค การเมืองออกหนังสือรับรอง ตามวรรคหนึ่งหรือส่งบัญชี รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง</p>				<p>มาตรา 50 หรือมาตรา 51”</p>	<p>เลือกตั้งตามมาตรา 50”</p> <p>มาตรา 18 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 56 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 56 ให้หัวหน้า พรรคการเมืองออกหนังสือ รับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหา ตามมาตรา 50</p> <p>เมื่อหัวหน้าพรรค การเมืองออกหนังสือรับรอง ตามวรรคหนึ่งหรือส่งบัญชี รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง</p>	<p>มาตรา 50 หรือมาตรา 51”</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>แบบบัญชีรายชื่อแล้ว แม้ ภายหลังจะปรากฏว่ามีได้มี การดำเนินการตามมาตรา 50 หรือมาตรา 51 แล้วแต่กรณี หรือดำเนินการไม่ครบถ้วน ไม่ทำให้การสมัครรับเลือกตั้ง นั้นเสียไป แต่ถ้าคณะกรรมการ ทราบถึงการไม่ดำเนินการ ดังกล่าว ให้เป็นหน้าที่ของ คณะกรรมการที่จะต้อง กล่าวโทษหัวหน้าพรรค การเมืองและกรรมการบริหาร พรรคการเมืองนั้นต่อ พนักงานสอบสวน ซึ่งมี เขตอำนาจเพื่อดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ต่อไป</p> <p>มาตรา 57 การกำหนด นโยบายของพรรคการเมือง ที่ใช้ในการประกาศโฆษณา</p>			<p>มาตรา 20 ให้ยกเลิก มาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย</p>		<p>แบบบัญชีรายชื่อแล้ว แม้ ภายหลังจะปรากฏว่ามีได้มี การดำเนินการตามมาตรา 50 หรือดำเนินการไม่ครบถ้วน ไม่ทำให้การสมัครรับเลือกตั้ง นั้นเสียไป แต่ถ้าคณะกรรมการ ทราบถึงการไม่ดำเนินการ ดังกล่าว ให้เป็นหน้าที่ของ คณะกรรมการที่จะต้อง กล่าวโทษหัวหน้าพรรค การเมืองและกรรมการ บริหารพรรคการเมืองนั้นต่อ พนักงานสอบสวน ซึ่งมีเขต อำนาจเพื่อดำเนินการตาม อำนาจหน้าที่ต่อไป”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ให้คำนึงถึงความเห็นของ สาขาพรรคการเมืองและ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด นโยบายใด ที่ต้องใช้จ่ายเงินการประกาศ โฆษณาโยบายนั้น อย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) วงเงินที่ต้องใช้ และ ที่มาของเงินที่จะใช้ในการ ดำเนินการ</p> <p>(2) ความคุ้มค่าและ ประโยชน์ในการดำเนิน นโยบาย</p> <p>(3) ผลกระทบและความ เสี่ยงในการดำเนินนโยบาย</p> <p>ในกรณีพรรคการเมืองไม่ได้ จัดทำรายการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการสั่งให้</p>			พรรคการเมือง พ.ศ. 2560			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงานัน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ดำเนินการให้ครบถ้วนและ ถูกต้องภายในระยะเวลาที่ กำหนด</p> <p>มาตรา 58 ให้คณะกรรมการ บริหารพรรคการเมืองมี หน้าที่บริหารการเงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์อื่น ใดของพรรคการเมืองและ สาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำบัญชี ตามมาตรา 59 ให้ถูกต้อง ตามความเป็นจริง หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง</p>		<p>มาตรา 11 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 58 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 58 ให้คณะกรรมการ บริหารพรรคการเมืองมี หน้าที่บริหาร การเงิน ทรัพย์สิน และประโยชน์ อื่นใดของพรรคการเมือง และสาขาพรรคการเมือง ตลอดจนจัดให้มีการทำ บัญชีตามมาตรา 59 ให้ ถูกต้องตามความเป็นจริง หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง</p>	<p>มาตรา 21 ให้ยกเลิก ความในวรรคสองของมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“หัวหน้าสาขาพรรค</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
และตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด ต้องจัดให้มี บัญชีรับและจ่ายเงินของ สาขาพรรคการเมืองหรือ ที่ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดได้รับหรือจ่าย แล้วแต่กรณี และจัดทำบัญชี รายชื่อพร้อมที่อยู่ของ สมาชิกที่มีภูมิลำเนาในเขต จังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของสาขา พรรคการเมืองหรือในเขต จังหวัดที่ตนเป็นตัวแทน แล้วแต่กรณี ตามที่ คณะกรรมการกำหนด		ต้องจัดให้มีบัญชีรับและ จ่ายเงินของสาขาพรรค การเมือง และจัดทำบัญชี รายชื่อพร้อมที่อยู่ของ สมาชิกที่มีภูมิลำเนาใน เขตจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของ สาขาพรรคการเมือง ตามที่ คณะกรรมการกำหนด”	การเมืองและตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัด ต้อง จัดให้มีบัญชีรับและจ่ายเงิน ของสาขาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดที่ได้รับหรือ จ่ายแล้วแต่กรณี ตามที่ คณะกรรมการกำหนด” มาตรา 22 ให้ยกเลิก ความในวรรคหนึ่งของ มาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 59 บัญชีของ พรรคการเมืองประกอบด้วย</p> <p>(1) บัญชีรายวันแสดง รายได้หรือรายรับและแสดง ค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย</p> <p>(2) บัญชีแสดงรายรับจาก การบริจาค</p> <p>(3) บัญชีแยกประเภท</p> <p>(4) บัญชีแสดงสินทรัพย์ และหนี้สิน</p> <p>การลงรายการบัญชีตาม วรรคหนึ่งต้องมีรายการและ เอกสารประกอบการ ลงบัญชี และต้องจัดทำ ภายในระยะเวลาที่</p>			<p>และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 59 บัญชีของ พรรคการเมืองประกอบด้วย</p> <p>(1) บัญชีรายวันแสดง รายได้หรือรายรับ</p> <p>(2) <u>บัญชีรายวันแสดง ค่าใช้จ่ายหรือรายจ่าย</u></p> <p>(3) บัญชีแสดงรายรับ จากการบริจาค</p> <p>(4) บัญชีแยกประเภท</p> <p>(5) บัญชีแสดงสินทรัพย์</p> <p>(6) บัญชีแสดงหนี้สิน”</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>คณะกรรมการกำหนด</p> <p>มาตรา 60 พรรคการเมือง ต้องปิดบัญชีครั้งแรกภายใน วันสิ้นปีปฏิทินที่ได้รับการจัด ทะเบียนจัดตั้ง และครั้งต่อไป เป็นประจำทุกปีในวันสิ้นปี ปฏิทิน</p> <p>ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>งบแสดงฐานะทางการเงิน ต้องแสดงรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และทุนของพรรค การเมืองทั้งต้องแสดงที่มา ของรายได้ตามมาตรา 62 และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ</p>					<p>มาตรา 19 ให้ยกเลิก ความในวรรคสาม ของ มาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“งบแสดงฐานะทาง การเงินต้องแสดงรายการ สินทรัพย์ หนี้สิน และทุน ของพรรคการเมืองทั้งต้อง แสดงที่มาของรายรับตาม มาตรา 62 และค่าใช้จ่ายใน</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ของพรรคการเมืองไว้โดย ชัดเจน โดยเฉพาะค่าใช้จ่าย ในการเลือกตั้ง และรายการ อื่นตามที่คณะกรรมการ กำหนด</p> <p>หมวด 5 รายได้ของพรรคการเมือง</p> <p>————— มาตรา 62 พรรคการเมือง อาจมีรายได้ ดังต่อไปนี้</p>					<p>การดำเนินการของพรรค การเมืองไว้โดยชัดเจน โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายในการ เลือกตั้ง และรายการอื่น ตามที่คณะกรรมการ กำหนด”</p> <p>มาตรา 20 ให้ยกเลิกชื่อ หมวด 5 รายได้ของพรรค การเมือง และความใน มาตรา 62 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“หมวด 5 รายรับของพรรคการเมือง</p> <p>————— มาตรา 62 พรรคการเมือง อาจมีรายรับ ดังต่อไปนี้</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>(1) เงินทุนประเดิมตาม มาตรา 9 วรรคสอง</p> <p>(2) เงินค่าธรรมเนียมและ ค่าบำรุงพรรคการเมือง ตามที่กำหนดในข้อบังคับ</p> <p>(3) เงินที่ได้จากการ จำหน่ายสินค้าหรือบริการ ของพรรคการเมือง</p> <p>(4) เงิน ทรัพย์สิน และ ประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการ จัดกิจกรรมระดมทุนของ พรรคการเมือง</p> <p>(5) เงิน ทรัพย์สิน และ ประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการ รับบริจาค</p> <p>(6) เงินอุดหนุนจากกองทุน</p> <p>(7) ดอกผลและรายได้ที่ เกิดจากเงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดของพรรค</p>					<p>(1) เงินทุนประเดิม</p> <p>(2) เงินค่าธรรมเนียม และค่าบำรุงพรรคการเมือง ตามที่กำหนดในข้อบังคับ</p> <p>(3) เงินที่ได้จากการ จำหน่ายสินค้าหรือบริการ ของพรรคการเมือง</p> <p>(4) เงิน ทรัพย์สิน และ ประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการ จัดกิจกรรมระดมทุนของ พรรคการเมือง</p> <p>(5) เงิน ทรัพย์สิน และ ประโยชน์อื่นใดที่ได้จากการ รับบริจาค</p> <p>(6) เงินอุดหนุนจากกองทุน</p> <p>(7) ดอกผลและรายได้ที่ เกิดจากเงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดของพรรค</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>การเมือง</p> <p>การได้มาซึ่งรายได้ตาม (2) (3) (4) และ (5) ต้องมี ใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐาน การได้มาซึ่งรายได้นั้นเป็น หนังสือ ทั้งนี้ ตามแบบที่ คณะกรรมการกำหนด</p> <p>การจำหน่ายสินค้าหรือ บริการตาม (3) และการจัด กิจกรรมระดมทุนของพรรค การเมืองตาม (4) ต้องเป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขที่คณะกรรมการ กำหนด</p> <p>รายได้ของพรรคการเมือง จะนำไปใช้เพื่อการอื่นใด นอกจากการดำเนินงานของ</p>					<p>การเมือง</p> <p>การได้มาซึ่งรายรับตาม (2) (3) (4) และ (5) ต้องมี ใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐาน การได้มาซึ่งรายรับนั้นเป็น หนังสือ โดยพรรคการเมือง จัดทำเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ก็ได้ ทั้งนี้ ตามแบบที่ คณะกรรมการกำหนด</p> <p>รายรับของพรรค การเมืองจะนำไปใช้เพื่อ การอื่นใด นอกจากการ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>พรรคการเมืองมิได้</p> <p>มาตรา 63 รายได้และทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร</p>					<p>ดำเนินงานของพรรคการเมืองมิได้”</p> <p>มาตรา 21 ให้ยกเลิกความในมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 63 รายรับและทรัพย์สินที่พรรคการเมืองได้รับตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร”</p> <p>มาตรา 22 ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่ง ของมาตรา 64 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 64 การหารายได้ จากการจัดกิจกรรมระดม ทุนของพรรคการเมืองต้อง กระทำโดยเปิดเผย และ แสดงวัตถุประสงค์ว่าเป็น การระดมทุนของพรรค การเมืองอย่างชัดเจน</p> <p>มาตรา 65 ทุกเดือน ให้พรรคการเมืองประกาศ รายชื่อผู้บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มี มูลค่าตามที่คณะกรรมการ</p>					<p>และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 64 การหา รายรับจากการจัดกิจกรรม ระดมทุนของพรรคการเมือง ต้องกระทำโดยเปิดเผย และ แสดงวัตถุประสงค์ว่าเป็น การระดมทุนของพรรค การเมืองอย่างชัดเจน”</p> <p>มาตรา 23 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 65 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 65 ทุกเดือน ให้พรรคการเมืองประกาศ รายชื่อผู้บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่า ตามที่คณะกรรมการกำหนด</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่า ห้าพันบาท ให้ประชาชน ทราบเป็นการทั่วไปพร้อมทั้ง วัตถุประสงค์ของการบริจาค และให้แจ้งนายทะเบียน ทราบตามแบบหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่ คณะกรรมการกำหนดด้วย การประเมินมูลค่าของ สิ่งที่ได้รับบริจาคตาม วรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการกำหนด มาตรา 67 หัวหน้าพรรค		มาตรา 12 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 67 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 67 หัวหน้าพรรค			แต่ต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งแสนบาท ให้ประชาชนทราบเป็นการ ทั่วไปพร้อมทั้งวัตถุประสงค์ ของการบริจาค และให้แจ้ง นายทะเบียนทราบตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และ ระยะเวลาที่คณะกรรมการ กำหนดด้วย การประเมินมูลค่า ของสิ่งที่ได้รับบริจาคตาม วรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการกำหนด” มาตรา 24 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 67 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 67 หัวหน้า	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>การเมือง กรรมการบริหาร พรรคการเมือง กรรมการ สาขาพรรคการเมือง ตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด หรือสมาชิกผู้ใดได้รับบริจาค เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ อื่นใดโดยผู้บริจาคประสงค์ จะบริจาคให้เพื่อประโยชน์ ในการดำเนินกิจกรรมของ พรรคการเมือง ต้องแจ้งให้ พรรคการเมืองทราบภายใน ระยะเวลาที่กำหนดใน ข้อบังคับ และให้พรรค การเมืองออกใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานการรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น ใดเป็นหนังสือให้แก่ผู้บริจาค เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามแบบ ที่คณะกรรมการกำหนด</p>		<p>การเมือง กรรมการบริหาร พรรคการเมือง กรรมการสาขา พรรคการเมือง หรือสมาชิก ผู้ใดได้รับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยผู้ บริจาคประสงค์จะบริจาคให้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนิน กิจกรรมของพรรคการเมือง ต้องแจ้งให้พรรคการเมือง ทราบภายในระยะเวลาที่ กำหนดในข้อบังคับ และให้ พรรคการเมืองออกใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานการรับเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ อื่นใดเป็นหนังสือให้แก่ ผู้บริจาคเป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ตามแบบที่คณะกรรมการ กำหนด</p>			<p>พรรคการเมือง กรรมการ บริหารพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรค การเมือง ตัวแทนพรรค การเมืองประจำจังหวัด หรือสมาชิกผู้ใดได้รับบริจาค เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ อื่นใดโดยผู้บริจาคประสงค์ จะบริจาคให้เพื่อประโยชน์ ในการดำเนินกิจกรรมของ พรรคการเมือง ต้องแจ้งให้ พรรคการเมืองทราบภายใน ระยะเวลาที่กำหนดในข้อบังคับ และให้พรรคการเมืองออก ใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐาน การรับเงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดเป็นหนังสือ ให้แก่ผู้บริจาคเป็นหลักฐาน โดยพรรคการเมืองจัดทำเป็น</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>กิจกรรมของพรรคการเมือง ตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า รวมถึงการดำเนินงานทาง การเมืองของพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง ตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด สมาชิก หรือผู้สมัครรับ เลือกตั้งด้วย</p> <p>มาตรา 68 ภายใต้บังคับ มาตรา 65 และมาตรา 67 นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกา ให้มีการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรประกาศ ใช้บังคับแล้วจนถึงวันเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดได้รับ บริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือ</p>		<p>กิจกรรมของพรรคการเมือง ตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า รวมถึงการดำเนินงานทาง การเมืองของพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง สมาชิก หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วย”</p>	<p>มาตรา 23 ให้ยกเลิก มาตรา 68 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>		<p>ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ ทั้งนี้ ตามแบบที่ คณะกรรมการกำหนด กิจกรรมของพรรคการเมือง ตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า รวมถึงการดำเนินงานทาง การเมืองของพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง ตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด สมาชิก หรือผู้สมัครรับ เลือกตั้งด้วย”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงานัน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ประโยชน์อื่นใดที่มีมูลค่า รวมกันแล้วเกินหนึ่งหมื่นบาท ต่อวัน โดยผู้บริจาคประสงค์ จะบริจาคให้เพื่อประโยชน์ ในการดำเนินกิจกรรมทาง การเมืองของผู้สมัครรับ เลือกตั้งผู้นั้นหรือของพรรค การเมืองหรือเพื่อใช้ในการ การเลือกตั้ง ต้องแจ้งให้ คณะกรรมการทราบภายใน เจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับบริจาค ตามวิธีการที่คณะกรรมการ กำหนด</p> <p>ถ้าสิ่งของที่ได้รับบริจาค ตามวรรคหนึ่งไม่อาจนำส่ง พรรคการเมืองได้หรือเป็น ของสดเสียได้ ให้ผู้สมัครรับ เลือกตั้งผู้นั้นแจ้งให้พรรค การเมืองทราบเพื่อบันทึก</p>						

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มูลค่าของสิ่งนั้นไว้เป็น ค่าใช้จ่ายในการหาเสียง เลือกตั้งของผู้สมัครผู้นั้น ในกรณีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้ใดมีเหตุสงสัยว่าเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ตน ได้รับเป็นไปเพื่อประโยชน์ ในการดำเนินกิจกรรมของ พรรคการเมืองหรือเพื่อใช้ ในการเลือกตั้งตามพรรคหนึ่ง หรือเป็นสิ่งที่ตามพรรคสอง หรือไม่ ให้ส่งเรื่องให้ คณะกรรมการวินิจฉัย ซึ่งคณะกรรมการต้องวินิจฉัย ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง</p>			<p>มาตรา 24 ให้ยกเลิกความ ในวรรคสองของมาตรา 80 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 80 ให้คณะกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจในการ ควบคุมดูแลการดำเนินการ และการใช้จ่ายเงินของกองทุน ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>ในการจัดสรรเงินสนับสนุน แก่พรรคการเมือง การบริหาร และควบคุมดูแลกองทุนให้ คณะกรรมการแต่งตั้ง คณะกรรมการกองทุนขึ้น คณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แทน ประกอบด้วย ประธานกรรมการ การเลือกตั้ง เป็นประธาน กรรมการ กรรมการ การเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการ</p>			<p>รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“ในการจัดสรรเงิน สนับสนุนแก่พรรคการเมือง การบริหาร และควบคุมดูแล กองทุน ให้คณะกรรมการ แต่งตั้งคณะกรรมการกองทุนขึ้น คณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่แทน ประกอบด้วย ประธาน กรรมการการเลือกตั้งเป็น ประธานกรรมการ กรรมการ การเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการ</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลอนาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มอบหมายหนึ่งคน ผู้แทน กระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงบประมาณ หนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และให้นายทะเบียนเป็น กรรมการและเลขานุการ</p> <p>ฯลฯ ฯลฯ</p>			<p>การเลือกตั้งมอบหมายหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนสำนักงบประมาณหนึ่งคน ผู้แทนของพรรคการเมืองทั้ง <u>ที่มีสมาชิกเป็นสมาชิก</u> <u>สภาผู้แทนราษฎรและที่ไม่มี</u> <u>สมาชิกเป็นสมาชิก</u> <u>สภาผู้แทนราษฎรตาม</u> <u>หลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ</u> <u>กำหนด และผู้ทรงคุณวุฒิ</u> จำนวนสองคนเป็นกรรมการ และให้นายทะเบียนเป็น กรรมการและเลขานุการ”</p>		<p>มาตรา 25 ให้อยกเลิกความ ใน (2) ของมาตรา 83 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 83 การจัดสรร เงินตามมาตรา 81 ให้แก่ พรรคการเมือง ให้ดำเนินการ ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) เงินจัดสรรตามมาตรา 81 (1) ให้จัดสรรให้พรรค การเมืองตามที่อยู่อาศัยได้ ระบุไว้</p> <p>(2) ร้อยละสี่สิบของวงเงิน จัดสรรนอกจาก (1) ให้จัดสรรให้ตามจำนวนเงิน ค่าบำรุงพรรคการเมืองที่ พรรคการเมืองได้รับ โดยแต่ละพรรคการเมือง ให้ได้รับตามอัตราส่วน ระหว่างจำนวนเงินค่าบำรุง พรรคการเมืองที่ทุกพรรค การเมืองได้รับรวมกันในปี ที่ผ่านมาต่อจำนวนเงินค่าบำรุง</p>					<p>“(2) ร้อยละสี่สิบของ วงเงินจัดสรรนอกจาก (1) ให้จัดสรรให้ตามจำนวน <u>สมาชิกพรรคการเมือง</u> โดยแต่ละพรรคการเมือง ให้ได้รับตามอัตราส่วนระหว่าง จำนวน<u>สมาชิกพรรคการเมือง</u> ที่ทุกพรรคการเมืองได้รับ รวมกันในปีที่ผ่านมาต่อ จำนวนสมาชิกพรรคการเมือง ของพรรคการเมืองนั้น</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ที่พรรคการเมืองนั้น ๆ ได้ รับมาในปีที่ผ่านมา แต่เงิน ที่จัดสรรให้ต้องไม่เกินเงิน ค่าบำรุงพรรคการเมืองที่ พรรคการเมืองนั้นได้รับ จากสมาชิกในปีที่ผ่านมา ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>มาตรา 84 เงินที่พรรค การเมืองได้รับการจัดสรร ตามมาตรา 83 ให้ใช้เพื่อ ประโยชน์ในการหาเสียง เลือกตั้ง การจัดทำกิจกรรม ทางการเมืองของพรรคการเมือง</p>		<p>มาตรา 13 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 84 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 84 เงินที่พรรค การเมืองได้รับการจัดสรร ตามมาตรา 83 ให้ใช้เพื่อ ประโยชน์ในการหาเสียง เลือกตั้ง การจัดทำกิจกรรม ทางการเมืองของพรรคการเมือง</p>			<p>ณ วันสิ้นปีปฏิทิน”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>สาขาพรรคการเมืองและ ตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดตามมาตรา 23 การพัฒนาพรรคการเมือง และสมาชิกให้มีคุณภาพ และคุณธรรมอันดีงาม และการส่งเสริมความรู้แก่ สมาชิกและประชาชนในทาง การเมืองการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการอื่นใดที่คณะกรรมการ กำหนด และเมื่อใช้ไปเพื่อ การใดแล้ว ให้จัดทำรายงาน ให้คณะกรรมการทราบทุก สามเดือนนับแต่วันที่ได้รับ การจัดสรร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการ กำหนด แต่จะนำไปใช้จ่าย</p>		<p>และสาขาพรรคการเมืองตาม มาตรา 23 การพัฒนาพรรค การเมืองและสมาชิกให้มี คุณภาพและคุณธรรมอันดีงาม และการส่งเสริมความรู้แก่ สมาชิกและประชาชนในทาง การเมืองการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และการอื่นใดที่ คณะกรรมการ กำหนด และเมื่อใช้ไปเพื่อ การใดแล้ว ให้จัดทำรายงาน ให้คณะกรรมการทราบทุก สามเดือนนับแต่วันที่ได้รับ การจัดสรร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่คณะกรรมการ กำหนด แต่จะนำไปใช้จ่าย ตามมาตรา 88 ไม่ได้</p>				

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ตามมาตรา 88 ไม่ได้ เพื่อประโยชน์ในการ ดำเนินงาน พรรคการเมือง จะส่งรายละเอียดการใช้ จ่ายเงินให้นายทะเบียน ทราบก่อนก็ได้ ในกรณีที่ นายทะเบียนเห็นว่าการใช้ จ่ายเงินรายการใดไม่เป็นไป เพื่อประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งให้พรรคการเมือง ทราบ</p> <p>คณะกรรมการจะกำหนดให้ พรรคการเมืองใช้เงินที่ได้รับ จัดสรรตามวรรคหนึ่งแต่ละ ด้านตามสัดส่วนที่กำหนดก็ได้</p> <p>พรรคการเมืองจะใช้ จ่ายเงินที่ได้รับตามวรรค หนึ่งไปเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายใน การบริหารพรรคการเมือง</p>		<p>เพื่อประโยชน์ในการ ดำเนินงาน พรรคการเมือง จะส่งรายละเอียดการใช้ จ่ายเงินให้นายทะเบียน ทราบก่อนก็ได้ ในกรณีที่ นายทะเบียนเห็นว่าการใช้ จ่ายเงินรายการใดไม่เป็นไป เพื่อประโยชน์ตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งให้พรรคการเมือง ทราบ</p> <p>คณะกรรมการจะกำหนดให้ พรรคการเมืองใช้เงินที่ได้รับ จัดสรรตามวรรคหนึ่งแต่ละ ด้านตามสัดส่วนที่กำหนดก็ได้</p> <p>พรรคการเมืองจะใช้ จ่ายเงินที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง ไปเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการ บริหารพรรคการเมืองหรือ</p>				

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>หรือเพื่อจ้างบุคลากรของ พรรคการเมืองหรือค่าใช้จ่าย อื่นทำนองเดียวกันตามที่ คณะกรรมการกำหนดมิได้ เว้นแต่เป็นเงินที่ได้รับตาม มาตรา 83 (4) แต่การใช้ จ่ายเงินนั้นจะต้องเป็นไป เพื่อประโยชน์ในการดำเนิน กิจการของสาขาพรรค การเมืองเท่านั้น</p> <p>ให้สำนักงานจัดให้มีการ ติดตามประเมินผลการใช้ จ่ายเงินที่ได้รับการจัดสรรให้ เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการกำหนด</p>		<p>เพื่อจ้างบุคลากรของพรรค การเมืองหรือค่าใช้จ่ายอื่น ทำนองเดียวกันตามที่ คณะกรรมการกำหนดมิได้ เว้นแต่เป็นเงินที่ได้รับตาม มาตรา 83 (4) แต่การใช้ จ่ายเงินนั้นจะต้องเป็นไป เพื่อประโยชน์ในการดำเนิน กิจการของสาขาพรรค การเมืองเท่านั้น</p> <p>ให้สำนักงานจัดให้มีการ ติดตามประเมินผลการใช้ จ่ายเงินที่ได้รับการจัดสรรให้ เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการกำหนด”</p>			<p>มาตรา 26 ให้ยกเลิก (2) ของมาตรา 90 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 90 พรรคการเมือง สิ้นสุดลงเมื่อ</p> <p>(1) สิ้นสภาพความเป็น พรรคการเมืองตามมาตรา 91</p> <p>(2) ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบ พรรคการเมืองตามมาตรา 92</p> <p>ฯลฯ ฯลฯ</p> <p>มาตรา 91 พรรค การเมืองย่อมสิ้นสภาพความ เป็นพรรคการเมืองเมื่อ</p> <p>(1) ไม่แก้ไขข้อบังคับให้</p>			<p>มาตรา 25 ให้ยกเลิก ความใน (7) ของมาตรา 91 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>		<p>รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560</p> <p>มาตรา 27 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 91 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 91 พรรคการเมือง ย่อมสิ้นสภาพความเป็น พรรคการเมืองเมื่อ</p> <p>(1) ไม่แก้ไขข้อบังคับให้</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ถูกต้องหรือครบถ้วนภายใน ระยะเวลาที่กำหนดตาม มาตรา 17 วรรคสาม หรือไม่สามารถดำเนินการ ตามมาตรา 33 (1) หรือ (2) ได้ภายในระยะเวลาที่ กำหนด</p> <p>(2) ภายหลังจากที่ได้รับ การจดทะเบียนพรรคการเมือง มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึง ตามที่กำหนดในมาตรา 33 (1) ติดต่อกันเกินเก้าสิบวัน</p> <p>(3) ภายหลังจากที่ ดำเนินการครบตามมาตรา 33 (2) มีจำนวนสาขาพรรค การเมืองเหลือไม่ถึงภาคละ หนึ่งสาขาเป็นระยะเวลา ติดต่อกันหนึ่งปี</p> <p>(4) ไม่มีการประชุมใหญ่</p>					<p>ถูกต้องหรือครบถ้วนภายใน ระยะเวลาที่กำหนดตาม มาตรา 17 วรรคสาม</p> <p>(2) ไม่มีการประชุมใหญ่</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>พรรคการเมืองหรือไม่มี การดำเนินกิจกรรมใดทาง การเมืองเป็นระยะเวลา ติดต่อกันหนึ่งปีโดยมิได้มีเหตุ อันจะอ้างได้ตามกฎหมาย</p> <p>(5) ไม่ส่งสมาชิกลงสมัคร รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้ง ทั่วไปสองครั้งติดต่อกันหรือ เป็นเวลาแปดปีติดต่อกัน สุดแต่ ระยะเวลาใดจะยาวกว่ากัน</p> <p>(6) มีหนี้สินล้นพ้นตัวตาม กฎหมายว่าด้วยล้มละลาย</p> <p>(7) พรรคการเมืองเล็ก ตามข้อบังคับ</p>			<p>“(7) พรรคการเมืองเล็ก ตามข้อบังคับ <u>ทั้งนี้ เหตุของ การเลิกพรรคการเมืองต้อง เป็นเรื่องสำคัญที่ทำให้พรรค การเมืองไม่อาจดำเนินกิจกรรม ทางการเมืองต่อไปได้ โดยได้รับ</u></p>		<p>พรรคการเมืองหรือไม่มี การดำเนินกิจกรรมใดทาง การเมืองเป็นระยะเวลา ติดต่อกันสองปีโดยมิได้มีเหตุ อันจะอ้างได้ตามกฎหมาย</p> <p>(3) มีหนี้สินล้นพ้นตัว ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลาย</p> <p>(4) <u>ที่ประชุมใหญ่พรรค การเมืองมีมติให้เลิกพรรค การเมือง</u></p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียน หรือมีผู้แจ้งต่อนายทะเบียน ว่าพรรคการเมืองใดสิ้นสภาพ ตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียน ดำเนินการตรวจสอบ ข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่ามิกรณี ที่เป็นเหตุให้พรรคการเมือง สิ้นสภาพตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอคณะกรรมการ พิจารณา ถ้าคณะกรรมการ เห็นว่ามิกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น ให้คณะกรรมการประกาศ การสิ้นสภาพของพรรคการเมือง นั้นในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีเช่นนี้ให้พรรคการเมือง นั้นสิ้นสภาพตั้งแต่วันที่ประกาศ</p>			<p><u>ความเห็นชอบด้วยมติเอกฉันท์ ของที่ประชุมใหญ่พรรค การเมือง”</u></p>		<p>เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียน หรือมีผู้แจ้งต่อนายทะเบียน ว่าพรรคการเมืองใดสิ้นสภาพ ตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียน ดำเนินการตรวจสอบ ข้อเท็จจริง ถ้าเห็นว่ามิกรณี ที่เป็นเหตุให้พรรคการเมือง สิ้นสภาพตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอคณะกรรมการ พิจารณา ถ้าคณะกรรมการ เห็นว่ามิกรณีดังกล่าวเกิดขึ้น ให้คณะกรรมการประกาศ การสิ้นสภาพของพรรคการเมือง นั้นในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีเช่นนี้ให้พรรคการเมือง นั้นสิ้นสภาพตั้งแต่วันที่ประกาศ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ในกรณีที่หัวหน้าพรรค การเมืองที่ถูกประกาศว่า สิ้นสภาพตามวรรคสอง ไม่เห็นด้วยกับการประกาศ ของคณะกรรมการตาม วรรคสอง ให้ยื่นคำร้องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา วินิจฉัยภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา เพื่อประโยชน์ในการ คุ้มครองสมาชิกที่เป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าการสิ้นสภาพของ พรรคการเมืองตามมาตรา นี้เป็นการถูกยุบพรรคการเมือง</p>		<p>มาตรา 14 ให้ยกเลิกความ ใน (3) ของวรรคหนึ่งของ</p>	<p>มาตรา 26 ให้ยกเลิก ความใน (3) ของมาตรา 92</p>		<p>ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ในกรณีที่หัวหน้าพรรค การเมืองที่ถูกประกาศว่า สิ้นสภาพตามวรรคสอง ไม่เห็นด้วยกับการประกาศ ของคณะกรรมการตาม วรรคสอง ให้ยื่นคำร้องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อ พิจารณาวินิจฉัยภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อประโยชน์ในการ คุ้มครองสมาชิกที่เป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือว่าการสิ้นสภาพของ พรรคการเมืองตามมาตรา นี้เป็นการถูกยุบพรรคการเมือง” มาตรา 28 ให้ยกเลิก มาตรา 92 มาตรา 93 และ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 92 เมื่อคณะกรรมการ มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า พรรคการเมืองใดกระทำการ อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ให้ยื่นศาลรัฐธรรมนูญเพื่อสั่ง ยุบพรรคการเมืองนั้น</p> <p>(1) กระทำการล้มล้างการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครอง ประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้ เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติ ไว้ในรัฐธรรมนูญ</p> <p>(2) กระทำการอันอาจ</p>		<p>มาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น</p>	<p>แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560</p>		<p>มาตรา 94 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>เป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข</p> <p>(3) กระทำการฝ่าฝืน มาตรา 20 วรรคสอง มาตรา 28 มาตรา 30 มาตรา 36 มาตรา 44 มาตรา 45 มาตรา 46 มาตรา 72 หรือ มาตรา 74</p> <p>(4) มีเหตุอันจะต้องยุบ พรรคการเมืองตามที่มี กฎหมายกำหนด เมื่อศาลรัฐธรรมนูญ ดำเนินการไต่สวนแล้ว มี หลักฐานอันควรเชื่อได้ว่า พรรคการเมืองกระทำการ ตามวรรคหนึ่ง ให้ศาล รัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรค</p>		<p>“(3) กระทำการฝ่าฝืน มาตรา 20 วรรคสอง มาตรา 30 มาตรา 36 มาตรา 44 มาตรา 45 มาตรา 46 มาตรา 72 หรือมาตรา 74”</p>	<p>มาตรา 27 ให้ยกเลิกความ ในวรรคสองของมาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“เมื่อศาลรัฐธรรมนูญ ดำเนินการไต่สวนแล้วมี หลักฐานโดยปราศจาก ข้อสงสัยว่าพรรคการเมือง กระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบ</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>การเมือง และเพิกถอนสิทธิ สมัครรับเลือกตั้งของ คณะกรรมการบริหารพรรค การเมืองนั้น</p> <p>มาตรา 93 เมื่อปรากฏต่อ นายทะเบียนว่าพรรคการเมือง ใดกระทำการตามมาตรา 92 ให้นายทะเบียนรวบรวม ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน พร้อมทั้งเสนอความเห็นต่อ คณะกรรมการเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่คณะกรรมการกำหนด</p> <p>ในการยื่นคำร้องต่อศาล รัฐธรรมนูญตามมาตรา 92 คณะกรรมการจะยื่นคำร้องเอง หรือจะมอบหมายให้ นายทะเบียนเป็นผู้ยื่นคำร้อง และดำเนินคดีแทนก็ได้</p>			<p>พรรคการเมือง และเพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ของ คณะกรรมการบริหารพรรค การเมืองนั้น”</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>และเพื่อประโยชน์ในการ ดำเนินคดี นายทะเบียน โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการจะขอให้ อัยการสูงสุดช่วยเหลือ ดำเนินการในชั้นการพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญจนกว่า จะเสร็จสิ้นก็ได้</p> <p>ในกรณีที่เห็นสมควร ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งให้ พรรคการเมืองระงับการ กระทำใดไว้เป็นการชั่วคราว ตามคำร้องขอของคณะกรรมการ นายทะเบียน หรืออัยการ สูงสุด แล้วแต่กรณี ก็ได้</p> <p>มาตรา 94 เมื่อศาล รัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบ พรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศ</p>						

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>คำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้น ในราชกิจจานุเบกษา และห้ามมิให้บุคคลใดใช้ชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมาย ของพรรคการเมืองซ้ำ หรือพ้องกับชื่อ ชื่อย่อ หรือภาพเครื่องหมายของ พรรคการเมืองที่ถูกยุบนั้น ห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรง ตำแหน่งกรรมการบริหาร ของพรรคการเมืองที่ถูกยุบ และถูกเพิกถอนสิทธิสมัคร รับเลือกตั้งเพราะเหตุ ดังกล่าว ไปจดทะเบียน พรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหาร พรรคการเมืองหรือมีส่วน ร่วมในการจัดตั้งพรรค การเมืองขึ้นใหม่อีก ทั้งนี้</p>						

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ภายในกำหนดสิบปีนับแต่ วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ</p> <p>มาตรา 100 ในกรณีที่ พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาล สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งโดย มีกำหนดระยะเวลาหรือสั่ง เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิดังกล่าว มีผลในทันทีและเริ่มนับ ระยะเวลานับแต่วันที่ศาลมี คำสั่งหรือคำพิพากษา เว้นแต่ ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาจะ</p>					<p>มาตรา 29 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 100 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 100 ในกรณีที่ พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ศาล สั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับ เลือกตั้ง ให้การเพิกถอนสิทธิ ดังกล่าวมีผลในทันทีและเริ่ม นับระยะเวลานับแต่วันที่ศาล มีคำสั่งหรือคำพิพากษา เว้น แต่ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา จะมีคำสั่งหรือคำพิพากษา เป็นอย่างอื่น”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มีคำสั่งหรือคำพิพากษาเป็น อย่างอื่น</p> <p>มาตรา 101 ผู้ใดแจ้งหรือ กล่าวหาพรรคการเมืองหรือ บุคคลใดว่ากระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต่อ คณะกรรมการหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยรู้ อยู่ว่าเป็นความเท็จต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ห้าปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ และให้ศาล</p>					<p>มาตรา 30 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 101 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 101 ผู้ใดแจ้ง หรือกล่าวหาพรรคการเมือง หรือบุคคลใดว่ากระทำ ความผิดตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต่อ คณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐโดยรู้อยู่ว่าเป็นความ เท็จต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวลิขิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>สั่งเพิกถอนสิทธิสมัคร รับเลือกตั้งของผู้ ถ้าผู้กระทำความผิด ตามวรรคหนึ่งเป็นพรรค การเมือง ต้องระวางโทษ เป็นสองเท่าของโทษที่ กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง และให้คณะกรรมการ สั่งให้ศาลรัฐธรรมนูญ สั่งยุบพรรคการเมืองนั้น และเพิกถอนสิทธิสมัคร รับเลือกตั้งของหัวหน้าพรรค การเมืองและคณะกรรมการ บริหารพรรคการเมืองนั้น</p>					<p>ถ้าผู้กระทำความผิดตาม วรรคหนึ่งเป็นพรรคการเมือง ต้องระวางโทษเป็นสองเท่า ของโทษที่กำหนดไว้ตาม วรรคหนึ่ง”</p> <p>มาตรา 31 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 103 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 103 ผู้ใดยื่นเอกสารหรือหลักฐานตามมาตรา 13 อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี</p> <p>มาตรา 104 หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรค</p>		<p>มาตรา 15 ให้ยกเลิกความในมาตรา 104 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 104 หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรค</p>			<p>ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 103 ผู้ใดยื่นเอกสารหรือหลักฐานตามมาตรา 13 อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”</p> <p>มาตรา 32 ให้ยกเลิกความในมาตรา 104 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 104 หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง กรรมการสาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรค</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>การเมืองประจำจังหวัด หรือผู้ดำรงตำแหน่งในพรรค การเมืองผู้รู้ว่าการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 22 วรรคสองหรือวรรคสี่ และ ไม่รายงานเป็นหนังสือให้ คณะกรรมการบริหารพรรค การเมืองทราบ หรือหัวหน้า พรรคการเมืองหรือ กรรมการบริหารพรรค การเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 95 วรรคหนึ่ง หรือ วรรคสอง ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และ ให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี</p>		<p>การเมืองผู้รู้ว่าการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 22 วรรคสองหรือวรรคสี่ และ ไม่รายงานเป็นหนังสือให้ คณะกรรมการบริหารพรรค การเมืองทราบหรือหัวหน้า กรรมการบริหารพรรค การเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 95 วรรคหนึ่งหรือ วรรคสอง ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี”</p>			<p>การเมืองประจำจังหวัด หรือ ผู้ดำรงตำแหน่งในพรรค การเมืองผู้รู้ว่าการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 22 วรรคสองหรือวรรคสี่ และ ไม่รายงานเป็นหนังสือให้ คณะกรรมการบริหารพรรค การเมืองทราบ หรือหัวหน้า พรรคการเมืองหรือ กรรมการบริหารพรรค การเมืองผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 95 วรรคหนึ่ง หรือ วรรคสอง ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท”</p> <p>มาตรา 33 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 105 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 105 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 22 วรรคหก หรือ มาตรา 94 วรรคสอง ต้อง ระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปี ถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึง สามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>มาตรา 106 หัวหน้า พรรคการเมือง นายทะเบียน สมาชิก หรือเหรัญญิกพรรค</p>					<p>รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 105 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 22 วรรคหกต้อง ระวางโทษจำคุกตั้งแต่เจ็ดปี ถึงสิบห้าปี หรือปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนสี่หมื่นบาทถึง สามแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ”</p> <p>มาตรา 34 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 106 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 106 หัวหน้า พรรคการเมือง นายทะเบียน สมาชิก หรือเหรัญญิกพรรค</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>การเมือง ผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 23 พรรคสอง มาตรา 25 มาตรา 26 พรรคสอง มาตรา 33 พรรคสอง หรือพรรคสี่ มาตรา 38 พรรคสองหรือ พรรคสาม มาตรา 43 พรรคหนึ่ง หรือพรรคสาม มาตรา 61 มาตรา 64 พรรคสองหรือ พรรคสาม หรือมาตรา 71 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ห้าหมื่นบาท และปรับอีก วันละหนึ่งพันบาทตลอด ระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติ ให้ถูกต้อง</p>					<p>การเมือง ผู้ใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 23 พรรคสอง มาตรา 25 มาตรา 26 พรรคสอง มาตรา 38 พรรคสองหรือพรรคสาม มาตรา 43 พรรคหนึ่งหรือ พรรคสาม มาตรา 61 มาตรา 64 พรรคสองหรือพรรคสาม หรือ มาตรา 71 ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกวันละหนึ่งพันบาท ตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ ปฏิบัติให้ถูกต้อง”</p> <p>มาตรา 35 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 107 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 107 นายทะเบียน สมาชิกจัดทำทะเบียน สมาชิกอันเป็นเท็จ หรือ พรรคการเมืองใดแอบอ้างว่า ผู้ใดสมัครเป็นสมาชิกของตน ตามมาตรา 25 พรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามปี หรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอน สิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมี กำหนดห้าปี</p> <p>มาตรา 108 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 29 ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาท ถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอน</p>		<p>มาตรา 17 ให้ยกเลิก มาตรา 108 มาตรา 109 มาตรา 113 มาตรา 117 มาตรา 118 มาตรา 119 มาตรา 120 และมาตรา 121 แห่งพระราชบัญญัติ</p>			<p>ให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน “มาตรา 107 นายทะเบียน สมาชิกจัดทำทะเบียน สมาชิกอันเป็นเท็จ หรือ พรรคการเมืองใดแอบอ้างว่า ผู้ใดสมัครเป็นสมาชิกของตน ตามมาตรา 25 พรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สามปี หรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ขึ้น</p> <p>มาตรา 109 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 30 หรือมาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ของผู้ขึ้นมีกำหนดห้าปี</p> <p>ถ้าความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำเพื่อให้ลง หรือขอลงสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p>		<p>ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>			<p>มาตรา 36 ให้ยกเลิก ความในวรรคหนึ่ง ของ มาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 109 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 30 หรือมาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ห้าปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิสมัคร รับเลือกตั้งของผู้นั้น</p> <p>มาตรา 110 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 32 หรือมาตรา 94 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ ไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ</p>					<p>มาตรา 37 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 110 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 110 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 32 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ ไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 111 ผู้ใดสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป ดำเนินกิจการเช่นเดียวกับพรรคการเมือง หรือผู้ใดดำเนินการไม่ว่าด้วยวิธีใด ให้เข้าใจว่าเป็นพรรคการเมือง โดยมีได้จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี</p>					<p>มาตรา 38 ให้ยกเลิกความในมาตรา 111 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 111 ผู้ใดสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปดำเนินการเช่นเดียวกับพรรคการเมือง หรือผู้ใดดำเนินการไม่ว่าด้วยวิธีใดให้เข้าใจว่าเป็นพรรคการเมืองโดยมิได้จดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมืองต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 112 ผู้ใดรู้ว่าตน ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะ ต้องห้ามสำหรับการเป็น หัวหน้าพรรคการเมือง เลขาธิการพรรคการเมือง เหรัญญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก กรรมการบริหารอื่นของ พรรคการเมือง กรรมการ สาขาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด แต่ยินยอมรับ การแต่งตั้งเพื่อดำรงตำแหน่ง</p>		<p>มาตรา 16 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 112 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 112 ผู้ใดรู้ว่าตน ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะ ต้องห้ามสำหรับการเป็น หัวหน้าพรรคการเมือง เลขาธิการพรรคการเมือง เหรัญญิกพรรคการเมือง นายทะเบียนสมาชิก กรรมการบริหารอื่น ของพรรคการเมือง หรือกรรมการสาขา พรรคการเมือง แต่ยินยอม รับการแต่งตั้งเพื่อดำรง ตำแหน่งดังกล่าว ต้องระวาง</p>				

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ดังกล่าว ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ ไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>พรรคการเมืองใดแต่งตั้ง บุคคลใดให้ดำรงตำแหน่ง ตามวรรคหนึ่งโดยรู้ว่าผู้นั้น ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะ ต้องห้ามสำหรับการดำรง ตำแหน่งดังกล่าว ต้องระวาง โทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท</p> <p>มาตรา 113 พรรคการเมือง ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 35 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ห้าหมื่นบาท และปรับอีก วันละหนึ่งพันบาทตลอด ระยะเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติ ให้ถูกต้อง</p>		<p>โทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>พรรคการเมืองใดแต่งตั้ง บุคคลใดให้ดำรงตำแหน่ง ตามวรรคหนึ่งโดยรู้ว่าผู้นั้น ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะ ต้องห้ามสำหรับการดำรง ตำแหน่งดังกล่าว ต้องระวาง โทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท”</p>				

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 117 หัวหน้า พรรคการเมือง กรรมการ บริหารพรรคการเมือง หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัด ผู้ใดไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา 52 หรือมาตรา 55 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือนและปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท และให้ศาล สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งเป็น เวลาห้าปี ในการดำเนินคดีตาม</p>					<p>มาตรา 39 ให้ยกเลิกความ ในวรรคหนึ่ง ของมาตรา 117 แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 117 หัวหน้า พรรคการเมือง กรรมการ บริหารพรรคการเมือง หัวหน้าสาขาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดผู้ใดไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา 52 หรือมาตรา 55 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หกเดือนและปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>วรรคหนึ่ง ให้ถือว่าสมาชิก ของพรรคการเมืองทุกคน เป็นผู้เสียหาย</p> <p>มาตรา 118 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 53 ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาท ถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ และให้ศาลมีคำสั่ง เพิกถอนสิทธิสมัครรับ เลือกตั้งของผู้นั้นด้วย</p> <p>มาตรา 119 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 54 ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาท ถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ และให้ศาลมีคำสั่ง เพิกถอนสิทธิสมัครรับ เลือกตั้งของผู้นั้นด้วย</p>				<p>มาตรา 12 ให้ยกเลิก มาตรา 118 แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560</p>		<p>มาตรา 14 ให้ยกเลิก มาตรา 118 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ในกรณีที่พรรคการเมือง กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 54 ให้หัวหน้าพรรคการเมือง และกรรมการบริหารพรรค การเมืองของพรรคการเมือง บรรดาที่รู้เห็นกับการกระทำ นั้น ต้องระวางโทษตามที่ กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง</p> <p>มาตรา 120 หัวหน้า พรรคการเมืองผู้ได้ออก หนังสือรับรองผู้สมัครรับ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรตามมาตรา 56</p>					<p>มาตรา 40 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 120 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 120 หัวหน้า พรรคการเมืองผู้ได้ออก หนังสือรับรองผู้สมัครรับ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรตามมาตรา 56</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมี กำหนดห้าปี</p> <p>มาตรา 121 พรรคการเมือง ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ คณะกรรมการตามมาตรา 57 วรรคสอง หรือมาตรา 77 วรรคสอง ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าแสนบาท และปรับอีกวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดระยะเวลาที่ยังมิได้ ปฏิบัติให้ถูกต้อง</p>					<p>อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ”</p> <p>มาตรา 41 ให้ยกเลิก ความในวรรคหนึ่ง ของมาตรา 124 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 124 ผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 66 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่ง เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ ผู้นั้นมีกำหนดห้าปี</p> <p>ฯลฯ ฯลฯ</p>					<p>รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 124 ผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 66 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับ ไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ”</p> <p>มาตรา 42 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 125 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และ ให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 125 พรรคการเมืองได้รับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด มีมูลค่าเกินที่กำหนดไว้ใน มาตรา 66 พรรคสอง ต้อง ระวังโทษปรับไม่เกินหนึ่ง ล้านบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ หัวหน้าพรรคการเมืองและ กรรมการบริหารพรรค การเมืองมีกำหนดห้าปี และ ให้เงิน ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใด ส่วนที่เกิน มูลค่าที่กำหนดไว้ตามมาตรา 66 ตกเป็นของกองทุน</p>					<p>“มาตรา 125 พรรคการเมืองได้รับบริจาคเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด มีมูลค่าเกินที่กำหนดไว้ใน มาตรา 66 พรรคสอง ต้อง ระวังโทษปรับไม่เกินหนึ่ง ล้านบาท และให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ส่วนที่เกินมูลค่าที่กำหนดไว้ ตามมาตรา 66 ตกเป็นของ กองทุน”</p> <p>มาตรา 43 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 127 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>มาตรา 127 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 73 ต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือปรับ ตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ของผู้นั้นมีกำหนดห้าปี</p> <p>มาตรา 133 พรรค การเมืองใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 87 วรรคสอง หรือเปิดเผยข้อมูลค่าใช้จ่าย</p>					<p>การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 127 ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา 73 ต้องระวางโทษ จำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี หรือ ปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสอง แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”</p> <p>มาตรา 44 ให้ยกเลิก ความในมาตรา 133 แห่ง พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค การเมือง พ.ศ. 2560 และให้ ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“มาตรา 133 พรรค การเมืองใดไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 87 วรรคสอง หรือ เปิดเผยข้อมูลค่าใช้จ่าย</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ขวาลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
<p>ในการโฆษณาหรือ ประชาสัมพันธ์การดำเนิน กิจกรรมของพรรคการเมือง อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิ เลือกตั้งของหัวหน้าพรรค การเมืองมีกำหนดห้าปี และในกรณีที่กรรมการบริหาร พรรคการเมืองผู้ใดได้รับ มอบหมายให้มีหน้าที่ปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามมาตรา 87 วรรคสอง และละเลยไม่ ดำเนินการตามหน้าที่ ให้ ศาลสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ของกรรมการบริหารพรรค การเมืองผู้นั้นมีกำหนด ห้าปีด้วย</p>					<p>ในการโฆษณาหรือ ประชาสัมพันธ์การดำเนิน กิจกรรมของพรรคการเมือง อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าแสนบาท”</p>	

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลน่าน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
			<p><u>มาตรา 28</u> ในการเลือกตั้ง ทั่วไปครั้งแรกที่มีขึ้นภายหลัง จากวันที่พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับ หากพรรคการเมืองใด ได้จัดตั้งตัวแทนพรรคการเมือง ประจำจังหวัดไว้แล้วใน จังหวัดใด ให้พรรคการเมือง นั้นสามารถส่งผู้สมัครรับ เลือกตั้งได้ทุกเขตเลือกตั้ง ในจังหวัดนั้น แต่หากพรรค การเมืองใดได้จัดตั้งตัวแทน พรรคการเมืองประจำจังหวัด ไว้แล้วในเขตเลือกตั้งใด การส่งผู้สมัครและการคัดเลือก ผู้สมัครให้เป็นไป ตามเขต เลือกตั้งที่มีการจัดตั้งตัวแทน พรรคประจำจังหวัดไว้ ในกรณีที่มีการแบ่งเขต</p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
			<p><u>เลือกตั้งแล้ว ทำให้เขต</u> <u>เลือกตั้งโตมีสมาชิกเหลือ</u> <u>ไม่ถึงหนึ่งร้อยคน ให้ตัวแทน</u> <u>พรรคประจำจังหวัดในเขต</u> <u>เลือกตั้งนั้นยังคงเป็นตัวแทน</u> <u>พรรคประจำจังหวัดต่อไป</u> <u>จนกว่าการเลือกตั้งทั่วไป</u> <u>จะเสร็จสิ้น</u></p> <p><u>ในกรณีที่มีการแบ่งเขต</u> <u>เลือกตั้งแล้ว จังหวัดโตมีเขต</u> <u>เลือกตั้งเพิ่มขึ้น หากพรรค</u> <u>การเมืองโตมีตัวแทนพรรค</u> <u>ประจำจังหวัดอยู่แล้วในเขต</u> <u>จังหวัดนั้น ก็ให้ส่งผู้สมัคร</u> <u>รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง</u> <u>ที่เพิ่มขึ้นนั้นได้ โดยไม่ต้อง</u> <u>จัดตั้งตัวแทนพรรคประจำ</u> <u>จังหวัดขึ้นใหม่ในเขตเลือกตั้ง</u> <u>ดังกล่าว</u></p>			

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
	<p><u>มาตรา 4</u> พระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ ไม่มีผลกระทบ ต่อการสรรหาสมาชิกผู้สมัคร รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรแบบ บัญชีรายชื่อที่มีอยู่แล้วหรือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อซึ่งดำรง ตำแหน่งอยู่แล้วในวันที่ พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้ ใช้บังคับ</p> <p>มาตรา 5 ให้ประธาน กรรมการการเลือกตั้งรักษาการ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>		<p>มาตรา 29 ให้ประธาน กรรมการการเลือกตั้งรักษาการ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>มาตรา 13 ให้ประธาน กรรมการการเลือกตั้งรักษาการ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>มาตรา 45 ให้ประธาน คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็น ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>	<p>มาตรา 15 ให้ประธาน กรรมการการเลือกตั้งรักษาการ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญนี้</p>

พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชลงาน ศรีแก้ว กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายวิเชียร ชวลิต กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอนันต์ ผลอำนวย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
	ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ นายกรัฐมนตรี		ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ นายกรัฐมนตรี	ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ นายกรัฐมนตรี	ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ นายกรัฐมนตรี	ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ นายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ 2

บทวิเคราะห์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พุทธศักราช 2564 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 83 เกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยแก้ไขเพิ่มเติมให้สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 500 คน เป็นสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 400 คน และสมาชิกซึ่งมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจำนวน 100 คน (เดิมกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 500 คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 350 คน และมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองจำนวน 150 คน) และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ โดยให้ใช้บัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบละหนึ่งใบ ส่วนมาตรา 86 เกี่ยวกับการกำหนดจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละจังหวัดจะพึงมีและการแบ่งเขตเลือกตั้ง และมาตรา 91 เกี่ยวกับการคำนวณสัดส่วนผู้สมัครรับเลือกตั้งตามบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองที่จะได้รับเลือกตั้งให้นำคะแนนที่แต่ละพรรคการเมืองได้รับการเลือกตั้งมารวมกันทั้งประเทศ แล้วคำนวณเพื่อแบ่งจำนวนผู้ที่ได้รับเลือกของแต่ละพรรคการเมือง เป็นสัดส่วนที่สัมพันธ์กันโดยตรงกับจำนวนคะแนนรวมข้างต้น โดยให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งมีรายชื่อในบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองได้รับเลือกตามเกณฑ์คะแนนที่คำนวณได้เรียงตามลำดับหมายเลขในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้น ซึ่งการคำนวณสัดส่วนเพื่อหาผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ให้รวมผลคะแนนทั้งหมดที่ทุกพรรคการเมืองได้รับจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อทั้งประเทศหารด้วยหนึ่งร้อย ผลลัพธ์ที่ได้ให้ถือเป็นคะแนนเฉลี่ยต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคน แล้วให้นำคะแนนรวมจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อที่แต่ละพรรคการเมืองได้รับหารด้วยคะแนนเฉลี่ยดังกล่าว ผลลัพธ์ที่ได้เฉพาะส่วนที่เป็นจำนวนเต็ม คือจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่พรรคการเมืองนั้นได้รับ ทำให้ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยดังกล่าว โดยมีการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุประเด็นได้ ดังนี้

ประเด็นสาขาพรรคการเมือง¹

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 45 บัญญัติให้ “บุคคลมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งต้อง

¹ ฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนนา. (2561). บทบาทหน้าที่ของสาขาพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 ม.ค. 2565. จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=49409

กำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งมาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคการเมืองกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง” จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวจึงได้มีการตรากฎหมายพรรคการเมืองขึ้นมาฉบับหนึ่ง คือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดวิธีการจัดตั้งพรรคการเมืองและการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

การจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองถือเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่พรรคการเมืองต้องดำเนินการโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 33 ได้กำหนดว่าภายใน 1 ปี นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนพรรคการเมืองต้องดำเนินการจัดให้มีสาขาพรรคการเมืองในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่คณะกรรมการกำหนดอย่างน้อยภาคละ 1 สาขา โดยสาขาพรรคการเมืองแต่ละสาขาต้องมีสมาชิกที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบของสาขานั้นตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป และเมื่อจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองขึ้นในภาคใดแล้วให้หัวหน้าพรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาต่อนายทะเบียนภายใน 15 วัน นับแต่วันที่จัดตั้งสาขานั้นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย หนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองต้องมีรายการตามที่นายทะเบียนกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีแผนผังแสดงที่ตั้งสาขาพรรคการเมือง และรายชื่อหัวหน้าและกรรมการสาขาพรรคการเมืองตามจำนวนที่กำหนดในข้อบังคับ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า 7 คน ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง หัวหน้าพรรคการเมืองต้องมีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายใน 15 วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลงตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และประกาศให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปด้วย ทั้งนี้ หากภายหลังที่ได้จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองแล้วสาขาพรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าวข้างต้น นายทะเบียนจะมีหนังสือแจ้งให้พรรคการเมืองนั้นดำเนินการให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่นายทะเบียนกำหนด หากพรรคการเมืองใดไม่ดำเนินการหรือดำเนินการแล้วไม่ถูกต้อง ให้สาขาพรรคการเมืองนั้นสิ้นสภาพไป

ประเภทของสาขาพรรคการเมือง

สาขาพรรคการเมืองแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) สาขาเพื่อดำเนินกิจการทางการเมืองตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 โดยพรรคการเมืองเป็นผู้กำหนดพื้นที่ที่รับผิดชอบของสาขาตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง การจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง การเปลี่ยนแปลงที่ตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการสาขาพรรคการเมือง และการแต่งตั้งหรือเปลี่ยนแปลงตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ต้องมีจำนวนสมาชิกตั้งแต่ 500 คน ขึ้นไป และต้องมีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

2) สาขาเพื่อส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 โดยมีพื้นที่รับผิดชอบเป็นไปตามเขตเลือกตั้ง ทั้งนี้ต้องมีจำนวนสมาชิกตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป และต้องมีภูมิลำเนาในเขตเลือกตั้ง

ทั้งนี้ สาขาพรรคการเมืองเพื่อส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งตามบทเฉพาะกาล มาตรา 145 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 สำหรับการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวใช้บังคับ หากพรรคการเมืองใดได้จัดตั้งสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดไว้แล้วในจังหวัดใด ให้พรรคการเมืองนั้นสามารถส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทุกเขตเลือกตั้งในจังหวัดนั้น

นอกจากนี้ข้อมูลจากผลติดตามการดำเนินกิจการสาขาพรรคของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดทุกจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ประจำปี 2545 ได้สรุปประเด็นที่เป็นปัญหาที่สำคัญของสาขาพรรคการเมืองและแนวทางการพัฒนาสาขาพรรคการเมืองไว้ ดังนี้

ปัญหาการสนับสนุนจากพรรคการเมือง

1) บางพรรคการเมืองจัดตั้งสาขาพรรคโดยไม่คำนึงถึงความพร้อมของพื้นที่และการสนับสนุนจากประชาชน

2) พรรคการเมืองบางพรรคไม่เห็นความสำคัญของสาขาพรรค และไม่มอบอำนาจให้สาขาพรรคดำเนินการในหลายกรณี เช่น อำนาจในการดำเนินกิจการของสาขาพรรคเท่าที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายและข้อบังคับพรรค อำนาจในการคัดเลือกตัวบุคคลเข้ามาร่วมดำเนินกิจการกับสาขาพรรค เป็นต้น

3) การจัดตั้งสาขาพรรคแต่ละสาขาไม่มีมาตรฐานการตั้งที่ชัดเจนแน่นอน เช่น บางสาขาจัดตั้งขึ้นด้วยระบบอุปถัมภ์ คำนึงถึงความเป็นญาติพี่น้อง หรือพวกพ้องของผู้นำหรือแกนนำพรรค โดยมิได้พิจารณาคัดเลือกตัวบุคคลที่จะมาเป็นกรรมการสาขาพรรคว่ามีความรู้ความสามารถและความมุ่งมั่นในการดำเนินกิจการทางการเมืองของกรรมการสาขาพรรค และบางสาขาจัดตั้งด้วยข้อเสนอว่าจะให้ผลประโยชน์บางประการแก่กรรมการสาขา เป็นต้น

4) สาขาพรรคในพื้นที่ที่ไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรคการเมืองมักไม่ได้รับการสนับสนุนจากพรรค หรือในบางกรณีอาจมีความขัดแย้งระหว่างสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคในพื้นที่กับสาขาพรรค เนื่องจากไม่ได้เป็นบุคคลที่สาขาพรรคเสนอชื่อหรือให้การสนับสนุน หรือขัดแย้งด้วยสาเหตุอื่นซึ่งพรรคจะให้ความสำคัญกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่าสาขาพรรคในพื้นที่นั้น

5) พรรคการเมืองขาดการวางระบบการติดต่อประสานงานกับสาขาพรรคอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยส่วนใหญ่ใช้ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลและบางพรรคเมื่อได้จัดตั้งสาขาพรรคแล้วมิได้มีการติดต่อกับสาขาพรรคแต่อย่างใด ทำให้สาขาพรรคขาดการรับรู้และขาดแรงจูงใจในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง

6) พรรคการเมืองขาดการวางแผนในการพัฒนาบุคลากรของสาขาพรรคให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจการของสาขาพรรค

ปัญหาความพร้อมของสาขาพรรคการเมือง

1) กรรมการสาขาพรรคบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ ตลอดจนนโยบายและข้อบังคับของพรรค ในบางกรณีเป็นการแต่งตั้งเพื่อให้ครบจำนวนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และการแต่งตั้งมักมีลักษณะตามกลุ่มเครือญาติหรือพวกพ้องตนเอง มิได้คำนึงถึงความรู้ความสามารถและความเหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ

2) การบริหารจัดการของสาขาพรรคโดยส่วนใหญ่ไม่มีการแบ่งงานออกเป็นฝ่าย ๆ ตามโครงสร้างองค์กร โดยอาจมีกรรมการสาขาเพียงหนึ่งคนหรือสองคนรับผิดชอบดำเนินการทั้งหมด นอกจากนี้ยังไม่มีศักยภาพในลักษณะของการเป็นสถาบันทางการเมืองที่จะดำเนินกิจการทางการเมือง และขาดเป้าหมายในการดำเนินการที่ชัดเจน

3) สาขาพรรคส่วนใหญ่ขาดการวางแผนปฏิบัติงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวส่งผลให้ไม่มีกิจกรรมที่ชัดเจนและต่อเนื่อง และพบว่านโยบายพรรคไม่ได้ถูกนำมากำหนดไว้ในการทำกิจกรรมแต่อย่างใด

4) การกำหนดที่ตั้งสาขาพรรคส่วนใหญ่จะใช้บ้านของประธานสาขาหรือกรรมการสาขา บางแห่งที่ตั้งสำนักงานสาขาพรรคไม่มีความเหมาะสม เช่น ตั้งอยู่ห่างไกลชุมชน การคมนาคมไม่สะดวก ตั้งอยู่ในสถานที่ประกอบกิจการอื่นซึ่งไม่เหมาะสมสำหรับการเป็นสำนักงานสาขาพรรค รวมทั้งไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับสำนักงาน

5) สาขาพรรคส่วนใหญ่ขาดการประสานงานและการติดต่อช่วยเหลือระหว่างสาขาพรรคในสังกัดเดียวกัน โดยแต่ละสาขามักขึ้นตรงต่อสำนักงานใหญ่พรรค

6) สาขาพรรคส่วนใหญ่ขาดแคลนปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการบริหารกิจการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งมีกออาศัยการสนับสนุนจากประธานสาขาพรรคหรือกรรมการสาขาพรรคเป็นหลัก ทำให้การดำเนินกิจการของสาขาพรรคมีลักษณะพึ่งพาตัวบุคคล ขาดลักษณะความเป็นองค์กรหรือสถาบันทางการเมือง

7) กรรมการสาขาพรรคไม่มีเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่เป็นรายได้ประจำจากพรรค โดยต้องประกอบอาชีพอื่นเพื่อหารายได้ ทำให้ไม่สามารถทุ่มเทเวลาปฏิบัติงานให้กับสาขาพรรคได้อย่างเต็มที่

ปัญหาการสนับสนุนจากรัฐและประชาชน

1) การสนับสนุนเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้กับสาขาพรรคมีข้อจำกัดโดยส่วนใหญ่สนับสนุนได้เพียงเงินเดือนค่าจ้างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ค่าเช่าสำนักงาน และค่าสาธารณูปโภค ซึ่งไม่เพียงพอต่อการบริหารและการดำเนินกิจการของสาขาพรรค

2) หน่วยงานภาครัฐ ข้าราชการและพนักงานของรัฐ ในบางพื้นที่ไม่เห็นความสำคัญหรือไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจการของสาขาพรรค เนื่องจากเกรงจะถูกกล่าวหาว่าไม่เป็นกลางทางการเมือง

3) ประชาชนในพื้นที่บางส่วนไม่ค่อยเห็นความสำคัญของสาขาพรรค หรือมักมีทัศนคติและพฤติกรรมที่มุ่งหวังผลประโยชน์จากสาขาพรรค เพื่อแลกกับการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองหรือการเข้ามาเป็นสมาชิกพรรค นอกจากนี้ประชาชนโดยทั่วไปมักคิดว่าสาขาพรรคมีบทบาทหน้าที่ในการช่วยรณรงค์หาเสียงเฉพาะช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงอุปสรรคและข้อขัดข้องในการดำเนินกิจการสาขาพรรค ซึ่งบางกรณีเป็นเรื่องของปัญหาในเชิงระบบและบางกรณีเป็นปัญหาที่ตัวบุคคล ทั้งนี้คณะผู้ศึกษาและจัดทำ รายงานโครงการจัดทำแผนและวางระบบการบริหารกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองได้เสนอแนวทาง ในการพัฒนาสาขาพรรคการเมือง ดังนี้

แนวทางการพัฒนาสาขาพรรคการเมือง

1) พรรคการเมืองต้องให้ความสำคัญต่อสาขาพรรค เริ่มตั้งแต่การจัดตั้งสาขาพรรคต้องคำนึงถึง ความพร้อมของสาขา เช่น ความพร้อมในเรื่องบุคลากรที่จะทำหน้าที่เป็นกรรมการสาขาและเจ้าหน้าที่ ความพร้อมทางการเงินและความพร้อมของพื้นที่และประชาชนที่จะให้การสนับสนุนสาขาพรรค โดยควรเน้น คุณภาพของสาขาพรรคมากกว่าปริมาณ พรรคการเมืองต้องมีมาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนิน กิจการของสาขาพรรคอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง เพื่อให้สาขาพรรคมีขีดความสามารถในการดำเนินกิจการ และพัฒนาตนเองต่อไปได้

2) ควรมีการจัดโครงสร้างการประสานงานของพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองโดยกำหนดให้ สำนักงานใหญ่พรรคเป็นศูนย์กลางสำหรับการประสานงาน สำนักงานใหญ่มีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ ทางวิชาการ การเงิน การแนะนำทั่วไป และหน้าที่อื่น ๆ และสาขาพรรคมีหน้าที่ในการรายงานการดำเนิน กิจการไปยังสำนักงานใหญ่ โดยผ่านศูนย์ประสานงานสาขาระดับจังหวัดและระดับภาค โดยสาขาพรรค อาจพิจารณาจัดตั้งตามเขตการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นหลัก หากจังหวัดใดมีสาขาพรรคจำนวน ไม่มากอาจใช้สาขาพรรคแห่งใดแห่งหนึ่งเป็นศูนย์ประสานงานสาขาระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ในการให้ ความช่วยเหลือและประสานงานกับสาขาพรรคภายในจังหวัด หากมีความพร้อมควรพิจารณานำเอาระบบ สารสนเทศมาใช้ในศูนย์ประสานงานและสาขาพรรคบางสาขา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารระหว่างสำนักงานใหญ่กับสาขาพรรค

3) สาขาพรรคการเมืองควรมีการปรับโครงสร้างองค์กรภายในสาขาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจ ของสาขา โดยแบ่งออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ อย่างน้อย 8 ฝ่าย ประกอบด้วย

1. ฝ่ายธุรการและบริหารทั่วไป
2. ฝ่ายบัญชีและการเงิน
3. ฝ่ายประชาสัมพันธ์
4. ฝ่ายทะเบียนและสมาชิกสัมพันธ์
5. ฝ่ายวิชาการและแผนงาน
6. ฝ่ายกฎหมายและรับเรื่องราวร้องทุกข์
7. ฝ่ายสนับสนุนการเลือกตั้ง
8. ฝ่ายอื่น ๆ

4) สาขาพรรคการเมืองควรกำหนดแผนการปฏิบัติงานที่มีเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจนในแต่ละ ช่วงเวลา เช่น แผนการรณรงค์และหาสมาชิกเพิ่ม แผนการเผยแพร่และให้ความรู้ทางการเมืองแก่สมาชิก พรรคและประชาชน แผนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งและรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง เพื่อเป็นกรอบ ทิศทาง

ในการดำเนินกิจการของสาขาพรรคให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน เพื่อศึกษาว่าสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด

5) สาขาพรรคควรจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเป็นรายสัปดาห์หรือรายเดือน และเผยแพร่ให้สมาชิกทราบทั่วกัน โดยอย่างน้อยควรจัดให้มีการประชุมสาขาพรรคเดือนละหนึ่งครั้งเพื่อให้กรรมการสาขาและสมาชิกได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและรายงานผลการปฏิบัติงานในที่ประชุมทราบ

6) สาขาพรรคการเมืองควรเน้นในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ทักษะในการปฏิบัติงานและวิสัยทัศน์ในการดำเนินกิจการและพัฒนาสาขาพรรคแก่บุคลากรของสาขาพรรค โดยเริ่มจากกรรมการสาขา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสาขา สมาชิกพรรค และประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ อาจประสานขอให้พรรคการเมืองได้จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรของสาขาพรรคในหลักสูตรต่าง ๆ เช่น หลักสูตรผู้บริหารพรรค หลักสูตรการเงินและบัญชี หลักสูตรความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งระบบใหม่ เป็นต้น

7) สาขาพรรคควรเร่งแสวงหาการสนับสนุนจากสมาชิกและประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่องโดยสร้างความยอมรับและศรัทธาในอุดมการณ์ของพรรค และกระตุ้นให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองกับสาขาพรรค

การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ²

จากการพิจารณาศึกษาเห็นว่า การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) เป็นสิ่งที่ควรดำเนินการ เนื่องจากเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกพรรคมีส่วนร่วมในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งจะช่วยลดการผูกขาดการคัดเลือกผู้สมัครจากกรรมการบริหาร ผู้บริหาร หรือนายทุนพรรคการเมือง และเป็นการปรับพรรคการเมืองให้เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนและมีความโปร่งใสมากขึ้น รวมทั้งเป็นการสร้างความเป็นประชาธิปไตยในพรรคการเมือง อย่างไรก็ตามจากการพิจารณาศึกษาเอกสารทางวิชาการ การรับฟังข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นจากผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด และผู้แทนพรรคการเมือง ทำให้พบประเด็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ จำนวน 6 ประเด็น ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคด้านความรู้และความเข้าใจ

พรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดขาดทักษะ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) ได้ตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560

² คณะกรรมการการเลือกตั้งออกคำสั่งกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 ม.ค. 2565 จาก https://www.senate.go.th/document/Ext25361/25361226_0003.PDF

ข้อเสนอแนะ

(1) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ควรพิจารณาจัดกิจกรรม รวมทั้งการอบรมสัมมนาให้แก่พรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงหลักการ เจตนารมณ์ และกระบวนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) เช่น ขั้นตอน วิธีการในการสรรหา ผู้สมัคร การลงสมัคร และการลงคะแนนเลือกผู้สมัครทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ อันจะทำให้พรรคการเมืองสามารถดำเนินการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) ได้อย่างถูกต้องตามความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560

(2) เนื่องจากหลักการให้มีกระบวนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) จะเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 เป็นครั้งแรก โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งควรเพิ่มเติมการตรวจติดตามและให้คำแนะนำการดำเนินงานแก่สาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ปัญหาและอุปสรรคในการลงคะแนนที่ขาดความเป็นอิสระ

การลงคะแนนเลือกผู้สมัครอาจขาดความเป็นอิสระ เนื่องจากยังคงเกิดการแทรกแซง การครอบงำ หรือชี้้นำจากบุคคลดังต่อไปนี้ได้

(1) กรรมการบริหารพรรค อาจชี้้นำให้สมาชิกพรรคเลือกบุคคลที่ตนต้องการให้ลงสมัครรับเลือกตั้ง

(2) นายทุน ถึงแม้ว่าจะมีการกำหนดให้พรรคการเมืองส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจากผู้ซึ่งได้รับเลือกจากสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งก็ตาม นายทุนก็สามารถครอบงำได้ โดยนายทุนจะเปลี่ยนแปลงการดำเนินการโดยมุ่งเน้นไปที่สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดแทน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสามารถเข้าถึงและดำเนินการได้อย่างเบ็ดเสร็จมากกว่าส่วนกลาง รวมทั้งใช้งบประมาณไม่สูงมากนัก

(3) ผู้ประสงค์จะลงสมัครเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เนื่องจากผู้ประสงค์จะลงสมัครเลือกตั้งจะจัดหาสมาชิกพรรคการเมืองเพื่อมาลงคะแนนเลือกตนเองให้ได้รับคะแนนสูงสุดและได้เสนอชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตนั้น

ทั้งนี้ ทำให้ไม่สามารถป้องกันการแทรกแซง การครอบงำ หรือการชี้้นำจากบุคคลดังกล่าวได้ ส่งผลทำให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งขั้นต้นไม่ใช่บุคคลที่สมาชิกในเขตเลือกตั้งต้องการส่งลงสมัครอย่างแท้จริง จึงไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560

ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีมาตรการเตือนพรรคการเมือง ให้รับทราบและปฏิบัติตามหลักการ และเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ที่ต้องการให้

พรรคการเมืองเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ หากกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งภายในพรรคการเมืองเป็นไปด้วยความสุจริตเที่ยงธรรมแล้ว ก็จะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของประเทศต่อไป

ปัญหาในการดำเนินการตามนโยบายพรรคการเมือง

จากการติดตามการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองโดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดพบว่า การรวมตัวของพรรคการเมืองบางส่วนเป็นการรวมตัวกันเฉพาะกิจเพื่อให้เข้าเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด จึงยังไม่มีแนวทางการดำเนินการตามนโยบายพรรคการเมืองที่แท้จริง

ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการการเลือกตั้งและนายทะเบียนพรรคการเมืองควรตรวจสอบและกำกับดูแลให้พรรคการเมืองดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายและนโยบายที่พรรคการเมืองจัดแจ้งไว้อย่างเข้มงวด

ปัญหาความขัดแย้งภายในพรรค

ตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้มีการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) วัั้นั้น สำหรับบางพรรคการเมืองอาจทำให้เกิดความขัดแย้งภายในพรรคจากการที่ผู้สมัครต้องแข่งขันกันเองตั้งแต่ในระดับเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) รวมทั้ง มาตรา 50 (5) ได้กำหนดวิธีการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งไว้ดังนี้ “ให้คณะกรรมการสรรหาส่งรายชื่อผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนของแต่ละเขตเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบโดยพิจารณาจากผู้มีคะแนนสูงสุดของแต่ละเขตเลือกตั้งหากคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบให้แสดงเหตุผลและให้พิจารณาผู้สมัครซึ่งได้คะแนนในลำดับถัดไปเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบกับรายชื่อที่สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดส่งมาทั้งหมด ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาประชุมร่วมกัน หากที่ประชุมร่วมกันมีมติเห็นชอบกับรายชื่อผู้สมัครผู้ใดให้เสนอรายชื่อผู้นั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ถ้าที่ประชุมร่วมกันมีมติไม่เห็นชอบกับรายชื่อผู้สมัครที่สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดส่งมาทั้งหมดให้คณะกรรมการสรรหาแจ้งเหตุผลให้หัวหน้าสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดในเขตเลือกตั้งนั้นทราบ และให้ดำเนินการตาม (1) (2) (3) และ (4) จนกว่าจะได้ผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น” ซึ่งการกำหนดวิธีการกรณีที่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่เห็นชอบโดยให้มีการดำเนินการใหม่ทั้งกระบวนการนั้น อาจมีโอกาสนำไปสู่การสร้าง ความขัดแย้งภายในพรรคด้วยเมื่อเกิดความขัดแย้งภายในพรรคอาจส่งผลเสียหาย เช่น ทำให้เกิดการแบ่งฝ่ายและขาดความร่วมมือในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและไม่ตอบสนองเป้าหมายของพรรคการเมือง

ข้อสังเกต

หากมองในแง่บวก จะเป็นการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองเชิงประชาธิปไตยที่ต้องยอมรับความเห็นต่าง และสามารถทำงานร่วมกันต่อไปได้

ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูง

การสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) มีกระบวนการเพิ่มขึ้นจากเดิม และต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการสูงขึ้น ซึ่งหากพรรคการเมืองประสงค์จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งทุกเขตเลือกตั้งจะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อพรรคการเมือง

ข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการการเลือกตั้งควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนให้พรรคการเมืองทุกพรรคมีความเข้าใจในหลักการและเจตนารมณ์ของการดำเนินการตามกระบวนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย และส่งเสริมให้พรรคการเมืองพัฒนาศักยภาพในการดำเนินการต่อเรื่องดังกล่าวต่อไป นอกจากนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งควรพิจารณาปรับปรุงวิธีการดำเนินการให้เกิดความสะดวกแก่พรรคการเมืองมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ค่าใช้จ่ายลดลง

ปัญหาความไม่คุ้นเคยกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

ในกรณีการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรโดยกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) แบบบัญชีรายชื่อ กรรมการบริหารพรรคการเมืองจะจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ เพื่อให้สมาชิกพรรคที่อยู่ในสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดลงคะแนนเลือกบุคคลไม่เกิน 15 รายชื่อ ซึ่งสมาชิกพรรคอาจไม่รู้จักบุคคลในบัญชีรายชื่อทุกคน ทำให้สมาชิกพรรคไม่สามารถตัดสินใจได้โดยสมเหตุสมผลในการลงคะแนน

ข้อเสนอแนะ

การส่งบัญชีรายชื่อของผู้ได้รับการเสนอชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งไปยังสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ควรส่งประวัติแนบไปพร้อมกันด้วย เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจให้แก่สมาชิกพรรคในเขตพื้นที่ต่าง ๆ โดยให้ส่งล่วงหน้าเป็นระยะเวลาพอสมควรที่จะเปิดโอกาสให้สมาชิกพรรคได้รับข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกตั้งกล่าว

ผลกระทบจากการยุบพรรคการเมือง³

จากการศึกษาเปรียบเทียบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 เกี่ยวกับมูลเหตุที่ส่งผลให้มีการยุบพรรคการเมือง ผลกระทบจากการยุบพรรคการเมือง และผลกระทบต่อการพัฒนาพรรคการเมืองของประเทศไทย เพื่อเสนอแนะแนวทางต่อการดำเนินการของพรรคการเมือง ไม่ให้มีการดำเนินการฝ่าฝืนกฎหมายพรรคการเมือง และถูกยุบพรรคการเมือง เกี่ยวกับมูลเหตุของการยุบพรรคการเมือง ผลกระทบต่อการยุบพรรคการเมือง

³ วีระ ยี่แพร. (2561). ผลกระทบจากการยุบพรรคการเมือง. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 ม.ค. 2565. จาก https://www.ect.go.th/ect_th/download/article/article_20191024083232.pdf

ซึ่งมีผลต่อทั้งกรรมการบริหารพรรคการเมือง หลักประชาธิปไตย และสิทธิเสรีภาพของประชาชน และผลกระทบต่อหลักนิติธรรม พบว่า

1) เหตุแห่งการยุบพรรคการเมือง จากการศึกษาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 จะพบว่า มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการยุบพรรคการเมืองมากขึ้นกว่าเดิม และประเด็นใหม่ไม่เคยมีการกำหนดมาก่อน เช่น (1) ประเด็นของการขึ้นนำ หรือครอบงำของบุคคลอื่น ซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมือง (2) ประเด็นห้ามพรรคการเมืองส่งเสริม หรือสนับสนุนผู้ใดก่อนวัน หรือคุกคามความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตลอดจนทำลายทรัพยากรธรรมชาติ (3) ประเด็นห้ามพรรคการเมืองช่วยบุคคลอื่นให้ได้รับการแต่งตั้ง ทั้งการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและตำแหน่งทางราชการ (4) ประเด็นห้ามให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง เป็นต้น ทำให้พบว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มีการยุบพรรคการเมืองได้ง่ายและกว้างขวางกว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 รวมถึงพระราชบัญญัติพรรคการเมือง ในอดีตด้วย

2) ผลกระทบจากการยุบพรรคการเมืองที่มีผลต่อการพัฒนาทางการเมือง

2.1 ผลกระทบต่อคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 92 พบว่า น่าจะมีผลร้ายแรงกว่า มาตรา 237 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เพราะในมาตรา 92 หากศาลรัฐธรรมนูญ มีคำพิพากษาให้ยุบพรรคการเมือง ให้มีการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองด้วยการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นการกำหนดขึ้นมาใหม่ เรียกว่า ใบดำ เป็นการจำกัดสิทธิคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองทุกคน ห้ามสมัครรับเลือกตั้งตลอดไป เป็นการห้ามทางการเมืองตลอดชีวิต ไม่สามารถกลับไปสมัครรับเลือกตั้งได้เลย และมาตรา 94 ห้ามคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกยุบพรรคการเมืองไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ และไปเป็นคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองภายในกำหนด 10 ปี นับแต่วันที่พรรคการเมืองถูกยุบ

2.2 ผลกระทบต่อหลักประชาธิปไตย และสิทธิเสรีภาพของประชาชน จากการศึกษา พบว่า หากไม่มีพรรคการเมืองแล้ว การปกครองในระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน ย่อมเป็นไปได้ด้วยความยุ่งยากทั้งด้านประสิทธิภาพของฝ่ายนิติบัญญัติ เสถียรภาพของรัฐบาล ตลอดจนการสื่อสารกันระหว่างรัฐบาลและประชาชน เพราะฉะนั้น การยุบพรรคการเมืองจึงเป็นการทำลายระบอบประชาธิปไตย การให้พรรคการเมืองดำรงอยู่และปฏิบัติหน้าที่ของพรรคการเมือง เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญเสมอในการปกครองระบอบประชาธิปไตย และพบว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มีบทบัญญัติให้พรรคการเมืองดำเนินกิจการทางการเมืองที่โปร่งใสมากขึ้น แต่ก็มีบทบัญญัติในการยุบพรรคการเมืองและบังคับให้พรรคการเมืองปฏิบัติที่เคร่งครัดมากเกินไป พรรคการเมืองไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้โดยอิสระ ส่งผลให้เกิดการยุบพรรคการเมืองได้ง่าย เพราะฉะนั้น การยุบพรรคการเมืองจึงเป็นการทำลายระบอบประชาธิปไตย

2.3 ผลกระทบต่อหลักนิติธรรม จากกรณีศึกษาพบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มิได้มีการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการยุบพรรคการเมืองไว้เลย เป็นเพียงมาตรการในการกำกับดูแลพรรคการเมืองเท่านั้น แต่มาตรา 92 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 กลับมีการกำหนดประเด็นในการยุบพรรคการเมืองขึ้นใหม่ ในหลายประเด็น ซึ่งมีความแตกต่างจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ซึ่งในการตรากฎหมายจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งมาตรา 26 วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุมเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย นอกจากนี้ ยังมีการบัญญัติกำหนดการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรของรัฐ ในมาตรา 3 วรรคสอง ว่า รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม ในส่วนของการจัดตั้งพรรคการเมืองปรากฏว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้รับรองการจัดตั้งพรรคการเมืองโดยเสรี ปัญหาว่ากรณีนี้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 92 ได้กำหนดให้มีการยุบพรรคการเมืองและตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ให้เข้าสู่ระบบการเมืองเลยขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่ การที่มาตรา 92 กำหนดไว้อย่างชัดเจนนี้ ขัดต่อบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิ กล่าวคือไม่มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการยุบพรรคการเมือง หรือหากจะอ้างว่ากำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ก็ไม่น่าจะชอบเพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดให้มีการยุบพรรคไว้ใน มาตรา 68 และมาตรา 237 และหากจะใช้โทษยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ก็ควรใช้โทษการยุบพรรคการเมืองตามประเด็นเดิมที่เคยดำเนินการมา มิได้มีการกำหนดประเด็นขึ้นมาใหม่ในการยุบพรรคการเมือง การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ก็เท่ากับผู้ที่ทรงอำนาจสามารถออกกฎหมายทำลายสิทธิเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมือง และเท่ากับว่ารัฐธรรมนูญที่บัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมืองก็ไร้ความหมายและถูกทำลายลง โดยการบัญญัติกฎหมายระดับรองลงมา ซึ่งในการบัญญัติกฎหมายโดยไม่คำนึงถึงหลักเหตุผลพอสมควร หลักความจำเป็น และเป็นไปไม่ได้ที่จะยอมให้กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับต่อไปเพราะจะเป็นการทำลายสิทธิและเสรีภาพอื่น ๆ ของพรรคการเมืองตามไปด้วย เช่น สมาชิกพรรคการเมืองจะไปร่วมชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องตามสิทธิเสรีภาพก็ไม่สามารถกระทำได้เพราะอาจเข้าข่ายเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดความไม่สงบได้ และอาจนำมาสู่กระบวนการในการยุบพรรคการเมืองตามกฎหมายทั้งสิ้น จึงขึ้นอยู่กับการตีความของกฎหมาย กรณีนี้จึงสร้างความไม่มั่นคง ไม่แน่นอนต่อเสถียรภาพของประชาชนในการจัดตั้งพรรคการเมืองหรือการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง จึงเป็นการทำลายสิทธิเสรีภาพในการดำเนินการของพรรคการเมือง เป็นการใช้อำนาจกำหนดกฎเกณฑ์ทางกฎหมายเกินสมควรกว่าเหตุและไม่มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญรองรับเงื่อนไขการตรากฎหมายจำกัดสิทธิเสรีภาพ ดังนั้น เห็นว่ามาตรา 92 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม เมื่อไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรมจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 45 ซึ่งต้องยึดถือตามหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญที่ปรากฏในมาตรา 5 และหลักนิติธรรมที่ปรากฏในมาตรา 3 วรรคสอง เป็นหลักการใช้และตีความกฎหมายไปให้สอดคล้องกับหลักอันเป็นแกนของรัฐธรรมนูญ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 โดยลดเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองให้เหลือเฉพาะเหตุที่รุนแรงเท่านั้น
2. คณะกรรมการการเลือกตั้งควรกำหนดแนวทางหรือวิธีการที่ชัดเจนในการปฏิบัติ ควรให้การส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้ และคำแนะนำแก่พรรคการเมืองอย่างสม่ำเสมอ
3. นายทะเบียนพรรคการเมืองและพรรคการเมือง ควรให้ความรู้กับประชาชน อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับกฎหมายพรรคการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลง
4. นายทะเบียนพรรคการเมือง และสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรมีการฝึกอบรมผู้บริหารและพนักงานให้มีความรู้ สามารถให้คำแนะนำพรรคการเมืองได้อย่างถูกต้อง
5. การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ของนายทะเบียนพรรคการเมืองควรมีความยืดหยุ่น มิใช่เป็นการตรวจสอบพรรคการเมืองแต่เพียงอย่างเดียว
6. การคัดเลือกผู้สมัครคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรมีมาตรการที่ชัดเจน รัดกุมในการแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยการออกกระเปียบ ประกาศให้พรรคการเมืองสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจน และถูกต้องต่อไป
7. เพื่อรักษาหลักนิติธรรมอันเป็นเครื่องมือกำจัดอำนาจรัฐมิให้ข่มเหง ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ในกรณีการยุบพรรคการเมืองจึงควรถูกทบทวนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการกระทำผิดเฉพาะตัว เพื่อให้ผู้ได้รับผลร้ายจะมีเฉพาะผู้กระทำความผิดนั้น ๆ และสมควรถูกลงโทษอย่างแท้จริง

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองและการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการจำกัดสิทธิในการเลือกตั้ง¹

1. แนวทางแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของประเทศไทย และการประยุกต์ใช้กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

1.1 แนวทางแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของประเทศไทย

เมื่อนโยบายของประเทศชาติต้องการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง และมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง รวมทั้งการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้พรรคการเมืองเป็นอิสระไม่ถูกครอบงำจากนายทุน รัฐต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้อย่างกว้างขวางด้วย

กฎหมายควรวางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเฉพาะเท่าที่จำเป็นในการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง โดยคิดว่าการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเป็นบันไดขั้นแรกของการมีส่วนร่วมในการทางการเมือง เพื่อเปิดกว้างให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองผ่านพรรคการเมือง โดยมีได้เลือกปฏิบัติแก่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 24 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 98 กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองไว้ ดังนี้

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่เหมาะสมแล้ว ได้แก่

1. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด ในกรณีเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

2. มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี

3. ไม่เป็นบุคคลติดยาเสพติดให้โทษ บุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช หรือคนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

ลักษณะต้องห้ามหลายอย่างใช้สำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ไม่ควรนำมาใช้ในขั้นนี้ ซึ่งเป็นการสมัครสมาชิกพรรคการเมือง เจื่อนไขบางอย่างเกินความจำเป็น น่าจะไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับการเมืองอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และขัดหลักการการคบค้าสมาคมของบุคคล ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน เช่น ผู้อยู่

¹ นายปานนท์ กัจฉปานันท์ และคณะ (2561). การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองและการเลือกตั้งขั้นต้น คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและการจำกัดสิทธิในการเลือกตั้ง: ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของมลรัฐนอร์ทแคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา. สำนักงานศาลยุติธรรม

ระหว่างถูกระงับการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการชั่วคราว ผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงสิบปีนับถึงวันเลือกตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ เป็นต้น

1.2 การประยุกต์ใช้กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

ในประเทศสหรัฐอเมริกา ประชาชนของประเทศสหรัฐอเมริกาส່วใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมือง ผู้ที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ต้องไปลงทะเบียนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และระบุว่าตนเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใด โดยไปลงทะเบียนที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งท้องถิ่น

การลงทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ให้ผู้ที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ไม่เคยกระทำความผิดอาญาร้ายแรง และเป็นพลเมืองของประเทศสหรัฐอเมริกา ไปลงทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยแจ้งหมายเลขประกันสังคม หรือเลขบัตรประจำตัวประชาชนต่อนายทะเบียน รวมถึงบุคคลที่มีอายุ 17 ปี ก็สามารถมาลงทะเบียนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ หากในวันเลือกตั้งมีอายุครบ 18 ปี ส่วนในการไปลงคะแนนเสียงที่คูหาเลือกตั้งผู้ที่ลงทะเบียนสิทธิเลือกตั้งสามารถไปลงคะแนนเสียงได้โดยไม่ต้องแสดงหลักฐานระบุตัวตน

อย่างไรก็ตาม ผู้ลงทะเบียนสิทธิเลือกตั้ง ไม่จำเป็นต้องระบุว่าตนเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดการเมืองหนึ่งก็ได้ กล่าวคือ ไม่จำเป็นต้องเป็นสมาชิกพรรคการเมืองก็มีสิทธิไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้

จะเห็นได้ว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาดำเนินการปกครองระบอบประชาธิปไตยและระบบพรรคการเมือง เปิดโอกาสให้ประชาชนชาวสหรัฐอเมริกาสสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้ง่าย คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามก็มีไม่มาก โดยแจ้งหมายเลขประกันสังคมหรือเลขบัตรประจำตัวประชาชนต่อนายทะเบียนก็สามารถสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้แล้ว

สำหรับประเทศไทยกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามไว้หลายประการ จึงต้องตรวจสอบอย่างละเอียดและน่าจะเป็นปัญหาในทางปฏิบัติไม่มากนัก

2. แนวทางแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งขั้นต้นของประเทศไทย และการประยุกต์ใช้กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

2.1 แนวทางแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งขั้นต้นของประเทศไทย

จากหลักการใหม่ให้พรรคการเมืองต้องมีกระบวนการให้สมาชิกพรรคมีส่วนร่วม และมีบทบาทให้มีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถที่ซื่อสัตย์สุจริตและมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อไปเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ให้สมาชิกพรรคในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นผู้คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขตด้วยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Elections /Primary Vote) เพื่อเป็นการคัดกรอง และได้รับการยอมรับจากสมาชิกพรรคในแต่ละเขตเลือกตั้งก่อนนำเสนอเพื่อการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารพรรค

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ได้นำวิธีการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Elections /Primary Vote) มาใช้ แต่ยังมีขั้นตอนให้คณะกรรมการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง รายงานรายชื่อผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกให้คณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งคณะกรรมการบริหารพรรคมีสิทธิไม่เห็นชอบกับรายชื่อก็ได้ กรณีคณะกรรมการบริหารพรรค

การเมืองไม่เห็นชอบรายชื่อทั้งหมด ให้คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองและคณะกรรมการสรรหาฯ ประชุมร่วมกัน แต่ก็อาจมีมติไม่เห็นชอบกับรายชื่อผู้สมัครได้อีก เท่ากับว่าสมาชิกพรรคการเมืองไม่ได้มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการร่วมตัดสินใจในการดำเนินการต่าง ๆ ของพรรคการเมืองอย่างแท้จริง พรรคการเมืองควรเคารพเสียงบริสุทธิ์ที่เป็นเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกพรรคการเมืองในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง

2.2 การประยุกต์ใช้กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

กฎหมายของมลรัฐนอร์ทแคโรไลนากำหนดว่า ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดเกินกึ่งหนึ่งของคะแนนเสียงทั้งหมดสำหรับการเลือกตั้งขั้นต้นของพรรคนั้น จะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งขั้นต้น ถ้าหากได้คะแนนไม่เกินกึ่งหนึ่งแต่ถึงร้อยละ 40 ผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งขั้นต้น แต่ถ้าไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งขั้นต้นคนใดได้คะแนนถึงร้อยละ 40 พรรคจะต้องจัดให้มีการเลือกตั้งขั้นต้นอีกครั้งหนึ่ง (run-off)

จะเห็นได้ว่า กฎหมายของมลรัฐนอร์ทแคโรไลนาถือเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกพรรคการเมืองเป็นหลัก เมื่อสมาชิกพรรคการเมืองลงคะแนนเลือกบุคคลใดแล้วก็ต้องถือตามนั้น ซึ่งเป็นการเคารพมติเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกพรรคการเมืองในการส่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคต่อไป

สำหรับประเทศไทยยังไม่เคยนำระบบการเลือกตั้งขั้นต้นมาใช้ แต่เพิ่งจะนำมาใช้ในการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในปี 2562 มีข้อสังเกตว่า เมื่อถึงขั้นตอนที่คณะกรรมการบริหารพรรคพิจารณาให้ความเห็นชอบรายชื่อผู้สมัครซึ่งได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรก ก็ต้องมาดูว่าคณะกรรมการฯ จะให้ความยุติธรรมได้หรือไม่อย่างไรก็ตาม การเคารพมติเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกพรรคการเมืองต้องอยู่บนพื้นฐานของความสุจริตด้วย หากมติเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกพรรคการเมืองเป็นเสียงไม่บริสุทธิ์แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามนั้น

3. แนวทางแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและการจำกัดสิทธิในการเลือกตั้งของประเทศไทย และการประยุกต์ใช้กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1 แนวทางแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและการจำกัดสิทธิในการเลือกตั้งของประเทศไทย

หลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่า สิทธิเลือกตั้งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน แต่มีข้อที่ทุกคนจะมีสิทธิเลือกตั้ง ขึ้นอยู่ว่ามีคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือไม่ คุณสมบัติพื้นฐานทั่วไปตามหลักสากลคือ ต้องมีสัญชาติของประเทศนั้น มีอายุตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดและมีถิ่นที่อยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งของประเทศไทยกับของประเทศสหรัฐอเมริกาเหมือนกันเรื่องสัญชาติ อายุ และการมีถิ่นที่อยู่ในเขตเลือกตั้งนั้น ส่วนเหตุผลทางกฎหมายอาจแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาคำหนดให้บุคคลอายุ 18 ปี มีสิทธิเลือกตั้ง เนื่องจากในสมัยสงครามเวียดนามผู้ชายต้องถูกเกณฑ์ทหารตอนอายุ 18 ปี ส่วนประเทศไทยมองว่าคนอายุ 18 ปี เป็นคนรุ่นใหม่ que เริ่มสนใจเรื่องการเมืองแล้ว เป็นต้น

สำหรับลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้งของแต่ละประเทศจะแตกต่างกันไปตามประวัติศาสตร์ทางการเมืองและทางกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 96 และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 มาตรา 32 กำหนดว่าเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง

1. เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
2. อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่
3. ต้องคุมขังอยู่โดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย
4. วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

มีข้อสังเกตว่า กรณีบุคคลที่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ ถูกต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 29 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด เป็นเรื่องของคดีอาญา ไม่นำมาใช้กับคดีเลือกตั้งหรือคดีที่เกี่ยวกับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งก็ตาม แต่เมื่อคดียังไม่ถึงที่สุด บุคคลที่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง จึงสมควรถูกจำกัดสิทธิเลือกตั้งหรือไม่

สำหรับกรณีต้องถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาของศาล ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกับกรณีบุคคลที่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง หากบุคคลนั้นต้องถูกจำกัดสิทธิจะขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่

3.2 การประยุกต์ใช้กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

ศาลสูงประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีคำวินิจฉัย เรื่องการจำกัดสิทธิเลือกตั้งของผู้ที่ถูกลงโทษทางอาญาไว้หลายคดีว่า ผู้กระทำความผิดตามคำพิพากษาที่ถูกคุมขังนั้นไม่สิทธิในการเลือกตั้ง ซึ่งคนอเมริกัน ที่ถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุกมีจำนวนมากเมื่อเทียบกับประเทศอื่น จึงเป็นเรื่องที่มีความเสี่ยงมาก ดังนั้น การห้ามมิให้ผู้ที่มิประพฤติอาชญากรรมใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เท่ากับเป็นการจำกัดสิทธิของคนจำนวนมาก

คำตัดสินศาลสูงของประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงปี ค.ศ. 1960 ถึง 1970 วินิจฉัยว่า มลรัฐไม่สามารถตัดสิทธิในการเลือกตั้งของผู้ที่กำลังถูกดำเนินคดีได้ หากมลรัฐไม่สามารถให้ผู้ที่กำลังถูกดำเนินคดีไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ณ สถานที่ลงคะแนนได้แล้ว มลรัฐก็ต้องให้ผู้ที่กำลังถูกคุมขัง และรอการพิจารณาของศาล มีสิทธิในการลงคะแนนในสถานที่ที่ถูกคุมขังได้ เนื่องจากผู้นั้นศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาลงโทษ มลรัฐจึงไม่สามารถตัดสิทธิเลือกตั้งของผู้นั้นได้ ขณะเดียวกันเมื่อศาลตัดสินว่า ผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิดอาญาร้ายแรง (felony) ศาลสามารถตัดสิทธิในการเลือกตั้งบุคคลดังกล่าวได้ตลอดชีวิต คดีดังกล่าวเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1970 คดีริชาร์ดสัน คำตัดสินดังกล่าววินิจฉัยตามบทประญัติที่ 14 มาตรา 2

บทประญัติที่ 14 มาตรา 2 กำหนดว่า มลรัฐจะต้องถูกลงโทษเพราะไปจำกัดสิทธิในการเลือกตั้งของผู้ชายที่มีถิ่นที่อยู่ในมลรัฐนั้นและมีอายุ 21 ปี ขึ้นไป โดยบทประญัติ 14 ได้เขียนขึ้นมาหลังจากมีบทประญัติ 13 เป็นเวลา 3 ปี โดยบทประญัติที่ 13 ได้ยกเลิกการค้าทาสทั้งหมด แล้วบทประญัติที่ 14 มาตรา 1 กำหนดว่า ผู้ที่เป็นทาสทุกคนเป็นพลเมืองของประเทศสหรัฐอเมริกา จากเดิมรัฐฝ่ายใดมีสัดส่วนพลเมืองอเมริกัน 3 ใน 5 คนของประชากรทั้งหมด กลายเป็นพลเมืองอเมริกัน 5 ใน 5 คน ดังนั้น มาตรา 2 ไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อรัฐฝ่ายใด เพราะชาวอเมริกันเชื้อสายแอฟริกา 1 คน นับเป็นพลเมืองอเมริกัน 1 คน เท่ากับคนผิวขาว ดังนั้น มาตรา 2 ได้กำหนดว่า หากมลรัฐไม่ได้ให้ผู้ชายที่มีถิ่นที่อยู่ในมลรัฐนั้นและมีอายุ 21 ปี ขึ้นไป มีสิทธิในการออกเสียง มลรัฐจะถูกลงโทษโดยตัดจำนวนสมาชิกในสภาองเกรสลง อย่างไรก็ตาม มีข้อยกเว้นในมาตรา 2 ว่า มลรัฐ

จะไม่ถูกลงโทษดังกล่าว หากมลรัฐได้ตัดสิทธิทางการเมืองกับบุคคลที่ถูกลงโทษทางอาญาหรือเกี่ยวข้องกับการปฏิวัติ คำตัดสินของศาลในคดีริชาร์ดสันดังกล่าวจึงวินิจฉัยตามบทแปรญัตติที่ 14 มาตรา 2

สำหรับกรณีบุคคลที่อยู่ในระหว่างถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ว่าคดีนั้นจะถึงที่สุดแล้วหรือไม่ ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีคดีประเภทนี้ เนื่องจากสหรัฐอเมริกาไม่มีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง แต่สหรัฐอเมริกา มีการจำกัดสิทธิเลือกตั้งของบุคคล แต่เคยมีแนวคำพิพากษาคดีที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งกระทำความผิดทุจริตการเลือกตั้ง ศาลพิพากษาลงโทษอาญาและเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดระยะเวลา และเมื่อผู้กระทำความผิดพ้นโทษแล้วผู้นั้น จะต้องยื่นคำร้องขอให้สิทธิเลือกตั้งกลับคืนมา และลงทะเบียนสิทธิเลือกตั้งใหม่

กรณีต้องคุมขังโดยหมายของศาลหรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายในระหว่างพิจารณาของศาล ศาลสูงของประเทศสหรัฐอเมริกาเคยตัดสินว่า เมื่อศาลยังไม่ได้มีคำพิพากษาลงโทษ มลรัฐจึงไม่สามารถตัดสิทธิเลือกตั้งของผู้ที่กำลังถูกคุมขัง และรอการพิจารณาของศาล

มลรัฐส่วนใหญ่จำกัดสิทธิเลือกตั้งของผู้ที่ถูกลงโทษทางอาญา โดยกำหนดว่า บุคคลใดที่กระทำความผิดอาญาร้ายแรง (Felony) เป็นผู้ขาดคุณสมบัติของการเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

กฎหมายของมลรัฐนอร์ทแคโรไลนา กำหนดว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องไม่มีประวัติอาชญากรรมร้ายแรง (Felony) แต่ถ้าเป็นผู้มีประวัติอาชญากรรมร้ายแรงและได้รับโทษจำคุกจนครบถ้วนแล้ว ก็มีสิทธิลงคะแนนเสียงได้

จะเห็นได้ว่า การจำกัดสิทธิในการเลือกตั้งของประเทศสหรัฐอเมริกาสะท้อนวัฒนธรรมในการลงโทษ ส่วนการจำกัดสิทธิเลือกตั้งของประเทศไทยเป็นเรื่องนโยบายของรัฐขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของประเทศ ความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนของทั้งสองประเทศ คือ รัฐธรรมนูญของประเทศสหรัฐอเมริกากล่าวกว้าง ๆ เกี่ยวกับแนวนโยบายแห่งรัฐ การแบ่งแยกอำนาจอธิปไตย การจัดสรรองค์กรต่าง ๆ ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนอกจากกล่าวถึงแนวนโยบายแห่งรัฐ การแบ่งแยกอำนาจอธิปไตย การจัดสรรองค์กรต่าง ๆ แล้ว ยังกล่าวถึงการรับรองสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของประชาชนไว้อย่างละเอียด ดังนั้น การที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกล่าวถึงคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและการจำกัดสิทธิในการเลือกตั้งไว้ เป็นเรื่องของแนวนโยบายแห่งรัฐภายใต้รัฐธรรมนูญย่อมสามารถทำได้

กล่าวโดยสรุปคือ เมื่อบุคคลซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางเดียวกันร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามกฎหมายแล้ว ผู้ที่ต้องการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายและข้อบังคับของพรรค ซึ่งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามส่วนใหญ่คล้ายกับผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองที่ประสงค์จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องจัดให้มีการเลือกตั้งขั้นต้น เริ่มต้นจากคณะกรรมการสรรหาประกาศรับสมัครสมาชิกพรรคเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งขั้นต้นเพื่อส่งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรค ซึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งขั้นต้นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายทำนองเดียวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หลังจากมีการเลือกตั้งขั้นต้นจนได้ผู้รับเลือกตั้งขั้นต้นแล้ว คณะกรรมการบริหารพรรคจะส่งผู้นั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคต่อไป มาถึงตรงนี้แล้วจะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกพรรคการเมือง การเลือกตั้งขั้นต้น คุณสมบัติ

และลักษณะต้องห้ามผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้งมีความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกันจนมีอาจแบ่งแยกจากกันได้

ด้วยความแตกต่างกันของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ว่าด้านประวัติศาสตร์ การเมือง การปกครอง ด้านกฎหมาย และวัฒนธรรม จึงทำให้รูปแบบพรรคการเมือง การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การเลือกตั้งขั้นต้น คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและการจำกัดสิทธิในการเลือกตั้ง และคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามผู้สมัครรับเลือกตั้ง ย่อมมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ต่างกันไปตามความเหมาะสมและนโยบายของชาติ ข้อเสนอแนะจากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศต้นแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทำให้ทราบกฎหมายของประเทศไทย วิเคราะห์ข้อดีข้อเสีย แล้วนำมาเป็นข้อมูล เพื่อพัฒนากฎหมายและนำมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทยต่อไปในอนาคต

ความจำเป็นในการนำวิธีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นมาใช้ในประเทศไทย¹

การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองเป็นกระบวนการสำคัญอันเป็นจุดเริ่มต้นของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพราะบุคคลที่พรรคการเมืองพิจารณา คัดเลือกให้ลงสมัครรับเลือกตั้ง คือ บุคคลที่อาจได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้แทนของปวงชนในการตอบสนองความต้องการและเจตนาารมณ์ของประชาชนในการปกครองบริหารประเทศ กระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองที่ไม่มีความเป็นประชาธิปไตยจึงอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องทำให้การปกครองประเทศไม่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงไปด้วย ดังนั้น พรรคการเมืองจึงต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยใช้วิธีการที่เหมาะสมและมีความเป็นประชาธิปไตย มิใช่รวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจเด็ดขาดไว้ที่หัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพียงไม่กี่คน โดยไม่สนใจความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งหนึ่งในวิธีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่เป็นประชาธิปไตยเพราะเปิดให้ประชาชนและสมาชิกพรรคการเมืองให้เข้ามาเป็นผู้ตัดสินใจคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างแท้จริง ก็คือ การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้น

1. วิเคราะห์การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นกับความเป็นประชาธิปไตย

การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Elections) เป็นการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองอย่างแท้จริงผ่านการลงคะแนนเสียงของประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองเพื่อคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้น ๆ อันเป็นการโอนอำนาจการตัดสินใจจากคณะกรรมการบริหารพรรคมาสู่ประชาชนหรือสมาชิกพรรค ทำให้กระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองมีความเป็นประชาธิปไตยและให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความเป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง เพราะได้รับมอบหมายมาอย่างชอบธรรมจากการลงคะแนนเสียงของประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองมิใช่บรรดาผู้นำในพรรคการเมืองเพียงไม่กี่คน ทำให้ผู้สมัครมีความเชื่อมโยงกับประชาชนหรือสมาชิกพรรคโดยตรงและมีความอิสระต่อพรรคการเมือง สามารถทำหน้าที่เป็นผู้แทนของประชาชนได้อย่างอิสระมิใช่เป็นเพียงตัวแทนของพรรคการเมืองที่มุ่งทำหน้าที่เพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง รวมถึงยังให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เป็นที่รู้จักของประชาชนหรือสมาชิกพรรคที่ได้ไว้วางใจและสนับสนุนผู้สมัครคนดังกล่าว และมีแนวโน้มที่จะชนะการเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งทั่วไปด้วย

นอกจากนี้ กระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งด้วยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นนี้จะทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและให้ความสนใจกับกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ ของพรรคการเมืองมากยิ่งขึ้น อันเป็นการพัฒนาทางการเมืองที่ดี เช่น การเลือกตั้งขั้นต้นเพื่อคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะการเลือกตั้งขั้นต้นเพื่อคัดเลือกผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีที่ให้ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งและสมาชิกพรรคการเมืองเข้ามาเป็นผู้กำหนดตัวบุคคลที่จะลงสมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดี

¹ สรรพพัฒน์ ห่วงสวัสดิ์. (2554). การนำวิธีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นมาใช้ในประเทศไทย. นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ซึ่งจะกลายเป็นประมุขสูงสุดของฝ่ายบริหาร ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประชาชนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการเสนอชื่อผู้สมัคร การรณรงค์หาเสียงสนับสนุนของผู้สมัคร การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งขั้นต้น ไปจนถึงการลงคะแนนเสียงในที่ประชุมใหญ่พรรคการเมืองในระดับชาติทำให้เกิดกระบวนการทางการเมืองที่มีความเป็นประชาธิปไตยตั้งแต่ก่อนเริ่มการเลือกตั้งทั่วไป โดยเมื่อวิเคราะห์แล้วจะพบว่า การเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยการเลือกตั้งขั้นต้นมีความสอดคล้องกับหลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยทางผู้แทนและเป็นกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความเป็นประชาธิปไตย ดังนี้

1.1 การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นสอดคล้องกับหลักการตามระบอบประชาธิปไตยแบบผู้แทน

การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นเป็นกระบวนการที่ให้ประชาชนหรือผู้ที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้เข้ามาเป็นผู้ตัดสินใจในการส่งบุคคลใดบุคคลหนึ่งลงรับสมัครเลือกตั้งในนามพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการคัดเลือกโดยตรงจากประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองจึงเป็นผู้ที่มีความเป็นผู้แทนปวงชนโดยแท้ เนื่องจากเป็นผู้ที่ประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองต้องการให้ลงสมัครรับเลือกตั้งและได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อนำความต้องการของประชาชนไปใช้ในการพิจารณาปกครองประเทศแทนประชาชน มิใช่เป็นผู้ที่ได้รับการกำหนดตัวหรือคัดเลือกจากบุคคลเพียงไม่กี่บุคคลไม่ว่าจะเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง เพื่อนำความต้องการของพรรคการเมืองไปใช้เป็นแนวทางบริหารประเทศโดยไม่สนใจความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้มาจากกระบวนการคัดเลือกโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นจึงเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความชอบธรรมตามหลักความเป็นผู้แทนปวงชนอย่างแท้จริงเพราะเป็นผู้ที่ได้รับเลือกจากประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองโดยตรงตั้งแต่ขั้นต้น การคัดเลือกเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งยึดโยงไปสู่การได้รับคะแนนเสียงและความไว้วางใจของประชาชนโดยรวมในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปอันเป็นผู้แทนปวงชน

ตลอดจนการที่การเลือกตั้งขั้นต้นเป็นการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองโดยตรงจากการลงคะแนนเสียงตัดสินใจของประชาชนและสมาชิกพรรคการเมือง มิใช่โดยหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งรายดังกล่าวจึงมีความเป็นอิสระจากหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองค่อนข้างมาก เพราะพรรคการเมืองไม่ได้เป็นผู้ตัดสินใจส่งตนลงสมัครรับเลือกตั้ง หากแต่เป็นประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองที่เป็นผู้เลือกตนให้ลงสมัครรับเลือกตั้ง หัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจึงไม่ใช่ผู้ที่ให้ความเห็นชอบอย่างแท้จริงต่อตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่เป็นประชาชนที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวจะต้องให้ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์อันดีและสานต่อความต้องการของประชาชน และเมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งรายดังกล่าวได้รับเลือกตั้งจากประชาชนให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็จะผูกพันโดยตรงกับประชาชนโดยมีพรรคการเมืองเป็นสื่อกลางเท่านั้น ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายดังกล่าวมุ่งรับผิดชอบโดยตรงต่อประชาชน มิใช่พรรคการเมือง จึงมีความเป็นอิสระจากอิทธิพลหรืออำนาจควบคุมการตัดสินใจในการตัดสินใจต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของประชาชนโดยแท้จริง มิใช่เพื่อประโยชน์แอบแฝงของพรรคการเมือง การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยการเลือกตั้งขั้นต้นจึงทำให้ได้ผู้สมัครรับเลือกตั้งและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีความเป็น

ผู้แทนปวงชนอย่างแท้จริงและเป็นผู้แทนปวงชนที่มีความเป็นอิสระจากการควบคุมการตัดสินใจหรืออิทธิพลใด ๆ ไม่ว่าจะจากพรรคการเมืองหรือรัฐบาล อันสอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบผู้แทน

1.2 การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นเป็นกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความเป็นประชาธิปไตย

การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นถือได้ว่าเป็นกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองที่มีความเป็นประชาธิปไตยเป็นอย่างมากเพราะเป็นกระบวนการที่เปิดให้มีการมีส่วนร่วมได้อย่างกว้างขวาง ให้ผู้สมัครที่มีความเป็นผู้แทนปวงชนและมีความรับผิดชอบต่อประชาชนอย่างแท้จริง และเปิดให้มีการแข่งขันในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างเป็นธรรม

ในด้านการมีส่วนร่วม (Participation) ในกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง การเลือกตั้งขั้นต้นเป็นวิธีที่เปิดให้ประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองในทุกระดับตั้งแต่ระดับรากหญ้าให้เข้ามาเป็นผู้ใช้อำนาจตัดสินใจคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองอย่างแท้จริง ไม่ให้จำกัดการใช้อำนาจตัดสินใจอยู่ที่หัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเท่านั้น

ในด้านความเป็นผู้แทน (Representation) ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคัดเลือกจากกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้นเป็นผู้สมัครที่ได้รับคัดเลือกจากประชาชน หรือสมาชิกพรรคการเมืองโดยตรง ผู้สมัครรายดังกล่าวจึงเป็นผู้สมัครที่ประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองมีความต้องการให้ลงสมัครรับเลือกตั้งอย่างแท้จริงเพื่อไปทำหน้าที่เป็นผู้แทนในการนำเจตนารมณ์และความต้องการของประชาชนไปให้เห็นผลในการบริหารปกครองประเทศ ผู้สมัครรับเลือกตั้งและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้นจึงมีความเป็นผู้แทนปวงชนอย่างแท้จริง

ในด้านความรับผิดชอบต่อ (Responsiveness) ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากผู้สมัครรับเลือกตั้งได้รับการคัดเลือกให้ลงสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคการเมืองจากประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองโดยตรง มิใช่จากการตัดสินใจของหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งจึงมุ่งผลประโยชน์เพื่อประชาชนเป็นหลักมิใช่เพื่อประโยชน์ของพรรคการเมือง และเมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งคนดังกล่าวได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็จะสามารถใช้อำนาจตัดสินใจได้อย่างอิสระปราศจากการครอบงำจากพรรคการเมืองเพื่อรับผิดชอบต่อ และมุ่งประโยชน์โดยตรงของประชาชนอย่างแท้จริง

ในด้านการแข่งขันระหว่างผู้สมัคร (Competition) ในกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีสนใจและมีคุณสมบัติเพียงพอตามที่พรรคการเมืองกำหนดสามารถสมัครหรือเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการคัดเลือกได้ โดยมีได้ถูกจำกัดหรือแทรกแซงจากหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเพียงฝ่ายเดียว ทำให้ผู้สมัครทุกรายในพรรคการเมืองสามารถทำเป็นกิจกรรมเพื่อรวบรวมเสียงสนับสนุนได้อย่างมีความเท่าเทียมและเป็นธรรม อันเป็นการทำให้กระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ของพรรคการเมืองสามารถคัดกรองบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองอย่างแท้จริงเพื่อส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง มิใช่เป็นเพียงบุคคลที่มีผู้นำในพรรคการเมืองหนุนหลังหรือสนับสนุนแต่ไม่ได้เป็นที่ยอมรับของสมาชิกพรรคหรือประชาชนผู้สนับสนุนพรรคอย่างแท้จริง

2. วิเคราะห์ข้อดีของการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้น

จากการศึกษาจะพบว่า การจัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นนั้น นอกจากจะเป็นวิธีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีความสอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแล้ว การเลือกตั้งขั้นต้นยังมีข้อที่ส่งผลต่อกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง ตลอดจนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และการทำหน้าที่ของผู้แทนปวงชนที่ได้รับการเลือกตั้งด้วย

ข้อดีของการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองด้วยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นในส่วนของพรรคการเมือง นั้นพบว่า การเลือกตั้งขั้นต้นเป็นการส่งเสริมหลักประชาธิปไตยภายในพรรคการเมือง ทำให้สมาชิกพรรคการเมืองและผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง เพื่อลงเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปซึ่งเป็นกิจการที่สำคัญที่สุดของพรรคการเมืองเป็นการตัดหรือลดอำนาจการครอบงำพรรคการเมืองโดยผู้มีอำนาจในพรรคการเมืองเพียงไม่กี่บุคคล อันทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการคัดเลือกมีความชอบธรรมและได้รับการยอมรับ เพราะเป็นผู้ที่มาจากกลางคะแนนเสียงคัดเลือกของสมาชิกพรรคการเมืองทั้งหมด มิใช่จากการตัดสินใจของผู้มีอำนาจในพรรคการเมือง ทำให้พรรคการเมืองมีลักษณะเป็นพรรคของมวลชนมากกว่าเป็นพรรคของผู้ใดผู้หนึ่ง และทำให้กระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นยังช่วยให้พรรคการเมืองสามารถคัดเลือกผู้ที่มีแนวโน้มมากที่สุดที่จะชนะการเลือกตั้งทั่วไปในอนาคตได้ด้วย อีกทั้งการที่พรรคการเมืองเปิดกว้างให้สมาชิกพรรคการเมืองหรือประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นนั้น ยังช่วยให้พรรคการเมืองนั้น ๆ ได้รับความนิยมนจากสมาชิกพรรคและประชาชนโดยส่วนรวมมากยิ่งขึ้นด้วย ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของการเลือกตั้งขั้นต้นของพรรคการเมืองในประเทศฝรั่งเศส ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่สนับสนุนแนวทางการเมืองเดียวกันสามารถเข้าร่วมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งขั้นต้นในการคัดเลือกผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีของพรรคได้ ซึ่งพรรคดังกล่าวได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก และภายหลังก็มีผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคเพิ่มขึ้นด้วย

ข้อดีของการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองด้วยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นในส่วนของกรที่มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน นั้นพบว่า การเลือกตั้งขั้นต้นทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ในกระบวนการก่อนการเลือกตั้งทั่วไปโดยการให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งหรือสมาชิกพรรคการเมืองให้เข้ามามีส่วนร่วมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งขั้นต้นเพื่อคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง ทำให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวทางการเมืองอยู่เสมอ นอกจากนี้ การเลือกตั้งขั้นต้นซึ่งเป็นการเปิดให้ประชาชนหรือสมาชิกพรรคได้เป็นผู้ตัดสินใจคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้นทำให้ประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองคือผู้ที่มีอำนาจอย่างแท้จริงในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง ซึ่งจะลงสมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไป พรรคการเมืองจึงกลายเป็นพรรคการเมืองที่ถูกขับเคลื่อนโดยสมาชิกพรรคและประชาชนอย่างแท้จริง มิได้ถูกครอบงำโดยหัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารพรรคการเมือง และเมื่ออำนาจการตัดสินใจในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคถูกโอนมาสู่สมาชิกพรรคและประชาชน ก็จะเป็นแรงผลักดันให้สมาชิกพรรคและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง

มากขึ้น เพื่อให้ความต้องการของประชาชนได้รับการตอบสนองอย่างแท้จริงผ่านผู้แทนปวงชนที่ได้รับการคัดเลือกจากสมาชิกพรรคหรือประชาชน

ข้อดีของการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองด้วยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นในส่วนของการทำหน้าที่ของผู้แทนปวงชน นั้นพบว่า การเลือกตั้งขั้นต้นนั้นเป็นการลดทอนอำนาจของหัวหน้าพรรคหรือคณะกรรมการบริหารพรรคและโอนอำนาจมาให้ประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง ทำให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการคัดเลือกจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งขั้นต้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประชาชนหรือสมาชิกพรรคเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองเป็นผู้เสนอชื่อสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงมีที่มาจากการเลือกของประชาชนอย่างแท้จริง ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคจนถึงการลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้งทั่วไปไม่มีที่มาจากการกำหนดตัวบุคคลเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองของหัวหน้าพรรคหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวจึงมีความเป็นอิสระจากหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง กล่าวคือ มีความเป็นอิสระจากการใช้อำนาจควบคุมหรือครอบงำการตัดสินใจจากพรรคการเมือง (Free Mandate) ในการทำหน้าที่ผู้แทนปวงชน โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการคัดเลือกมาจากการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งขั้นต้นของประชาชนหรือสมาชิกพรรคจะมีความสัมพันธ์กับประชาชนอย่างใกล้ชิดและมุ่งสนองความต้องการของประชาชนหรือสมาชิกพรรคอย่างแท้จริง เพราะตนได้รับคัดเลือกมาจากประชาชนหรือสมาชิกพรรคโดยตรง พรรคการเมืองเป็นเพียงสื่อกลางการเมืองระหว่างผู้แทนปวงชนกับประชาชน หากตนทำหน้าที่โดยไม่สนใจความต้องการที่แท้จริงของประชาชนโดยมุ่งสนองความต้องการของพรรคการเมืองเพียงอย่างเดียวก็อาจจะไม่ได้รับคัดเลือกให้ลงสมัครรับเลือกตั้งอีก แม้จะเป็นบุคคลที่พรรคการเมืองพึงพอใจก็ตาม ผู้แทนปวงชนที่มาจากการคัดเลือกโดยการเลือกตั้งขั้นต้นในกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองจึงมีความเป็นอิสระในการทำหน้าที่ผู้แทนปวงชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองมิใช่ผู้ที่ให้ความเห็นชอบในการส่งลงสมัครรับเลือกตั้งแต่อย่างใด หากแต่เป็นสมาชิกพรรคหรือประชาชนที่เป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจคัดเลือกบุคคลลงสมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองอย่างแท้จริง

3. วิเคราะห์การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นกับการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในประเทศไทย

การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Elections or Primaries) ของพรรคการเมืองในสหรัฐอเมริกาพบว่า การเลือกตั้งขั้นต้นในสหรัฐอเมริกานั้นเกิดขึ้นมาจากแรงผลักดันต่อกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองที่ผู้นำในพรรคการเมืองเพียงไม่กี่บุคคลเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาคัดเลือกส่งบุคคลลงสมัครรับเลือกตั้งโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นมิได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกนั้น จึงเกิดกระบวนการปฏิรูปการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในสหรัฐอเมริกาเพื่อขจัดการคอร์รัปชันจากการใช้อำนาจทางการเมืองของเหล่าผู้นำในมลรัฐหรือของพรรคการเมือง และส่งผ่านอำนาจทางการเมืองจากพรรคการเมืองมายังประชาชนให้มากยิ่งขึ้น โดยการนำ

วิธีการเลือกตั้งขั้นต้นโดยตรงมาใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับมลรัฐ และระดับชาติ ซึ่งในปัจจุบันการเลือกตั้งขั้นต้นดังกล่าวก็เป็นหลักที่สำคัญอย่างหนึ่งที่พรรคการเมืองในสหรัฐอเมริกาใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งต่าง ๆ และมีการบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ รูปแบบและวิธีการเกี่ยวกับการเลือกตั้งขั้นต้นไว้อย่างชัดเจนในกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งของแต่ละมลรัฐ

การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นที่ใช้อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกานั้น เป็นกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองที่มีความเป็นประชาธิปไตยเป็นอย่างมากจากการเปิดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือสมาชิกพรรคการเมืองในทุกระดับให้เข้ามาร่วมกันพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยตรงผ่านการลงคะแนนเสียง โดยผู้สมัครและพรรคการเมืองต้องผูกพันตามผลการลงคะแนนเสียงดังกล่าวนี้ ทำให้พรรคการเมือง ในหลาย ๆ ประเทศได้นำวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นตามแบบของประเทศสหรัฐอเมริกาไปปรับประยุกต์ใช้กับการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคตนเพื่อเปิดให้ประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองมากยิ่งขึ้น อาทิ ในสาธารณรัฐฝรั่งเศส พรรคสังคมนิยมฝรั่งเศส (The Socialist Party) ได้นำการเลือกตั้งขั้นต้นแบบเปิด (Open Primary Elections) มาใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีของพรรคผ่านการลงคะแนนเสียงของสมาชิกพรรคและผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่สนับสนุนพรรคทั่วประเทศฝรั่งเศส โดยผลที่ได้รับถือได้ว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากเนื่องจากมีผู้ที่สนใจและออกมาลงคะแนนเสียงเป็นจำนวนมาก หรือในประเทศอังกฤษ พรรคอนุรักษนิยม (Conservative Party) ได้นำวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นมาเป็นแบบปรับใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตเลือกตั้งต่าง ๆ เช่น การใช้วิธีการเลือกตั้งขั้นต้นแบบเปิดผ่านการลงคะแนนเสียงทางไปรษณีย์สำหรับการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งโทท์เนส (Totnes) และกอสพอร์ต (Gosport) หรือ การใช้วิธีการเลือกตั้งขั้นต้นแบบเปิดโดยการประชุมและลงคะแนนเสียงในเขตเลือกตั้งอื่น ๆ ซึ่งก็ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากทั้งจากสมาชิกพรรคและผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยทั่วไป

การใช้วิธีการเลือกตั้งขั้นต้นในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของประเทศ สหรัฐอเมริกา ประเทศฝรั่งเศส และประเทศอังกฤษ เพื่อโอนอำนาจการตัดสินใจคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งจากเหล่าผู้นำในพรรคการเมืองมายังประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมือง และทำให้กระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่พรรคการเมืองในประเทศไทยจะต้องหันมาให้ความสำคัญกับการให้กระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองมีการเปิดกว้าง และมีความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น และการเลือกตั้งขั้นต้นก็เป็นอีกประการหนึ่งที่จะช่วยขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่มีความเป็นประชาธิปไตยที่รวมศูนย์อำนาจการตัดสินใจไว้ที่หัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง โดยการเลือกตั้งขั้นต้นจะช่วยขจัดปัญหาความไม่เหมาะสมหรือการขาดความยอมรับจากประชาชนของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากผู้สมัครรับเลือกตั้งจะถูกคัดเลือกจากประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองโดยตรง ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะผูกพันโดยตรงกับประชาชนและสมาชิกพรรคการเมืองไม่ใช่ผูกพันกับหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นการช่วยขจัดปัญหาการครอบงำการตัดสินใจของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับเลือกตั้งเป็น

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันจะทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจไม่ถูกควบคุมหรือบงการโดยพรรคการเมืองซึ่งจะช่วยขจัดปัญหาเผด็จการรัฐสภาที่หัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองสามารถควบคุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคในสภาเพื่อให้ตัดสินใจตามที่พรรคการเมืองต้องการได้ อันเป็นปัญหาใหญ่ที่สร้างความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยอย่างมาก

การนำวิธีการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นมาใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในประเทศไทยจึงนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก ที่จะช่วยให้กระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองมีความเป็นประชาธิปไตย ทำให้กระบวนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งจะเป็นผู้แทนของประชาชนมีความชอบธรรม และส่งผลให้การปกครองประเทศโดยรวมมีความเป็นประชาธิปไตยนั่นเอง เพราะการปกครองประเทศโดยรวม จะไม่มีความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงได้ถ้าพรรคการเมืองซึ่งเป็นสื่อกลางที่สำคัญทางการเมืองยังขาดความเป็นประชาธิปไตยในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง ที่จะมาทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนปวงชนในการใช้อำนาจอธิปไตย

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาเกี่ยวกับการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในประเทศไทย หากมีการนำวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นมาใช้ ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งจะมาจากการพิจารณาตัดสินใจของสมาชิกพรรคการเมืองหรือประชาชนผู้สนับสนุนพรรคการเมืองโดยตรง จะทำให้ไม่เกิดปัญหาที่ประชาชนไม่รู้จักตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรค และผู้สมัครของพรรคจะต้องใช้ความพยายามเป็นอย่างมาก ในการรวบรวมเสียงสนับสนุนจากสมาชิกพรรคหรือประชาชนผู้สนับสนุนพรรคเพื่อที่ตนจะได้รับเลือกให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคเนื่องจากในการเลือกตั้งขั้นต้นนั้น ประชาชนและสมาชิกพรรคการเมืองจะให้ความสำคัญกับตัวผู้สมัครมากกว่าพรรคการเมืองเพราะเป็นการแข่งขันกันระหว่างผู้สมัครในพรรคเดียวกันและผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการคัดเลือกจากการเลือกตั้งขั้นต้นของสมาชิกพรรคหรือประชาชนผู้สนับสนุนพรรคจะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับและมีเสียงสนับสนุนในการเลือกตั้งทั่วไปที่จะมีขึ้นตามมา รวมไปถึงปัญหาที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มุ่งเน้นแต่เพียงกระแสของพรรคการเมืองโดยขาดความสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่หรือปัญหาที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรขาดการดูแลเอาใจใส่ประชาชนในพื้นที่จะหมดไป เนื่องจากกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นนั้นประชาชนหรือสมาชิกพรรคการเมืองคือผู้ที่ตัดสินใจอย่างแท้จริงโดยพิจารณาจากตัวบุคคลเป็นสำคัญไม่ใช่พรรคการเมืองการที่ผู้สมัครจะได้รับคัดเลือกให้ลงสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของสมาชิกพรรคการเมืองรวมหรือประชาชนผู้สนับสนุนพรรคมิได้ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของหัวหน้าพรรคหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่มีความสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ขาดการลงพื้นที่เพื่อดูแลประชาชนในพื้นที่ หรือผู้สมัครที่ไม่เป็นที่รู้จักของประชาชนในพื้นที่ จะไม่ได้รับการคัดเลือกให้ลงสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคการเมือง ดังนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับการคัดเลือกให้ลงสมัครรับเลือกตั้งผ่านกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้นจึงเป็นผู้สมัครที่มาจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริงแตกต่างจากการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองปัจจุบันในประเทศไทยหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาดในการตัดสินใจส่งบุคคลลงสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเป็นมุ่งเน้นไปที่ความนิยมของพรรคการเมืองมากกว่าตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง และมีให้มีการสอบถามความต้องการ

ของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ทำให้บางกรณีอาจเกิดปัญหาผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่เป็นที่รู้จักของประชาชนในพื้นที่ ไม่มีความสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ และขาดการดูแลเอาใจใส่ประชาชนในพื้นที่ อันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้น

อย่างไรก็ดี การนำวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นมาใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองนั้น อาจไม่ได้รับการตอบสนองเท่าที่ควรจากพรรคการเมือง โดยเฉพาะจากบรรดาผู้นำในพรรคการเมือง เนื่องจากการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นนั้นเป็นการตัดอำนาจการตัดสินใจในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งจากหัวหน้าพรรคการเมืองหรือคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการคัดเลือกผู้สมัครของพรรคซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในทางการเมือง โดยให้อำนาจการตัดสินใจนั้นแก่สมาชิกพรรคหรือประชาชนที่อาจจะขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญหรือขาดประสบการณ์ทางการเมือง นอกจากนี้ การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นนั้นจำเป็นต้องมีการแข่งขันกันของผู้สมัครรับเลือกตั้งในพรรคการเมืองเพื่อหาเสียงสนับสนุนในการเลือกตั้งขั้นต้น จึงอาจทำให้เกิดการต่อสู้แข่งขันกันภายในพรรคการเมืองขึ้นได้ โดยเฉพาะระหว่างผู้สมัครที่มีแนวความคิดหรือนโยบายที่แตกต่างกันเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจทำให้พรรคการเมืองเกิดความแตกแยกของสมาชิกพรรคการเมือง และประการสำคัญคือการนำวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นมาใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นเป็นกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าพรรคการเมือง จึงอาจทำให้พรรคการเมืองถูกลดบทบาท ความสำเร็จไปและอาจทำให้โครงสร้างของพรรคการเมืองอ่อนแอได้ นอกจากนี้ยังอาจมีปัญหาอื่น ๆ ในทางปฏิบัติ เช่น ปัญหาทางการงบประมาณที่ต้องใช้งบประมาณสูงในกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้น หรือปัญหาการมีส่วนร่วมที่อาจจะมีผู้มาเข้าร่วมในกระบวนการเลือกตั้งขั้นต้นในจำนวนน้อย ซึ่งจะส่งผลต่อสภาพความเป็นตัวแทนของผู้สมัครได้เป็นต้น ซึ่งการจะนำวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นมาใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในประเทศไทยนั้น จะต้องมีการพิจารณาถึงรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม รวมถึงการปรับเปลี่ยนหรือประยุกต์ใช้ที่เหมาะสมกับสภาพทางการเมืองของประเทศไทย เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวข้างต้น

ข้อเสนอแนะ

การนำวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นมาใช้ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคการเมืองในประเทศไทยโดยวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งถือเป็นประเทศต้นแบบของการเลือกตั้งขั้นต้นนั้น เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยทำให้กระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในประเทศไทยมีความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นผ่านการเปิดให้สมาชิกพรรคการเมืองในทุกระดับชั้นตั้งแต่ระดับรากหญ้า หรือประชาชนได้เข้ามามีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครของพรรคการเมืองโดยตรงอันอาจจะช่วยลดหรือขจัดปัญหาทางการเมืองต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ ไม่ว่าจะเป็นการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่เป็นที่รู้จักหรือยอมรับของประชาชนในพื้นที่ หรือปัญหาความเป็นอิสระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่นำไปสู่เผด็จการรัฐสภาภายใต้การครอบงำของหัวหน้าพรรคการเมือง แต่การนำวิธีการเลือกตั้งขั้นต้นมาใช้นั้น ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมกับสภาพทางการเมืองและพรรคการเมืองของประเทศไทยด้วย เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหากับการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ และไม่ก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไทยภายใต้กฎหมายพรรคการเมือง พ.ศ. 2560¹

สาระสำคัญและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 คือ ต้องการให้พรรคการเมืองมีฐานจากสมาชิกพรรคการเมืองผ่านทางสาขาพรรคการเมืองและเปิดทางให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกว้างขวางในกระบวนการทางการเมืองตั้งแต่การร่วมจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองที่มีความสำคัญต่อการจัดตั้งพรรคการเมือง การคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคที่ตนเป็นสมาชิกไปจนถึงการกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองและควบคุมการทำงานของตัวแทนพรรคการเมืองที่เข้าไปมีตำแหน่งทางการเมือง

อย่างไรก็ตาม การจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามกฎหมายพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ก็มีเงื่อนไขที่แตกต่างออกไปจากกฎหมายพรรคการเมืองที่เคยประกาศใช้มาก่อนหน้านี้หลายอย่างและมีบางเงื่อนไขที่อาจเป็นปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองได้ กล่าวคือ เงื่อนไขสำคัญเกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามกฎหมายฉบับนี้จะต้องมีสมาชิกพรรคในพื้นที่รับผิดชอบของสาขาพรรคอย่างน้อยตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป สมาชิกทุกคนจะต้องจ่ายเงินค่าบำรุงพรรคการเมืองหรือค่าสมาชิกพรรค ถ้าต้องการเป็นสมาชิกพรรคแบบรายปีต้องจ่ายปีละ 100 บาทต่อคน ต่อมาได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 53/2560 เรื่องการดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2560 ผ่อนผันให้สมาชิกพรรคจ่ายค่าสมาชิกในปีแรกเพียงคนละ 50 บาท ส่วนผู้ที่ต้องการเป็นสมาชิกพรรคแบบถาวรหรือตลอดชีพต้องจ่ายค่าสมาชิกครั้งเดียวไม่ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อคน สำหรับจำนวนสมาชิกขั้นสูงสุด กฎหมายไม่ได้กำหนดเพดานไว้เพียงแต่กำหนดขั้นต่ำไว้เท่านั้น สมาชิกพรรคต้องไปประชุมเลือกกรรมการสาขาพรรคโดยต้องมีสมาชิกเข้าร่วมประชุมอย่างน้อย 100 คน โครงสร้างคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองประกอบด้วยหัวหน้าสาขาและกรรมการสาขาพรรคการเมืองตามจำนวนและตำแหน่งที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมืองซึ่งต้องไม่น้อยกว่า 7 คน ทั้งนี้ การได้มา การดำรงตำแหน่ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง วิธีการบริหาร หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสาขาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับพรรคการเมือง

การจัดตั้งสาขาพรรคของพรรคการเมืองต่าง ๆ มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง และถ้ามีปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งสาขาพรรค จะมีข้อเสนอแนะ แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นอย่างไร สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไทยภายใต้กฎหมายพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 สามารถสรุปและจัดแยกออกได้เป็น 2 ปัญหาใหญ่ ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ดังนี้

1.1 ปัญหาและอุปสรรคด้านเงินทุนในการดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรค กล่าวคือ ส่วนใหญ่ของกลุ่มผู้จัดตั้งสาขาพรรคมีเงินทุนจำกัด กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดตั้งสาขาพรรคมีค่าใช้จ่ายมากหรือต้องใช้เงินทุน

¹ เสนีย์ คำสุข และอเนก สุขดี. (2564). ปัญหา อุปสรรคในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไทยภายใต้กฎหมายพรรคการเมือง พ.ศ. 2560. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ดำเนินการ ผู้สมัครเป็นสมาชิกพรรคมีภาระต้องจ่ายค่าสมาชิกและค่าใช้จ่ายอื่น จะขอยกคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) บางส่วนมาประกอบผลการวิจัย คือ

“...ตอนตั้งสาขา กรรมการต่างคนต่างจ่าย ผมก็หาพี่น้องในพื้นที่ถามว่าเป็นสมาชิกพรรคใหม่... ค่าสมาชิก 500 กว่าคนไม่รู้ใครจ่าย แต่อาหารเวลาประชุม ครูอ้อยเจ้าของอาคารที่ตั้งสาขาพรรคเป็นคนทำเลี้ยง ประชุมกรรมการสาขา 2-3 ครั้ง ปรึกษากันเรื่องเงินไม่เข้า...ไม่เคยได้รับเงินจากพรรคส่วนกลางเลย...”

“...ค่าใช้จ่ายเยอะ เงินไม่พอเพียง จากที่ตั้งไว้ 33 สาขา ตอนนี้เหลือ 13 สาขา เคยมีพรรคอื่นยื่นซื้อตัวหัวหน้าสาขา ที่นี่ก็มีคนมาติดต่อ แต่เรารวมลงเรือแล้ว บ้านไม่พังกเราไม่ออก...”

“...ค่าใช้จ่ายสูงมาก บางครั้งถ้าไม่มีต้องยืม เคยเอาที่ดินไปขายฝาก 2 ปี เลย (กำหนด) ไปอาทิติย์กว่า ๆ โดนยึด สาขาต้องดูแลชุมชน เขาขอมาหลายสาย ต้องใช้จ่ายเงินทั้งนั้น...”

1.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านสมาชิกพรรคในการดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรค ได้แก่

1.2.1 ปัญหาด้านการเชิญชวนคนให้เข้าเป็นสมาชิกพรรคเพื่อให้ได้จำนวนตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป ตามเงื่อนไขของกฎหมาย จะขอยกคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) บางส่วนมาประกอบผลการวิจัย คือ

“...ระดมพวก บางคนแนะนำคนได้ 2-3 เดือนได้สมาชิกครบตั้งได้ ใช้เงินส่วนตัวระดมกันทั้งค่าสมาชิกและทุนประเดิมของพรรค ถ้ามีเงิน หาสมาชิกไม่ยากพอจัดตั้งสาขาได้”

“...กรรมการและผู้สมัครช่วยกันหาสมาชิก ใช้เงินส่วนตัว แรก ๆ ประชาชนถามว่าใครเป็นหัวหน้าและกรรมการสาขาพรรค ผมไป 10 หมู่บ้าน ขอหมู่บ้านละ 1 คนไปหลายครั้งได้ 10 คน ทางพรรคไม่ดูแล...”

“...สมาชิกมาจากการชักชวนของผู้อยู่ในพรรค ในปี 2563 มี 9,800 กว่าคนมาประชุมไม่ต่ำกว่า 400 คน มีแกนนำในพื้นที่ ถ้าณรงค์หาสมาชิกได้น้อย สมาชิกกระเป๋าเงินไม่เท่ากัน ขาดงบฯ สาขา ส.ส. และหัวหน้าสาขาช่วยจ่ายเงิน...”

1.2.2 ปัญหาการดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับสมาชิกพรรครวมทั้งค่าสมาชิกในปีแรกคนละ 50 บาท และการจัดประชุมใหญ่สาขาพรรคเพื่อให้การจัดตั้งสาขาพรรคครบถ้วนตามเงื่อนไขของกฎหมาย และจัดตั้งได้อย่างเป็นทางการ จะขอยกคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) บางส่วนมาประกอบผลการวิจัย คือ

“...ค่าสมาชิกคนละ 350 บาท ทุกคนต้องเสียสละไม่ใช่พรรคนายทุน ช่วยกันหาสมาชิกได้ 500 คน แต่หายาก ต้องช่วยจ่ายค่าสมาชิก ผู้สมัครช่วยหาสมาชิก จ่ายค่าสมาชิก...งบบฯ ไม่เพียงพอ ส่วนกลางช่วยหลักหมื่น ผู้สมัครควักกระเป๋า...”

“...สมาชิกกระเป๋าเงินไม่เท่ากัน สาขาขาดงบฯ รัฐมนตรี ส.ส. หัวหน้าสาขาจ่าย ถ้าเกี่ยวกับสมาชิก งบรัฐมนตรี ผู้ใหญ่ใจดีจากองค์กรธุรกิจ ตอนนี้มีสมาชิกตลอดชีพ 30 คนกำลังรณรงค์ให้เป็นสมาชิกถาวร...”

“...ได้สมาชิก 500 กว่าคน ใช้เงินส่วนตัวจ่ายให้ หลังสมัคร พรรคช่วยผู้สมัครคนละ 510,000 บาท จึงหักที่จ่ายให้สมาชิกออกก่อน ที่เหลือออกหาเสียง...”

2. ข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไทย ภายใต้กฎหมายพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 พบว่า จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 ข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไทย ด้านการเงิน คือ

- 1) พรรคส่วนกลางควรมีการจัดสรรเงินทุนบางส่วนเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง
- 2) พรรคส่วนกลางควรมีการบริหารงานด้านการเงินของพรรคอย่างโปร่งใสและมีความรับผิดชอบ
- 3) ควรมีการแก้ไขกฎหมายให้มีความยืดหยุ่นมากกว่าเดิมโดยเฉพาะเกณฑ์การให้เงินอุดหนุน จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้มีความเป็นธรรมและควรมีเกณฑ์ในการจัดสรรที่หลากหลาย
- 4) สมาชิกพรรค กรรมการบริหารสาขาพรรค และ กกต. ควรมีการหารือหรือแสวงหาแนวทางแก้ไข ปัญหาด้านการเงินของสาขาพรรคที่เหมาะสมต่อไป

2.2 ข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไทย ด้านสมาชิกพรรค คือ

- 1) พรรคส่วนกลางควรให้ความสำคัญกับสาขาพรรคและสมาชิกพรรคให้มากขึ้น
- 2) ควรใช้แนวทางแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนมาช่วยแก้ไขปัญหาด้านสมาชิกพรรค
- 3) คณะกรรมการสาขาพรรคต้องมีความรับผิดชอบต่อสมาชิกและสาขาพรรคด้วย

สรุปปัญหา อุปสรรคในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองและแนวทางในการแก้ไข ดังกล่าว ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง

1. ด้านเงินทุน ได้แก่

- 1.1 ส่วนใหญ่ของกลุ่มผู้จัดตั้งสาขาพรรคมีเงินทุนจำกัด
- 1.2 กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดตั้งสาขาพรรคมีค่าใช้จ่ายมากหรือต้องใช้เงินทุนดำเนินการ
- 1.3 ผู้สมัครเป็นสมาชิกพรรคมีภาระต้องจ่ายค่าสมาชิกและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

2. ด้านสมาชิกพรรค ได้แก่

- 2.1 คนส่วนใหญ่ไม่สนใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรค
- 2.2 ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคมีปัญหาต้องจ่ายค่าสมาชิกปีแรกคนละ 50 บาท และคนละ 100 บาท ในปีต่อ ๆ ไป

2.3 สมาชิกพรรคไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมกิจกรรมกับสาขาพรรค

ข้อเสนอแนะ แนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรค

1. ด้านเงินทุน ได้แก่

- 1.1 พรรคส่วนกลางควรมีการจัดสรรเงินทุนบางส่วนเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง
- 1.2 พรรคส่วนกลางควรมีการบริหารงานด้านการเงินของพรรคอย่างโปร่งใสและมีความรับผิดชอบ
- 1.3 ควรมีการแก้ไขกฎหมายให้มีความยืดหยุ่นมากกว่าเดิมโดยเฉพาะเกณฑ์การให้เงินอุดหนุน จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้มีความเป็นธรรม และควรมีเกณฑ์ในการจัดสรรที่หลากหลาย

1.4 สมาชิกพรรค กรรมการบริหารสาขาพรรค และ กต. ควรมีการหารือหรือแสวงหาแนวทางแก้ไข ปัญหาด้านการเงินของสาขาพรรคที่เหมาะสมต่อไป

2. ด้านสมาชิกพรรค ได้แก่

2.1 พรรคส่วนกลางควรให้ความสำคัญกับสาขาพรรคและสมาชิกพรรคมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา

2.2 ควรใช้แนวทางแก้ไขปัญหาด้านเงินทุนมาช่วยแก้ไขปัญหาด้านสมาชิกพรรค

2.3 คณะกรรมการสาขาพรรคต้องมีความรับผิดชอบในทุกด้านและรับผิดชอบต่อสมาชิกและสาขาพรรคด้วย

อภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไทยภายใต้กฎหมายพรรคการเมือง พ.ศ. 2560

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไทยภายใต้กฎหมายพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 คือ เงินทุนหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง รวมทั้ง ค่าบำรุงพรรคการเมืองหรือค่าสมาชิกที่ผู้สมัครเป็นสมาชิกพรรคจะต้องจ่ายตามที่กฎหมายกำหนดไว้ กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายในกระบวนการเพื่อจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองมีอยู่มากมายและเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ ตั้งแต่การเริ่มต้นติดต่อพูดคุยและประสานงานกันในบรรดาผู้ที่รู้จักกันหรือเคยร่วมงานกันหรือแม้แต่เคยร่วม จัดตั้งพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมืองมาแล้ว การเดินทางไปร่วมประชุมปรึกษาหารือและวางแผน ในการดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรค มีค่าใช้จ่ายในการเดินทาง การจัดประชุม ที่พัก ค่าอาหาร การจัดทำเอกสาร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหลายครั้งเพราะต้องมีการประชุมพบปะกันหลายครั้ง และจัดขึ้นในกลุ่มคนหลายกลุ่มทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการอีกด้วย

ในส่วนของค่าสมาชิกพรรค ผู้สมัครเป็นสมาชิกพรรคบางส่วนยินดีใช้เงินส่วนตัวจ่ายเป็นค่าบำรุงพรรค บุคคลระดับ “แกนนำ” หรือคนใกล้ชิดกับอดีต ส.ส. บางคนระบุว่าได้สมัครเป็นสมาชิกแบบตลอดชีพหรือถาวร คือจ่ายค่าสมาชิก 2,000 บาทต่อคน ส่วนใหญ่ของผู้สมัครเป็นสมาชิกพรรคมาจากการติดต่อและเชิญชวน ของกลุ่มคนที่เริ่มต้นจัดตั้งพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง ทำให้เงินค่าสมาชิกกลายเป็นเงื่อนไข ที่ฝ่ายที่ติดต่อเชิญชวนจะต้องรับภาระจ่ายให้กับผู้สมัครเป็นสมาชิกพรรค กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ส่วนใหญ่ยอมรับว่าเงินค่าสมาชิกพรรคที่ผู้สมัครเป็นสมาชิกพรรคต้องจ่ายเป็นปัญหาและ อุปสรรคประการหนึ่งในการดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ดังที่ ณิชชาภัทร อมรกุล ได้กล่าวว่าการให้เงินมาเป็นเงื่อนไขในการเป็นสมาชิกพรรคกลายเป็นภาระต่อประชาชนและขัดต่อสิทธิเสรีภาพของ ประชาชนในการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเพราะปัจจัยเรื่องเงินกลายมาเป็นปัจจัยที่ทำให้คนไม่ได้เป็นสมาชิก ของพรรคการเมือง การกำหนดให้ต้องหาสมาชิกพรรคเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ กลายเป็นภาระต่อพรรคเล็ก การตั้งพรรคการเมืองจะทำได้ยากมากขึ้นและสุดท้ายจะมีแต่นายทุนที่เข้ามาตั้งพรรคการเมือง อย่างไรก็ตาม มีเพียงสาขาหนึ่งหรือสองแห่งในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่านั้นที่ระบุว่าไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้แต่อย่างใด

ข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการ การเลือกตั้งประจำจังหวัดระบุว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วม หรือสังเกตการณ์ใด ๆ เกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองและการจัดประชุมใหญ่สาขาพรรคการเมือง

ในจังหวัดที่รับผิดชอบ แต่ตามประกาศนายทะเบียนพรรคการเมือง เรื่อง การจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองและการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นประกาศครั้งล่าสุดจะเห็นได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดเริ่มจะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองในพื้นที่ โดยให้ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดในพื้นที่นั้นรับทราบและอาจเข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุมจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองในพื้นที่นั้นได้ ทั้งนี้ จากข้อมูลที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งไปให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหลังจากที่หัวหน้าพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ขอรับการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคส่งหลักฐานต่าง ๆ รวมทั้งหลักฐานการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองทั้ง 4 ภาค ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้ว ก็พบว่ามีการระบุจำนวนสมาชิกพรรคในแต่ละสาขาคงตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้ คือ ไม่น้อยกว่า 500 คนและพบว่าสาขาพรรคส่วนใหญ่มักมีจำนวนสมาชิกราว 500-600 คน สอดคล้องกับเจษฎา ทองขาว ศึกษาเรื่อง “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งและบทบาทอำนาจหน้าที่ของสาขาพรรคการเมือง” ผลการศึกษาพบว่า การจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองของพรรคการเมืองต่าง ๆ เป็นเพียงการจัดตั้งเพื่อให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น สาขาพรรคที่มีจำนวนสมาชิกหลายพันคนมีน้อยมาก นอกจากนั้น ในช่วงหลังการจัดตั้งสาขาพรรคอย่างเป็นทางการแล้ว บางพรรคยังมีการยกเลิกหรือยุบสาขาพรรค แต่ไปตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดแทน ในบางจังหวัดยังพบข้อเท็จจริงจากสมาชิกและกรรมการสาขาพรรคของบางพรรคการเมืองมีการลาออกแต่ยังไม่มีการแจ้งไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ คาดว่าเรื่องเงินอาจเป็นปัญหาและอุปสรรคส่วนหนึ่งเพราะต้องมีการเสียค่าสมาชิกพรรคด้วย

ในการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองภายใต้กฎหมายพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 นอกจากปัจจัยทางด้านเงินทุนแล้ว ยังต้องมีปัจจัยทางด้านสมาชิกพรรคอีกด้วย กล่าวคือ สมาชิกพรรคที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสาขาพรรคมี 2 กลุ่มใหญ่ ๆ กลุ่มแรกคือ ผู้ที่ต้องการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองขึ้นในจังหวัดหรือพื้นที่ที่เป็นภูมิลำเนาของตนเอง บางคนเป็นอดีต ส.ส. ในพื้นที่และเคยจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองมาแล้ว ในบางพื้นที่เป็นผู้ที่ต้องการจะลงสมัครรับเลือกตั้งหรือเป็นผู้ที่รู้จักเป็นการส่วนตัวกับกลุ่มคนที่ต้องการจะจัดตั้งพรรคการเมือง และได้รับการขอร้องหรือขอความสนับสนุนให้จัดตั้งสาขาพรรคขึ้นเพื่อให้ครบเงื่อนไขตามกฎหมายจนสามารถจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นได้ คนเหล่านี้ได้ร่วมมือกับคนใกล้ชิดหรือคนที่เคยร่วมกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งกิจกรรมทางการเมืองในพื้นที่ที่มีจำนวน 10-20 คน เพื่อดำเนินการติดต่อหรือชักจูงคนในท้องถิ่นนั้นเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคโดยมีเป้าหมายให้ได้จำนวนตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป กลุ่มที่สองคือ คนในพื้นที่ที่ได้รับการเชิญชวนหรือบางคนก็สมัครใจเข้าสมัครเป็นสมาชิกพรรคและกลายเป็นส่วนประกอบหนึ่งในการจัดตั้งสาขาพรรคขึ้นอย่างเป็นทางการ ซึ่งกลุ่มที่สองถือเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสาขาพรรคแต่ละแห่ง ดังที่ ยุทธพร อิศรชัย กล่าวว่า ปัญหาของสถาบันทางการเมืองที่สำคัญอย่างพรรคการเมืองในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่านของสังคมการเมืองไทยมีสาเหตุมาจากพรรคการเมืองไม่ได้เกิดขึ้นตามหลักการสากลที่อาสาเข้ามาเป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ที่หลากหลายไปจนถึงการเป็นตัวแทนในเชิงอุดมการณ์ แต่เริ่มต้นขึ้นที่การยึดติดกับตัวบุคคล ตัวพรรคการเมืองเองไม่ได้ต่อสู้และแข่งขันกันในเชิงนโยบาย ทำให้ไม่สามารถสร้างตัวเองไปสู่ความเป็นพรรคมวลชน (mass party) ที่แท้จริง และใน

ความเป็นพรรคการเมืองในประเทศไทย มีแนวโน้มที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือเป็นตัวแทนของกลุ่มทุนธุรกิจ กลุ่มผลประโยชน์ซึ่งดำเนินการผ่านเครือข่ายอุปถัมภ์ที่มีเงินเป็นเครื่องผูกมัด (cash nexus) เสียมากกว่า

ปัญหาสำคัญในด้านสมาชิกพรรคที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้ให้ข้อมูลก็คือ การเชิญชวนหรือชักชวนผู้คนในท้องถิ่นเข้าเป็นสมาชิกพรรคค่อนข้างทำได้ยาก เพราะคนส่วนใหญ่ไม่ต้องการสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นใหม่ เนื่องจากขาดผู้นำหรือนโยบายที่โดดเด่นหรือตรงใจหรือตรงกับความต้องการของประชาชน พรรคเก่าที่เคยจัดตั้งก่อนการรัฐประหาร พ.ศ. 2557 ที่มีบุคคลระดับแกนนำหรือผู้ร่วมก่อตั้งพรรคที่มีชื่อเสียงและเคยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีอาจมีคนในท้องถิ่นบางคนนิยมชมชอบสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคและเสียค่าสมาชิกด้วยเงินของตัวเอง แต่ความนิยมชมชอบก็มีอยู่ในบางพื้นที่หรือบางจังหวัดเท่านั้น

นอกจากปัญหาและอุปสรรคจากการที่คนส่วนใหญ่ไม่ต้องการสมัครเป็นสมาชิกพรรคและการต้องเสียค่าสมาชิกหรือค่าบำรุงพรรคทุกปีแล้ว ในหลายพื้นที่ที่มีหลายพรรคการเมืองดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคยังเกิดปัญหาที่ผู้คนจำนวนหนึ่งถูกชักชวนให้เข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหลายพรรคและได้สมัครเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองมากกว่า 1 พรรค โดยไม่ทราบว่าเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย กกด. ได้ทำการตรวจสอบในภายหลังจึงพบว่าปัญหาการเป็นสมาชิกพรรคซ้ำซ้อนอยู่ในบางพื้นที่และในบางสาขาพรรคที่มีกรรมการสาขาพรรคทำงานตามหน้าที่ นายทะเบียนสาขาพรรคก็ได้ทำการตรวจสอบและพบความซ้ำซ้อนจนต้องดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องในภายหลัง

ปัญหาและอุปสรรคด้านการชักชวนคนเข้าเป็นสมาชิกพรรคดังกล่าว ทำให้สาขาพรรคส่วนใหญ่จัดหาและรักษาจำนวนสมาชิกได้เพียง 500 กว่าคนหรือจำนวนน้อยที่สุดตามเงื่อนไขของกฎหมายเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสตีล ธนานิธิโชติ พบว่า พรรคการเมืองของประเทศไทยส่วนใหญ่มุ่งตั้งสาขาพรรคขึ้นมาเพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กฎหมายพรรคการเมืองกำหนดไว้เท่านั้น โดยมีได้ให้ความสำคัญกับการตั้งสาขาพรรคให้กระจายไปในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึงเพื่อให้สาขาพรรคเป็นกลไกของพรรคในการเชื่อมโยงกับประชาชน อันจะเป็นการวางรากฐานความเข้มแข็งให้แก่พรรคการเมืองนั้น ๆ เอง มีสาขาพรรคเพียง 2-3 แห่ง ที่มีจำนวนสมาชิกสาขาระยะ 3,000-4,000 คน ทั้งหมดเป็นสาขาพรรคที่จัดตั้งขึ้นโดยอดีต ส.ส. ของพรรคการเมืองเก่าและจัดตั้งขึ้นในจังหวัดหรือภูมิภาคที่เป็นเขตเลือกตั้งของอดีต ส.ส. ดังกล่าว และจากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัยในช่วงเวลาที่ไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่เป็นหัวหน้าสาขา กรรมการสาขาพรรคและสมาชิกพรรค ณ ที่ทำการสาขาพรรคพบว่า ที่ทำการสาขาพรรคของพรรคการเมืองเก่าที่มีอดีต ส.ส. มีส่วนสำคัญในการจัดตั้งขึ้นมักใช้อาคารที่อยู่ในบริเวณบ้านพักของอดีต ส.ส. เป็นที่ทำการสาขาพรรค แต่มีเพียง 1 สาขาเท่านั้นที่มีเจ้าหน้าที่สาขาพรรคทำงานประจำทุกวัน อีก 1 สาขา มีการจ่ายเงินเดือนให้เจ้าหน้าที่ 1 คน แต่ไม่ได้ทำงานประจำทุกวัน และอีก 1 สาขา ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำในที่ทำการสาขาพรรคแต่อย่างใด สาขาพรรคอื่น ๆ ทั้งหมดที่ไม่มีอดีต ส.ส. ของพรรคในพื้นที่หรือไม่มีผู้สมัครในพื้นที่ได้รับเลือกตั้งจำนวน 2 สาขาเช่าอาคารของเอกชนเป็นที่ทำการสาขา นอกนั้นใช้อาคารของผู้ร่วมก่อตั้งสาขาพรรคเป็นที่ทำการโดยไม่มีค่าเช่าและพบว่าสาขาทั้งหมดไม่มีการจัดกิจกรรมใด ๆ หรือไม่มีสมาชิกพรรคอยู่ที่ทำการสาขาแต่อย่างใด

2. ข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไทย

สำหรับข้อเสนอแนะ แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในประเด็นสำคัญ คือ ควรมีการแก้ไขกฎหมายให้ยกเลิกหรือไม่ให้มีการเก็บค่าบำรุงพรรคการเมืองหรือค่าสมาชิกพรรคเพราะจะทำให้สามารถเชิญชวนผู้คนเข้าเป็นสมาชิกพรรคได้ง่ายขึ้น และอาจสามารถหาสมาชิกพรรคได้ในจำนวนที่มากขึ้นด้วย พรรคการเมือง หัวหน้าพรรคการเมือง และกรรมการบริหารพรรคการเมืองต้องให้การสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณช่วยเหลือการจัดตั้งสาขาพรรค รวมทั้งเดินทางไปเยี่ยมเยียน พบปะกับกรรมการสาขาพรรคและสมาชิกพรรคอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ถ้ามีเงินทุนสนับสนุนเพียงพอจากพรรคส่วนกลางไปยังกลุ่มผู้จัดตั้งสาขาพรรค การจัดตั้งสาขาพรรคและการจัดหาสมาชิกให้ได้จำนวนตามที่กฎหมายกำหนดหรือจำนวนมากกว่านั้นตามที่ต้องการจะมีปัญหาและอุปสรรคน้อยลง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จะต้องให้ความรู้ทางการเมืองและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประชาชนอย่างกว้างขวางและเป็นไปในลักษณะการศึกษาภาคบังคับ นอกจากนี้ ควรทำให้กฎหมายมีความชัดเจนเป็นที่เข้าใจร่วมกันของทุกคนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและกรรมการสาขาพรรคควรมีรายได้หรือเงินเดือนประจำ ถ้าเป็นไปได้ ควรให้ตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดแทนการจัดตั้งสาขาพรรคเพราะสิ้นเปลืองงบประมาณหรือค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง

การจัดโครงสร้างและบทบาทอำนาจหน้าที่ของสาขาพรรคการเมืองในต่างประเทศ¹

ในรัฐที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย พรรคการเมืองจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนวิถีประชาธิปไตยของรัฐนั้นภายใต้อุดมการณ์และนโยบายของพรรค เพื่อให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของสาขาพรรคการเมือง และการจัดโครงสร้างและบทบาทอำนาจหน้าที่ของสาขาพรรคการเมืองที่มีความเข้มแข็งในประเทศตะวันตก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ดังนี้

1. สาขาพรรคการเมืองในสหรัฐอเมริกา

ระบบพรรคการเมืองในสหรัฐอเมริกานั้นเป็นระบบพรรคการเมืองแบบ 2 พรรคใหญ่ ประกอบด้วยพรรคเดโมแครต (Democrat Party) และพรรครีพับลิกัน (Republican Party) ซึ่งทั้งสองพรรคนี้เป็นพรรคการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ดังนั้น การจัดโครงสร้างของพรรคการเมืองในอเมริกาจึงเน้นการกระจายอำนาจให้แก่พรรคการเมืองในระดับมลรัฐและระดับท้องถิ่น ซึ่งทำหน้าที่เปรียบเสมือนสาขาพรรคหรืออาจกล่าวได้ว่าความจริงแล้วควรจะเรียกว่าสหรัฐอเมริกามีพรรคการเมือง 100 พรรค กล่าวคือ มีพรรครีพับลิกัน 50 พรรค และมีพรรคเดโมแครต 50 พรรค เพราะสาขาพรรคในแต่ละมลรัฐค่อนข้างจะเป็นอิสระไม่ค่อยขึ้นตรงต่อกันเท่าใดนัก

ลักษณะโครงสร้างของพรรคการเมืองในสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย พรรคการเมืองในระดับชาติ ระดับมลรัฐ ระดับเขตเลือกตั้ง ระดับเคาน์ตี ระดับหน่วยเลือกตั้ง และระดับพรีชิงท์ ตามลำดับ ซึ่งในองค์การในระดับต่าง ๆ เหล่านี้ จะมีคณะกรรมการซึ่งมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกทำหน้าที่ในการดำเนินกิจการและประสานงานติดต่อกันอย่างเป็นระบบ

บทบาทสำคัญของสาขาพรรคการเมืองในสหรัฐอเมริกาที่สำคัญ คือ การมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ ได้แก่ ประธานาธิบดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสมาชิก และระดับท้องถิ่น ได้แก่ สมาชิกสภามลรัฐ และผู้ว่าการมลรัฐ รวมถึงสมาชิกสภาท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ โดยในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น สมาชิกและสาขาพรรคจะมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งขั้นต้น ซึ่งเป็นการคัดเลือกตัวแทนผู้ลงคะแนน (Delegate) เพื่อไปทำหน้าที่ลงมติคัดเลือกผู้สมัครในที่ประชุมใหญ่ระดับชาติหรือระดับมลรัฐแล้วแต่กรณี โดยใช้ระบบประชุมกลุ่ม (Caucus) และระบบการหยั่งเสียงขั้นต้น (Primary)

2. สาขาพรรคการเมืองในประเทศอังกฤษ

ระบบพรรคการเมืองในประเทศอังกฤษเป็นแบบ 2 พรรคใหญ่เช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา โดยมีพรรคการเมืองใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ พรรคอนเซอร์ватิว (Conservative Party) และพรรคแรงงาน (Labour Party) ซึ่งทั้ง 2 พรรคมีการจัดโครงสร้างของพรรคออกเป็น 2 ส่วน คือ พรรคภายในรัฐสภา หมายถึงบรรดาสมาชิกรัฐสภาที่สังกัดพรรคการเมืองนั้น ๆ และองค์กรส่วนกลางที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไกและเป็นเครื่องมือของหัวหน้าพรรคและแกนนำพรรคในการดำเนินกิจการของพรรค และพรรคภายนอกรัฐสภา หมายถึง สมาชิกของพรรคโดยตรง และสมาชิกที่สังกัดองค์กรของพรรคที่สังกัดในองค์กรต่าง ๆ เช่น

¹ เจตญา ทองขาว. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งและบทบาทอำนาจหน้าที่ของสาขาพรรคการเมือง. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2565 จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/lawjournal/article/view/76491>

สาขาพรรคในเขตเลือกตั้ง สมาคมต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นผู้ให้การสนับสนุนการดำเนินกิจการของพรรค
ในรัฐสภา

2.1 พรรคอนุรักษนิยม

ลักษณะเด่นของพรรคอนุรักษนิยม คือ การรวมอำนาจไว้ที่หัวหน้าพรรค ซึ่งเปรียบเสมือนศูนย์กลาง
ของพรรค อย่างไรก็ตาม ภายใต้ลักษณะดังกล่าวพรรคก็เปิดโอกาสให้สาขาพรรคได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
โครงสร้างของพรรคอนุรักษนิยม ได้แก่ พรรคอนุรักษนิยมภายในรัฐสภา ประกอบด้วย หัวหน้าพรรค สำนักงานกลาง
และหน่วยงานวิจัยของพรรค ส่วนพรรคอนุรักษนิยมภายนอกรัฐสภา ประกอบด้วย สาขาพรรคในเขตเลือกตั้ง
ต่าง ๆ ประมาณ 600 แห่ง องค์การของพรรคอนุรักษนิยมส่วนภูมิภาค และสหภาพอนุรักษนิยมซึ่งเป็นองค์การ
ของพรรคภายนอกรัฐสภาระดับที่ใหญ่ที่สุด โดยองค์การทั้งสามระดับจะมีคณะกรรมการทำหน้าที่ในการ
ดำเนินกิจการ ซึ่งคณะกรรมการเหล่านี้มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกและตัวแทนสมาชิกตามระดับของ
องค์การ

2.2 พรรคแรงงาน

การจัดโครงสร้างของพรรคแรงงานจะมีความซับซ้อนมากกว่าพรรคอนุรักษนิยม โดยพรรคแรงงาน
ภายในรัฐสภาหรือพีแอลพี (Parliament Labour Party: PLP) ประกอบด้วย หัวหน้าพรรคและสำนักงานใหญ่
ส่วนพรรคแรงงานภายนอกรัฐสภา ประกอบด้วย สมาคมและสหภาพแรงงานต่าง ๆ และสาขาพรรคในระดับ
ท้องถิ่น (Ward) องค์การพรรคในระดับภูมิภาคและองค์การพรรคแรงงานระดับชาติ (National Executive
Committee: NEC) ซึ่งเป็นองค์การระดับที่ใหญ่ที่สุด

ในส่วนของบทบาทอำนาจหน้าที่ของสาขาพรรคการเมืองของทั้งสองพรรคนั้น พรรคภายนอก
รัฐสภามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินกิจการของพรรคให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สาขาพรรค
จะทำหน้าที่ในการรับสมัครบุคคลในท้องถิ่นเข้าเป็นสมาชิก ทั้งนี้ สมาชิกพรรคจะให้ความสำคัญแก่พรรคและ
สาขาพรรคอยู่ตลอดเวลาโดยการบริจาคเงินให้แก่พรรค การชำระค่าบำรุงรายปีให้แก่พรรค และรายได้ของ
พรรคเหล่านี้พรรคก็จะนำกลับไปจัดสรรแก่สาขาพรรคต่อไป นอกจากนี้สาขาพรรคยังมีบทบาทสำคัญในการ
ตัดสินใจในการคัดเลือกบุคคลที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคที่คณะกรรมการบริหารพรรค
ได้ตรวจสอบคุณสมบัติและให้ความเห็นชอบแล้วอีกด้วย

3. สาขาพรรคการเมืองในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

กฎหมายพื้นฐาน (Basic Law) ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของเยอรมันได้บัญญัติ รับรองเสรีภาพ
ในการจัดตั้งพรรคการเมืองไว้ และให้การดำเนินกิจการของพรรคการเมืองอยู่ภายใต้กฎหมายพรรคการเมือง
ค.ศ. 1967 (Parteiengesetz, ParteienG 1967) โดยกฎหมายพื้นฐานและกฎหมายพรรคการเมืองได้
กำหนดให้พรรคการเมืองต้องมีการจัดองค์การให้สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยทั้งในระดับท้องถิ่นและ
ในระดับประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินกิจการของพรรคจะต้องให้สมาชิกพรรคมีส่วนร่วมให้มากที่สุด
โดยเริ่มต้นจากการรับสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคในระดับท้องถิ่น การเลือกบุคคลเป็นคณะกรรมการบริหารพรรค
ในระดับท้องถิ่น ส่งตัวแทนพรรคลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น เสนอชื่อตัวแทนที่เลือกกันเองจากสมาชิก
พรรคในระดับท้องถิ่นเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับสหพันธ์ ส่วนในระดับเหนือขึ้นมาพรรคต้องมีการจัดตั้ง

สำนักงานกลางมีคณะกรรมการกลางของพรรค และให้สาขาพรรคในท้องถิ่นส่งตัวแทนมาบริหารสาขาพรรคในระดับมลรัฐและสหพันธ์ตามลำดับ ดังนั้น การที่จะให้การบริหารพรรคการเมืองเป็นไปตามหลักประชาธิปไตยจึงต้องมีการปรับองค์กรพรรคให้เป็นประชาธิปไตยเสียก่อน ในเรื่องนี้ คณะกรรมการพิจารณาร่างความเป็นไปได้ของการยกร่างกฎหมายพรรคการเมืองซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกิจการภายใน (มหาดไทย) เมื่อปี ค.ศ. 1957 ได้วางหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

(1) สมาชิกพรรคการเมืองจะต้องมีความเสมอภาคกันในการลงคะแนนเสียงสำหรับกรณีที่กำหนดให้เป็นสิทธิการตัดสินใจของสมาชิก

(2) พรรคทุกพรรคจะต้องมีการแบ่งเขตความรับผิดชอบภายในพรรคตามพื้นที่ให้แก่สาขาพรรค โดยสาขาพรรคแต่ละสาขาจะมีการแบ่งองค์กรภายในและสามารถวางระเบียบในระดับสาขาพรรคได้อย่างอิสระ

(3) ในองค์กรชั้นล่างที่สุดให้เป็นอำนาจของที่ประชุมใหญ่สมาชิกที่จะตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ

(4) ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมืองภายในพรรคทุกระดับ จะต้องมาจากการเลือกตั้งโดยที่ประชุมใหญ่สมาชิกทั้งหมด หรือที่ประชุมตัวแทนสมาชิก

(5) การเลือกตั้งทุกประเภทเป็นการมอบความชอบธรรมแก่ผู้ที่เข้าดำรงตำแหน่งเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งที่มีกำหนดแน่นอน

(6) มติหรือการตัดสินใจที่มีความสำคัญ จะต้องกำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับพรรค ให้อยู่ในอำนาจของที่ประชุมใหญ่สมาชิกพรรค หรือที่ประชุมผู้แทนพรรค

(7) การเลือกตั้งและการลงมติสำคัญ ๆ จะต้องใช้วิธีลงคะแนนลับ

ด้วยเหตุผลดังกล่าวการจัดโครงสร้างพรรคการเมืองของเยอรมันจึงให้ความสำคัญกับการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งของเยอรมันได้กำหนดให้บุคคลที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคต้องได้รับความยินยอมจากที่ประชุมใหญ่ของสาขาพรรคก่อน สาขาพรรคการเมืองจึงกระจายอยู่ทั่วทุกเขตเลือกตั้งนั่นเอง

การยุบพรรคการเมืองโดยศาลรัฐธรรมนูญ¹

ประเทศไทยมีการกำหนดเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ถึงการสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง ตามมาตรา 91 ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา 92 และมีการคว่ำรวบพรรคการเมือง ตามหมวด 9 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 มาตรา 132 วรรคสาม หัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรครู้เห็นหรือไม่ได้ยับยั้งผู้สมัครที่ทำให้การเลือกตั้งไม่สุจริต มาตรา 158 วรรคสอง และมาตรา 75 กรณีเรียกหรือรับทรัพย์สินเพื่อลงสมัครหรือส่งผู้สมัคร หรือไม่ลงสมัครหรือไม่ส่งผู้สมัครเพื่อให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ประโยชน์ ซึ่งความผิดตามกฎหมายการเลือกตั้งนี้ แม้เป็นความผิดต่อส่วนตัว แต่หัวหน้าพรรคหรือคณะกรรมการไม่ได้ยับยั้งการกระทำความผิด ศาลรัฐธรรมนูญก็สามารถสั่งยุบพรรคได้ จากเหตุการยุบพรรคการเมืองตามกฎหมายดังกล่าว มีปัญหาว่าเป็นการกำหนดเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองที่มากเกินไป โดยบางเหตุก็ไม่ร้ายแรงเป็นเพียงความผิดเล็กน้อย หรือเป็นเหตุทางเทคนิค หรือเป็นเหตุที่ไม่ปฏิบัติตามกำหนดระยะเวลา ก็สามารถถูกตัดสินยุบพรรคการเมืองได้ กรณีนี้หากเปรียบเทียบกับต่างประเทศ เช่น ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และสาธารณรัฐฝรั่งเศสแล้ว จะเห็นได้ว่า เหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองได้นั้น ต้องเป็นเรื่องร้ายแรงและส่งผลต่อการดำรงอยู่ของรัฐ หรือกระทบกระเทือนต่อระบอบการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยเท่านั้น ทั้งนี้พบว่า

1. คำวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ในการยุบพรรคการเมืองจะใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน ต้องดำเนินควบคู่ไปกับการเคารพในสิทธิของเสียงข้างน้อย ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันว่าฝ่ายเสียงข้างมาก จะไม่ใช่วิธีการใด ๆ ที่เห็นแก่ผลประโยชน์ของกลุ่มพวกพ้องตน แต่ต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งหมด เพื่อสร้างสังคมทุกฝ่ายให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข โดยฝ่ายเสียงข้างน้อย จะต้องได้รับความคุ้มครอง ขณะที่ต้องยอมรับฟังจากเสียงส่วนใหญ่ไปพร้อม ๆ กัน ทั้งนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นในสังคม ส่วนเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองของต่างประเทศจะมีอยู่ 2 เหตุหลัก ๆ ที่เป็นเหตุร้ายแรงคือ ทำลายระบอบการปกครองแบบเสรีประชาธิปไตย และเป็นภัยต่อการดำรงอยู่ของรัฐ ในส่วนของการตัดสินชี้ขาดการยุบพรรคการเมืองตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้มีอำนาจจะใช้มติเสียงข้างมากเด็ดขาดในการตัดสินยุบพรรคการเมือง

2. ผลการวิจัยพบว่า นับตั้งแต่มีศาลรัฐธรรมนูญในปี พ.ศ. 2540 จนถึงปี พ.ศ. 2562 มีพรรคการเมืองสิ้นสภาพและถูกยุบพรรคโดยคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญแล้วกว่า 110 พรรค ซึ่งสรุปปัญหาได้ดังนี้

1) เหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองมากเกินไป

¹ วรยุทธ วุฒินาม, บุญมาก กันหาสาย และ รัฐชญา ฤาแรง. (2564). การยุบพรรคการเมืองโดยศาลรัฐธรรมนูญตามมติเสียงข้างมาก *ธรรมดา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2565 จาก https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jmhs1_s/article/download/248429/170719/

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ได้กำหนดเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองเป็น 3 เหตุหลักคือ

(1) การสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมืองตามมาตรา 91 มีการบัญญัติการสิ้นสภาพพรรคการเมืองที่กว้างขวางมากเกินไป และปฏิบัติได้ยาก เช่น การกำหนดให้มีผู้ร่วมก่อตั้งพรรค 500 คน และต้องมีทุนประเดิมพรรคถึง 1,000,000 บาท และหลังจากภายหลังจากจดทะเบียนพรรคการเมืองได้แล้วยังต้องรักษาจำนวนสมาชิกให้เหลือถึง 5,000 คน ซึ่งเป็นการยากที่พรรคเล็ก ๆ จะทำได้ จึงทำให้พรรคการเมืองในประเทศไทยส่วนมากต้องยุบพรรคตามเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองตามมาตรา 91 นี้ ดังจะเห็นได้จากในช่วงปี พ.ศ. 2561-2562 ที่มีการยุบพรรคการเมือง 29 พรรค และมีการยุบพรรคเพราะสิ้นสภาพพรรคการเมืองตามมาตรา 91 ถึง 28 พรรค การยุบพรรคการเมืองตามมาตรา 91 นี้ถือเป็นเหตุไม่ร้ายแรงเท่ากับเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองตามมาตรา 92 ซึ่งเมื่อเทียบกับต่างประเทศแล้วมิได้ระบุเหตุเหล่านี้ให้ร้ายแรงถึงกับจะเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมือง เช่น กรณีการไม่แจ้งหรือจัดทำรายงานการดำเนินงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง แต่ตามกฎหมายไทยกลับบัญญัติให้เป็นเหตุแห่งการยุบพรรคการเมือง ซึ่งเท่ากับว่าเหตุในการยุบพรรคการเมืองของประเทศไทย เมื่อชั่งน้ำหนักความร้ายแรงกับผลถึงขนาดให้เป็นการยุบพรรค ซึ่งเป็นการทำลายเจตจำนงของประชาชนผู้สนับสนุนพรรคการเมือง อาจยังมิได้มีความเหมาะสมหรือได้สัดส่วนและสอดคล้องกับเหตุในการยุบพรรคการเมืองของต่างประเทศ

2) เหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองตามมาตรา 92 ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองได้ ดังนี้

(1) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

(2) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(3) กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 20 วรรคสอง มาตรา 28 มาตรา 30 มาตรา 36 มาตรา 44 มาตรา 45 มาตรา 46 มาตรา 72 หรือมาตรา 74

(4) มีเหตุอันจะต้องยุบพรรคการเมืองตามที่กฎหมายกำหนด

ในปี พ.ศ. 2562 ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยให้ยุบพรรคไทยรักษาชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 92 วรรคหนึ่ง (2) และวรรคสอง เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรค ซึ่งเป็นการวินิจฉัยยุบพรรคเพราะกระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เหตุของการยุบพรรคการเมืองตาม (1)-(2) และจากการศึกษาของกฎหมายของต่างประเทศที่มีการยุบพรรคตามกฎหมายเลือกตั้ง คือ ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐฝรั่งเศส และสาธารณรัฐเกาหลี มิได้กำหนดว่าการกระทำผิดของกรรมการพรรคคนหนึ่งให้ถือว่าเป็นความผิดของกรรมการพรรคทุกคน แต่ใช้หลักความผิดต่อส่วนตัว ดังนั้น เมื่อกรรมการพรรคคนใดคนหนึ่งกระทำผิดถ้ากรรมการพรรคคนอื่นพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นในการกระทำนั้นด้วยก็จะไม่โดนตัดสิทธิ์ในการเลือกตั้ง

3) ศาลรัฐธรรมนูญใช้เพียงมติเสียงข้างมากธรรมดาสั่งยุบพรรคการเมืองได้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 213 บัญญัติให้บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องแล้ว ตามมาตรา 211 ก็ตั้งองค์คณะของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการนั่งพิจารณาและวินิจฉัยคำร้อง โดยประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่น้อยกว่า 7 คน โดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ถือเสียงข้างมาก เมื่อพิจารณาจากมาตรา 211 แล้วเท่ากับว่าเพียงแต่อาศัยเสียงข้างมากธรรมดาพรรคการเมืองก็สามารถถูกยุบได้แล้ว เช่น องค์คณะ 7 คน ตุลาการรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก 4 คน มีมติให้ยุบพรรคการเมือง พรรคการเมืองนั้นก็ถูกยุบได้ ซึ่งกรณีเช่นนี้ย่อมมีผลกระทบต่อการพัฒนาพรรคการเมืองของประเทศไทยให้เป็นสถาบันการเมืองที่เข้มแข็ง ดังเช่นสถาบันการเมืองของต่างประเทศที่ได้กำหนดมติยุบพรรคการเมืองไว้เป็น “เสียงข้างมากเด็ดขาด” (Absolute majority) จึงทำให้การยุบพรรคการเมืองของต่างประเทศทำได้ยากกว่าการยุบพรรคการเมืองในประเทศไทย ดังนั้น เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับการลงมติของตุลาการรัฐธรรมนูญประเทศต่าง ๆ จึงควรมีการแก้ไขมาตรา 211 จากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ถือเสียงข้างมากเป็นเสียงข้างมากเด็ดขาด เพื่อความยุติธรรมในการสั่งยุบพรรคการเมือง

3. จากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศ โดยเริ่มจากสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี พบว่า เหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองมี 2 เหตุ คือ การกระทำของพรรคการเมืองที่ทำลายหลักการพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตยหรือทำลายหลักการดำรงอยู่ของ “หลักสหพันธรัฐ” สาธารณรัฐฝรั่งเศส เหตุแห่งการยุบพรรคการเมือง คือ การดำเนินการของพรรคมีวัตถุประสงค์ในการบั่นทอนหรือทำลายรูปแบบหรือบูรณภาพแห่งดินแดนของสาธารณรัฐฝรั่งเศส หรือมีการรวมตัวกันที่ขัดต่อรูปแบบการปกครองของประเทศหรือจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และสาธารณรัฐเกาหลี มีเหตุแห่งการยุบพรรค คือ พรรคการเมืองมีอุดมการณ์วัตถุประสงค์ หรือกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นปฏิปักษ์ต่อหลักการพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้านมติในการยุบพรรคการเมืองของตุลาการรัฐธรรมนูญในต่างประเทศใช้มติเสียงข้างมากเด็ดขาด และมติเสียงข้างมากพิเศษ แต่ในประเทศไทยใช้มติเสียงข้างมากธรรมดาจึงทำให้มีการยุบพรรคการเมืองได้ง่ายกว่าพรรคการเมืองของต่างประเทศ

สรุป

1. พบว่า การตัดสินใจวินิจฉัยของตุลาการรัฐธรรมนูญนั้น มาจากแนวคิดหลักการเสียงข้างมาก คือ การตัดสินใจใด ๆ ของกลุ่มหรือคณะบุคคล หลังจากที่ได้มีการปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพอสมควรแล้วก็ให้ตัดสินใจเป็นขอยุติโดยถือเสียงข้างมากเป็นเสียงชี้ขาดเพื่อให้สามารถดำเนินการเป็นรูปธรรมต่อไปได้ ในส่วนของกฎหมายต่างประเทศพบว่า มีการกำหนดเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองที่เป็นกรณีร้ายแรง คือ ต้องเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับการทำลายหรือขัดขวางระบอบประชาธิปไตยหรือเป็นภัยต่อการดำรงอยู่ของประเทศชาติเท่านั้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการยุบพรรคการเมืองนั้นถือว่าเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน ดังนั้น กฎหมายของต่างประเทศจึงกำหนดเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองในกรณีร้ายแรงเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การยุบพรรคการเมืองโดยองค์การวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของปริญญา เทวานฤมิตรกุล

2. พบว่า ปัญหาการยุบพรรคการเมืองของประเทศไทย อันเป็นอุปสรรคต่อความมั่นคงของสถาบันการเมืองมีอยู่ 2 ประการคือ

1) เหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองมากเกินไป ตามกฎหมายของประเทศไทยนั้น มีการกำหนดเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ซึ่งเรียกโดยย่อว่ากฎหมายพรรคการเมืองและกฎหมายเลือกตั้ง โดยในกฎหมายพรรคการเมืองได้กำหนดเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองไว้ 3 เหตุ คือ การสิ้นสภาพพรรคการเมืองตาม มาตรา 91 การถูกศาลสั่งให้ยุบพรรคการเมืองตาม มาตรา 92 และการคว่ำรวบพรรคการเมืองตามหมวดที่ 9 จากการวิเคราะห์เหตุแห่งการสิ้นสภาพพรรคการเมืองตาม มาตรา 91 พบว่า เป็นเหตุไม่ร้ายแรง ไม่ว่าจะเป็นการที่มีสมาชิกไม่ครบ 5,000 คนในหนึ่งปี มีสาขาไม่ครบ 4 ภาค หรือการไม่ส่งรายงานของพรรคตามกำหนดเวลา ซึ่งในต่างประเทศไม่มีการยุบพรรคการเมืองตามเหตุที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 91 สำหรับเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 92 ถือเป็นเหตุร้ายแรงที่คล้ายคลึงกับเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองของต่างประเทศ แต่ใน มาตรา 92 วรรคสอง มิได้กำหนดระยะเวลาในการตัดสินใจเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคไว้ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจวินิจฉัยตัดสินใจเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกยุบพรรคนานเท่าใดก็ได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับต่างประเทศที่กำหนดไว้ 5 ปี ในกฎหมายเลือกตั้งมีประเด็นที่ มาตรา 138 วรรคสาม ซึ่งยกมาจาก มาตรา 237 ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และยังคงหลักการเดิมไว้ คือ ถ้าหัวหน้าพรรคหรือกรรมการบริหารพรรคการเมืองมีส่วนรู้เห็นหรือไม่ได้ยับยั้ง กรณีที่มีผู้สมัครทำให้การเลือกตั้งนั้นไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ยุบพรรคการเมืองนั้น และกรรมการบริหารพรรคจะถูกตัดสิทธิเลือกตั้งทุกคนโดยอัตโนมัติ ตามบทบัญญัตินี้มิได้นำหลักการความผิดต่อส่วนตัวมาใช้ ซึ่งเป็นการขัดต่อหลักนิติธรรมที่ไม่ต้องรับผิดทางกฎหมายใน “การกระทำของบุคคลอื่น” ซึ่งตนเองไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ กับการกระทำดังกล่าว และความเสมอภาคที่ต้องปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเสมอภาคกัน และใน มาตรา 138 วรรคสาม มิได้กำหนดระยะเวลาตัดสินใจเลือกตั้งไว้ ดังนั้นจึงเป็นดุลพินิจของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะใช้ดุลพินิจตัดสินใจเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองที่ถูกยุบพรรคนานเท่าใดก็ได้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับต่างประเทศที่กำหนดไว้ 5 ปี

2) การลงมติในการวินิจฉัยยุบพรรคการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญ องค์กรวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญขึ้นอยู่กับระบบกฎหมาย และระบบศาลของแต่ละประเทศ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ประเทศที่มีศาลรัฐธรรมนูญ การวินิจฉัยยุบพรรคการเมืองก็จะอยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ได้แก่ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐเกาหลี และประเทศไทย กลุ่มที่ 2 ประเทศที่ไม่มีศาลรัฐธรรมนูญให้อำนาจการวินิจฉัยยุบพรรคการเมืองตกอยู่กับฝ่ายบริหาร ได้แก่ สาธารณรัฐฝรั่งเศส การลงมติในการวินิจฉัยยุบพรรคการเมืองนั้น พบว่า ประเทศไทยใช้เพียงมติเสียงข้างมากธรรมดา คือ มีเพียงคะแนนเสียง 4 ต่อ 3 ก็สามารถสั่งยุบพรรคการเมืองได้ ซึ่งต่างจากการลงมติของตุลาการรัฐธรรมนูญในกลุ่มประเทศเดียวกัน ที่ใช้มติเสียงข้างมากเด็ดขาด หรือเสียงข้างมากพิเศษในการสั่งยุบพรรคการเมือง

3) พบว่า กฎหมายของต่างประเทศทั้งในกลุ่มที่มีศาลรัฐธรรมนูญและไม่มีศาลรัฐธรรมนูญ ทั้ง 3 ประเทศนั้น มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเหตุที่จะทำให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตัดสิน ยุบพรรคการเมือง ก็จะเป็นเหตุที่ร้ายแรงถึงขนาดที่มีการทำลายระบอบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตย และทำลายประเทศชาติ และมติในการลงคะแนนเสียงของตุลาการรัฐธรรมนูญที่จะตัดสินยุบพรรคการเมือง ในกลุ่มประเทศที่มีศาลรัฐธรรมนูญ จะใช้มติเสียงข้างมากเด็ดขาดหรือมติเสียงข้างมากพิเศษ

ดังนั้น ในประเทศไทยควรมีการแก้ไขกฎหมายให้คงเหตุแห่งการยุบพรรคการเมืองไว้เพียง มาตรา 92 (1) กระทำการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และ (2) กระทำการอันอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เท่านั้น ในส่วนของการลงมติยุบพรรคการเมืองเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายของต่างประเทศ ควรมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 211 ให้ตุลาการรัฐธรรมนูญนำหลักการ มติเสียงข้างมากเด็ดขาดมาใช้ เพราะการมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้นนอกจากจะเป็นการละเมิด สิทธิเสรีภาพแล้ว ยังก่อให้เกิดผลต่าง ๆ กับผู้บริหารพรรคหรือสมาชิกพรรคการเมืองทุกคน เช่น การถูกตัดสิทธิ การลงสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นเวลาหลายปี และยังเป็นการลดทอนความมั่นคงของสถาบัน การเมืองไทยอีกด้วย

ผลกระทบจากการยุบพรรคการเมือง¹

มูลเหตุสำคัญที่ส่งผลให้พรรคการเมืองสิ้นสุดลงโดยการถูกศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมือง และผลกระทบจากการยุบพรรคการเมือง เนื่องจากพรรคการเมือง เป็นองค์กรประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างยิ่ง จึงอยู่การยุบพรรคการเมืองนั้น สามารถกระทำได้หากมีกฎหมายให้อำนาจไว้ แต่การกระทำดังกล่าวควรนำมาใช้ต่อเมื่อกรณีจำเป็นที่สุดเท่านั้น เพราะมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพอย่างรุนแรง เห็นว่ามูลเหตุสำคัญที่ส่งผลให้พรรคการเมืองสิ้นสุดลงโดยการยุบพรรคการเมือง และผลกระทบที่เกิดจากการยุบพรรคการเมืองว่าขัดหลักประชาธิปไตย และมีผลต่อการพัฒนาพรรคการเมืองในประเทศไทยให้เป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งโดยตรง ในทางทฤษฎี การยุบพรรคการเมืองถือเป็นการใช้อำนาจรัฐทำให้สถานะความเป็นพรรคการเมืองสิ้นสุดลง โดยที่สมาชิกพรรคการเมืองมิได้สมัครใจ แนวคิดในการยุบพรรคการเมืองนั้นต้องการใช้การยุบพรรคการเมืองเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาการทุจริต การเลือกตั้งและการประพฤติมิชอบของนักการเมือง รวมไปถึงต้องการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองมากขึ้น ดังนั้น หากกลไกทางกฎหมายสามารถทำให้ระบบพรรคการเมืองมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาการทุจริตการเลือกตั้ง ไม่มีผลกระทบต่อการพัฒนาพรรคการเมือง ให้เป็นสถาบันทางการเมืองที่เข้มแข็งต่อไป การยุบพรรคการเมืองก็อาจจะหมดไปโดยไม่จำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการยุบพรรคการเมืองแต่อย่างใด

จากการศึกษาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 เปรียบเทียบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 จะพบว่า มีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวกับประเด็นยุบพรรคการเมืองมากขึ้นกว่าเดิมจากในอดีตเป็นประเด็นใหม่ ดังนี้

ประเด็นการยุบพรรคการเมืองในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ที่เพิ่มขึ้นจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ได้ดังนี้

1. ประเด็นของการครอบงำหรือชี้นำของบุคคลอื่นซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค จริงอยู่เจตนารมณ์ของกฎหมายต้องการให้พรรคการเมืองเป็นเรื่องของพรรคของสมาชิกพรรค ไม่ต้องการให้นายทุนหรือผู้มีอิทธิพลเข้ามาสั่งการหรือชี้นำพรรคการเมือง หรือมีการเข้ามาจัดการพรรคการเมืองโดยไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค หรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรค แต่การกำหนดกฎหมาย ในลักษณะแบบนี้อาจทำให้เกิดประเด็นการร้องเรียน หรือมีการก่อกวนก่อกองการเมืองของพรรคการเมืองได้ง่าย หากจะมีการทำลายล้างกันทางการเมืองจะต้องมีการสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริงและมีการฟ้องร้อง มีคดีในศาลรัฐธรรมนูญและเป็นภาระกับพรรคการเมือง ให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติงานของพรรคการเมืองมากยิ่งขึ้น และมีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน เพราะในบางครั้งการเข้าเป็นสมาชิกพรรคเป็นข้อจำกัดทางกฎหมายหลายประการ การเข้าร่วมกิจกรรมจึงอาจไม่ได้เป็นสมาชิกพรรค แต่เป็นกลุ่มบุคคลหรือบุคคลที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเหมือนกับพรรคดังกล่าว และต้องการเข้ามาช่วยเหลือหรือสนับสนุนพรรคการเมืองก็ไม่สามารถดำเนินการได้ ทำให้การเข้าร่วมของ

¹ วีระ ยี่แพ้ว. 2561. ผลกระทบจากการยุบพรรคการเมือง. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2565. จาก https://www.ect.go.th/ect_th/download/article/article_20191024083232.pdf

ประชาชนน้อยลงโอกาสที่จะทำให้พรรคการเมืองเกิดความเข้มแข็งก็น้อยตามลงไปด้วย ต่อไปการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของพรรคการเมืองอาจต้องมีการตรวจสอบกันเข้มข้นว่ามีบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องอยู่ด้วยหรือไม่กลายเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานได้

2. ประเด็นห้ามพรรคการเมืองส่งเสริมหรือสนับสนุนผู้ใดก่อนหรือคุกคามความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนตลอดจนทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เป็นการบัญญัติกฎหมายให้ยุบพรรคการเมืองซึ่งเป็นประเด็นใหม่ เป็นการบัญญัติในลักษณะที่เป็นนามธรรมและกว้างในการตีความ ต่อไปหากสมาชิกหรือกรรมการบริหารพรรคส่งเสริมให้มีการชุมนุมประท้วงซึ่งอาจมีผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อย หรือมีส่วนร่วมในการเรียกร้องหรือขึ้นเวที หรือกรรมการบริหารพรรคทำผิดศีลธรรมหรือทำลายทรัพยากรธรรมชาติอาจเกิดความจงใจหรือไม่จงใจหากก่อให้เกิดความเสียหายแล้ว เชื่อได้ว่าการกระทำความจริงก็จะมีผลฟ้องพรรคการเมืองซึ่งเป็นการบัญญัติที่ไม่เป็นธรรมกับพรรคการเมือง เป็นภาระเกินกว่าความจำเป็นทำให้พรรคไม่สามารถทำอะไรได้เลย

3. ประเด็นห้ามพรรคการเมืองช่วยบุคคลอื่นได้รับการแต่งตั้งทั้งการดำรงตำแหน่งทางการเมืองและตำแหน่งทางราชการ โดยได้รับผลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งในความเป็นจริง ขัดกับหลักการปฏิบัติตามปกติประเพณีของประชาชนชาวไทย เพราะประชาชนชาวไทยมักมีการมอบของขวัญ ของรางวัล หรือของที่ระลึกกับบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือบุคคลที่เป็นผู้นำของพรรคการเมืองหรือของประเทศ ต่อไปหากข้าราชการหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมอบของให้กับนักการเมืองก็อาจถูกกล่าวหาว่ามีการให้เงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันคำนวณเป็นเงินได้กับพรรคการเมือง หากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำจริง คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยยุบพรรคการเมืองนั้นต่อไป ทำให้เกิดปัญหาต่อพรรคการเมืองเป็นอย่างยิ่ง ในการเสี่ยงต่อการถูกยุบพรรคการเมือง

4. ประเด็นห้ามให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจูงใจให้สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ซึ่งการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดตั้งพรรคการเมือง สาขาพรรคการเมือง และการเป็นตัวแทนพรรคการเมืองระดับจังหวัด อีกทั้งจะต้องมีการประชุม เพื่อเลือกตัวแทนผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ สมาชิกพรรคจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำรงคงอยู่ของพรรคการเมืองในการดำเนินการรับสมาชิกพรรคการเมือง พรรคการเมืองจะต้องมีการเชิญชวน พูดคุยกับประชาชนที่มีความสนใจและอยากเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคการเมือง แต่เนื่องจากการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมีการกำหนดคุณสมบัติไว้หลายประการ จะต้องมีการดำเนินการตรวจสอบหรือรับรองตนเองของสมาชิก อีกทั้งจะต้องเสียค่าบำรุงพรรคทำให้ประชาชนไม่อยากจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมือง พรรคการเมืองจะต้องหาวิธีการเพื่อจูงใจให้ประชาชนเข้ามาเป็นสมาชิกพรรคการเมืองให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของพรรคการเมืองและสามารถส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ได้มากที่สุด ประเด็นนี้อาจจะเกิดปัญหาตามมาได้ง่ายหากพรรคมีการให้เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันคำนวณเป็นเงินได้ต่อประชาชนที่สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง หากมีการร้องเรียนหรือมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการจ่ายเงินหรือทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์อื่นใด คณะกรรมการการเลือกตั้งก็ต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเพื่อดำเนินการยุบพรรคการเมืองนั้นต่อไป

5. ประเด็นห้ามไม่ให้พรรคการเมืองดำเนินกิจการที่มีลักษณะเป็นการแสวงหากำไร เป็นประเด็นใหม่ที่มีการกำหนดขึ้นมาใหม่ไม่เคยมีในกฎหมายพรรคการเมือง เป็นการตรากฎหมายให้มีความหมายแบบกว้าง ไม่สามารถระบุให้ชัดเจนเป็นรูปธรรมได้ เป็นลักษณะนามธรรมยากต่อการปฏิบัติ จึงขึ้นอยู่กับการตีความของเจ้าหน้าที่ไม่มีความแน่นอนชัดเจนของกฎหมาย ดังนั้น ในการดำเนินกิจการของพรรคไม่ว่าจะเป็นการจัดโต๊ะจีน การขายของที่ระลึก การระดมทุน เหมือนในอดีตก็อาจเกิดปัญหาในการตีความได้ว่ามีการแสวงหากำไรหรือไม่ อาจนำไปสู่การร้องเรียนและต้องมีการตรวจสอบ สอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริง มีผลต่อการเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อยุบพรรคการเมืองเป็นได้ต่อไปในอนาคต

6. ประเด็นห้ามการตั้งสาขาพรรคการเมือง หรือตัวแทนพรรคการเมืองในต่างประเทศ เป็นประเด็นที่มีการกำหนดขึ้นมาใหม่ไม่เคยมีในกฎหมายพรรคการเมือง ซึ่งตามกฎหมายพรรคการเมืองกำหนดให้มีการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองในประเทศอยู่แล้ว ไม่สามารถจัดตั้งในต่างประเทศได้โดยกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น การห้ามมิให้ตั้งในต่างประเทศ เป็นการตรากฎหมายไม่มีผลในทางปฏิบัติ อาจทำให้เกิดความสับสนและมีผลต่อการร้องเรียนเพื่อยุบพรรคการเมืองเท่านั้น และเขตอำนาจการสอบสวนของนายทะเบียนไม่ได้มีอำนาจครอบคลุมไปถึงยังต่างประเทศด้วย จึงไม่มีผลในทางกฎหมายแต่อย่างใด

7. ห้ามมิให้พรรคการเมืองและสมาชิกพรรครับบริจาคเงินเพื่อกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำการ อันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศหรือราชการแผ่นดิน เป็นประเด็นที่มีการกำหนดขึ้นมาใหม่เป็นการกำหนดที่ไม่ชัดเจนว่าอย่างไร จึงจะเป็นการทำลายความมั่นคงของประเทศ อย่างไรเป็นการทำลายเศรษฐกิจ หรืออย่างไรเป็นการทำลายราชการแผ่นดิน จึงต้องอยู่ที่การตีความของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติเกิดความไม่แน่นอน คลุมเครือ อาจเป็นช่องทางในการทำลายล้างกันทางการเมืองได้ง่าย ทำให้พรรคการเมืองถูกยุบได้ง่ายกว่าอดีต ที่ผ่านมามีไม่เป็นการส่งเสริมให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งแต่อย่างไร กลับเป็นภาระเกินความจำเป็นของพรรคที่จะต้องคอยระมัดระวังตลอดเวลา เพื่อมิให้เกิดเหตุการณ์ใดที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าว

ผลกระทบจากการยุบพรรคการเมืองที่มีผลต่อการพัฒนาทางการเมือง

ผลกระทบต่อหลักการประชาธิปไตย ในการยุบพรรคการเมืองนั้น พรรคการเมืองต้องสิ้นสภาพความเป็นพรรคการเมือง ถือว่าเป็นการใช้อำนาจรัฐทำให้สถานะความเป็นพรรคการเมืองสิ้นสุดลง โดยที่สมาชิกพรรคการเมืองดังกล่าวมิได้สมัครใจ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีผลต่อการยุบพรรคการเมือง ซึ่งถือว่าเป็นการขัดต่อหลักการประชาธิปไตยและมีผลต่อการพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นพรรคการเมืองที่เข้มแข็ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ก็ได้มีการบัญญัติให้มีการยุบพรรคการเมืองในหลาย ๆ ประเด็นและเป็นประเด็นใหม่ ทำให้มีปัจจัยในการยุบพรรคการเมืองมากกว่าเดิม และทำให้มีการยุบพรรคการเมืองได้ง่ายขึ้น จากการที่ประเทศไทยมีกฎหมายพรรคการเมืองหลายฉบับ แต่ก็ไม่ได้นำมาซึ่งการพัฒนาพรรคการเมืองอย่างแท้จริง ยังคงเป็นฐานอำนาจในการสนับสนุนบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทางการเมืองเท่านั้น สาเหตุที่กฎหมายพรรคการเมืองไม่อาจนำมาสู่การพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันนั้น เกิดจากกรณีกฎหมายบัญญัติให้กฎหมายพรรคการเมืองเป็นการควบคุมพรรคการเมืองมากเกินไปจนทำให้พรรคการเมืองไม่ใช่องค์กรที่มีความอิสระ

ที่จะทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ต้องหยุดชะงัก ไม่สามารถดำเนินการทางการเมืองใด ๆ ได้ กฎหมายพรรคการเมืองต้องถูกยกเลิกและร่างกฎหมายขึ้นใหม่ ขึ้นมาแทนที่ ส่งผลให้พรรคการเมืองต้องเปลี่ยนแปลงตามกฎหมายใหม่อยู่ตลอดเวลา ไม่สามารถจะพัฒนา หรือดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้อย่างต่อเนื่อง แม้ว่าตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. 2560 จะกำหนดให้การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่มุ่งเน้นการส่งเสริมให้ประชาชน ที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัคร รับเลือกตั้งและกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำ ชี้นำโดยบุคคล ซึ่งมีได้เป็น สมาชิกพรรคการเมือง แต่ได้มีการกำหนดห้ามมิให้พรรคการเมืองให้เงินหรือทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ อันคำนวณเป็นเงินได้เพื่อจูงใจให้สมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองทำให้ประชาชนมาสมัครเป็นสมาชิก พรรคการเมืองน้อยลง อีกทั้ง ได้มีการกำหนดเงื่อนไขทางกฎหมายเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมากขึ้นกว่าเดิม ส่งผลให้ประชาชนเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองน้อยลง รวมถึงไม่ได้เป็นการกระตุ้น ให้ประชาชนสนใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือมีอุดมคติร่วมกับพรรคการเมืองที่ตนชื่นชอบแต่อย่างใด กล่าวโดยสรุปแล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มีลักษณะเป็นการจำกัด สิทธิเสรีภาพและมีเงื่อนไขให้กับพรรคการเมืองปฏิบัติมากเกินไป ทำให้การจัดตั้งพรรคการเมืองกระทำได้ยาก และส่งผลให้พรรคการเมืองถูกยุบได้ง่ายขึ้น

1. ผลกระทบของการยุบพรรคการเมืองที่มีต่อกรรมการบริหารพรรคการเมือง

พบว่า ในการยุบพรรคการเมืองนั้น กฎหมายพรรคการเมืองในอดีตได้มีการบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยได้มีการกำหนดไว้ในมาตรา 237 ซึ่งมีการบัญญัติว่า “ถ้าผู้สมัคร ผู้ใดกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาหรือระเบียบหรือประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งมีผลให้ การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของ บุคคลดังกล่าวตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ การได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา” ซึ่งถ้าการกระทำของบุคคลปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าหัวหน้าพรรคการเมือง หรือกรรมการบริหารพรรคผู้ใดมีส่วนรู้เห็นหรือปล่อยปละละเลยหรือทราบถึงการกระทำนั้นแล้วมิได้ยับยั้ง หรือแก้ไขเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้ถือว่าพรรคการเมืองนั้นกระทำเพื่อให้ได้มา ซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ ตามมาตรา 68 และในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมือง และกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น มีกำหนดเวลา 5 ปี นับแต่วันที่มีคำสั่งยุบพรรคการเมือง ซึ่งการลงโทษ ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา 237 ของรัฐธรรมนูญเป็นการลงโทษพรรคการเมืองทั้งพรรค ถึงแม้ว่าจะเป็น การกระทำผิดเป็นการส่วนตัวของบุคคลบางคนในพรรคการเมืองเท่านั้น เป็นการบัญญัติกฎหมาย อย่างกว้างขวางคลุมเครือไม่เป็นธรรมแก่พรรคการเมือง ในฐานะนิติบุคคลเองและแก่สมาชิกพรรคการเมือง คนอื่น ๆ ที่ไม่รู้เห็นในการกระทำด้วยกลับต้องถูกลงโทษ ถูกกระทบสิทธิในการแสดงความคิดเห็น และในกรณี

คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองคนอื่นไม่มีส่วนรู้เห็นในการกระทำผิดนั้น ผลร้ายที่ได้รับรวมไปถึงการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้ง ทำให้สูญเสียสิทธิในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

แต่จากการศึกษาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 92 กลับพบว่า น่าจะมีผลร้ายมากกว่า ตามมาตรา 237 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เพราะในมาตรา 92 วรรคสอง ที่มีการบัญญัติว่า “เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีการไต่สวนแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าพรรคการเมืองกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลสั่งยุบพรรคการเมืองและเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น” เป็นการบัญญัติขึ้นมาใหม่ ถ้าปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อว่าพรรคการเมืองมีการกระทำความผิดตามกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการขึ้นนำหรือครอบงำจากบุคคลภายนอก หรือมีการให้เงินเพื่อจูงใจเป็นสมาชิกพรรคการเมืองและอื่น ๆ ตามวรรคหนึ่งของมาตรา 92 ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคการเมืองและให้มีการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรคการเมืองนั้น ซึ่งการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการกำหนดขึ้นมาใหม่เรียกโดยทั่วไปว่า “ใบดำ” ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองทุกคน ห้ามสมัครรับเลือกตั้งตลอดไปเป็นการห้ามทำการเมืองตลอดชีวิตไม่สามารถกลับไปสมัครรับเลือกตั้งอะไรได้เลย ไม่ว่าจะสมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือจะสมัครสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แต่คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองเหล่านั้น ยังคงใช้สิทธิเลือกตั้งได้ รวมทั้งห้ามผู้เคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคการเมืองของพรรคการเมืองที่ถูกยุบและถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เพราะเหตุดังกล่าวไปจดทะเบียนพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีก จะเห็นได้ว่าการถูกเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งตามมาตรา 237 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในระยะเวลาเพียง 5 ปี หรือ 10 ปี ก็สามารถกลับมาดำเนินการทางการเมืองได้ แต่การถูกตัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งโดยไม่มีระยะเวลากำหนดไว้ย่อมหมายถึงการถูกตัดสิทธิตลอดไป จะกลับมาทำกิจกรรมทางการเมืองโดยการสมัครรับเลือกตั้งใหม่อีกไม่ได้เลย

2. ผลกระทบต่อหลักประชาธิปไตยและสิทธิ เสรีภาพของประชาชน

พรรคการเมืองจะปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ก็แต่ในภาวะการณ์ที่มีพรรคการเมืองหลายพรรคเข้าร่วมแข่งขันกันอันจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยซึ่งรับรองความเสมอภาค สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล สิทธิในการชุมนุม สิทธิในการแสดงความคิดเห็นและสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเอง พรรคการเมืองนั้นไม่อาจเกิดขึ้นได้จนกว่าจะมีประชาธิปไตยรองรับภายหลังจากระบบเผด็จการ พรรคการเมืองและประชาธิปไตยจึงมีความสำคัญกันอย่างใกล้ชิด หากปราศจากประชาธิปไตยรองรับเสียแล้วพรรคการเมืองย่อมไม่สามารถเกิดขึ้นได้หรือหากมีพรรคการเมืองแล้ว ปรากฏว่ามีการยุบพรรคการเมืองบ่อย ๆ พรรคการเมืองก็ไม่อาจทำหน้าที่รับใช้ประชาชนได้ และหากไม่มีพรรคการเมืองเสียแล้วการปกครองในระบบประชาธิปไตยในปัจจุบันย่อมเป็นไปด้วยความยุ่งยาก ทั้งด้านประสิทธิภาพของฝ่ายนิติบัญญัติ เสถียรภาพของรัฐบาล ตลอดจนการพยายามสื่อสารกันระหว่างรัฐบาล ผู้ปกครองและประชาชนที่ถูกปกครอง เพราะฉะนั้นการยุบพรรคการเมืองจึงเป็นการทำลายระบอบประชาธิปไตย การให้พรรคการเมืองดำรงอยู่และปฏิบัติหน้าที่ของพรรคการเมืองจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญเสมอในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ต้องการให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งทางการเมืองและให้พรรคการเมืองจะต้องมีหน้าที่ในการส่งสมาชิกเข้ารับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป จึงวางหลักเกณฑ์เงื่อนไขส่งเสริมให้พรรคการเมืองรวมพรรคให้ยากกว่าเดิม ส่วนเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ต้องการให้การจัดตั้งการบริหารงานและการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัคร รวมทั้งมีมาตรการกำกับให้พรรคการเมืองสามารถดำเนินการโดยอิสระไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคลที่มีใช่สมาชิกของพรรคการเมือง จะเห็นว่าพรรคการเมืองนั้น มีบทบาทสำคัญอย่างไรต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยเนื่องจากพรรคการเมือง คือ สถาบันหลักที่ทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่าง “ภาครัฐกับภาคประชาชน” โดยที่พรรคการเมืองจะนำเอาปัญหาหรือความต้องการของประชาชนมาแปลงเป็นนโยบายของพรรค เพื่อนำนโยบายเหล่านั้นไปปฏิบัติเมื่อได้รับเลือกตั้งเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายบริหาร

3. ผลกระทบต่อหลักนิติธรรม (Rule of Law)

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 5 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ บทบัญญัติหรือการกระทำนั้นเป็นอันใช้บังคับไม่ได้” นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยังบัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทย ไว้ในหมวด 3 ตั้งแต่มาตรา 25 ถึงมาตรา 49 โดยบัญญัติรับรองสิทธิ เสรีภาพ การจัดตั้งพรรคการเมืองไว้ในมาตรา 45 “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิถีทางการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่กฎหมายบัญญัติ” ทั้งนี้ ในการตรากฎหมายจำกัดเสรีภาพนั้นนอกจากจะต้องคำนึงถึงข้อกำหนดดังกล่าวว่าจะต้องกระทำตามเหตุที่กำหนดไว้เท่านั้น แต่มาตรา 45 ไม่ได้มีข้อจำกัดตามกฎหมายและไม่ได้มีข้อยกเว้นว่าให้จำกัดได้ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งเพียงแต่เขียนในวรรคสอง ว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารพรรค ซึ่งต้องกำหนดให้เป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการกำหนดนโยบายและการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งและกำหนดมาตรการให้สามารถดำเนินการโดยอิสระ ไม่ถูกครอบงำหรือชี้นำโดยบุคคล ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองนั้น รวมทั้งมาตรการกำกับดูแลมิให้สมาชิกของพรรคกระทำการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของการเลือกตั้ง” รัฐธรรมนูญมิได้มีการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการยุบพรรคการเมืองไว้เลย เป็นเพียงมาตรการในการกำกับดูแลพรรคการเมืองเท่านั้น แต่มาตรา 92 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 กลับมีการกำหนดประเด็นในการยุบพรรคการเมืองขึ้นใหม่ ในหลายประเด็นซึ่งมีความแตกต่างจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ซึ่งในการตรากฎหมายจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งมาตรา 26 วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผล

ความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” นอกจากนี้ ยังมีการบัญญัติกำหนดการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรของรัฐในมาตรา 3 วรรคสอง ว่า “รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม” ในส่วนของการจัดตั้งพรรคการเมืองปรากฏว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้รับรองการจัดตั้งพรรคการเมืองโดยเสรี ปัญหาว่ากรณีนี้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 92 ได้กำหนดให้มีการยุบพรรคการเมืองและตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไม่ให้เข้าสู่ระบบการเมืองเลยขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหรือไม่ การที่มาตรา 92 กำหนดไว้อย่างชัดเจนนี้ ขัดต่อบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิ กล่าวคือ ไม่มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการยุบพรรคการเมือง หรือหากจะอ้างว่ากำหนดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ก็ไม่น่าจะชอบเพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งได้กำหนดให้มีการยุบพรรคไว้ในมาตรา 68 และมาตรา 237 และหากจะใช้โทษยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 ก็ควรใช้โทษการยุบพรรคการเมืองตามประเด็นเดิมที่เคยดำเนินการมา มิใช่มีการกำหนดประเด็นขึ้นมาใหม่ในการยุบพรรคการเมือง การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 ก็เท่ากับผู้ทรงอำนาจสามารถออกกฎหมายทำลายสิทธิเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมือง และเท่ากับว่ารัฐธรรมนูญที่บัญญัติรับรองเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมืองก็ไร้ความหมายและถูกทำลายลงโดยการบัญญัติกฎหมายระดับรองลงมา ซึ่งในการบัญญัติกฎหมายโดยไม่คำนึงถึงหลักเหตุผลพอสมควร หลักความจำเป็น และเป็นไปไม่ได้ที่จะยอมให้กฎหมายดังกล่าวใช้บังคับต่อไปเพราะจะเป็นการทำลายสิทธิและเสรีภาพอื่น ๆ ของพรรคการเมืองตามไปด้วย เช่น สมาชิกพรรคการเมืองจะไปร่วมชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องตามสิทธิเสรีภาพก็ไม่สามารถกระทำได้เพราะอาจเข้าข่ายเป็นผู้สนับสนุนให้เกิดความไม่สงบได้ และอาจนำมาสู่กระบวนการในการยุบพรรคการเมืองตามกฎหมายทั้งสิ้น จึงขึ้นอยู่กับการตีความของกฎหมาย กรณีนี้จึงสร้างความไม่มั่นคง ไม่แน่นอนต่อเสถียรภาพของประชาชนในการจัดตั้งพรรคการเมืองหรือการดำเนินกิจการของพรรคการเมือง จึงเป็นการทำลายเสรีภาพในการดำเนินการของพรรคการเมือง เป็นการใช้อำนาจกำหนดกฎเกณฑ์ทางกฎหมายเกินสมควรกว่าเหตุและไม่มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญรองรับเงื่อนไขการตรากฎหมายจำกัดเสรีภาพ ดังนั้น มาตรา 92 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 จึงไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม เมื่อไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม จึงเห็นว่ามันจะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 45 ซึ่งต้องยึดถือตามหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญที่ปรากฏในมาตรา 5 และหลักนิติธรรมที่ปรากฏในมาตรา 3 วรรคสองเป็นหลัก การใช้และตีความกฎหมายไปให้สอดคล้องกับหลักอันเป็นแก่นของรัฐธรรมนูญ

3-37

ข้อมูลพรรคการเมืองที่ยังดำเนินการอยู่ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564

จำนวน 84 พรรคการเมือง

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสสาขา	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก. บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
1	พรรคประชาธิปไตย (ปชป.) DEMOCRAT PARTY รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (001)	11 มิ.ย. 25	นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์	นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน	36	94,492	51	19	330	67 ถ.เศรษฐศิริ แขวงพญาไท เขตพญาไท กทม. 10400	02-828 1000 081-487 5555	02-828 1001
2	พรรคประชาชนไทย (ปชท.) THAI CITIZEN PARTY (TCP) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (002)	26 ก.ค. 25	นายคณิต สมมะลวน		8	10,084	-	14	18	1213/323-4 ถ.ศรีวิภา แขวงพลับพลา เขตวังทองหลาง กทม. 10310	02-559 0009-10 081-443 0766	02-559 0016
3	พรรคความหวังใหม่ (ควม.) NEW ASPIRATION PARTY (NAP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (013)	7 พ.ค. 45	นายชิงชัย มงคลธรรม	นายวิทยา ปราบภัย	12	5,377	-	4	7	486/3 ซ.ทรัพย์ประชา ถ.ประชาธิปไตย แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กทม. 10310	089-788 7800 081 188 8689	
4	พรรคเครือข่ายชาวนาแห่งประเทศไทย (พนท.) THE FARMER NETWORK OF THAILAND PARTY (FNTP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (022)	20 มิ.ย. 49	นายจิร ศุภรัมย์	นายวันชัย ปารมีภาค	12	7,090	-	3	25	29/2 ม.1 ต.ขวัญเมือง อ.บางปะหัน จ.พระนครศรีอยุธยา 13220	035-301 309 089-205 4429	035-301 309

3-38

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสภาชี	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก. บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
5	พรรคเพื่อไทย (พท.) PHEU THAI PARTY (PT.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (034)	20 ก.ย. 50	นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์	นายประเสริฐ จันทรวงทอง	21	61,614	134	4	290	1770 ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กทม. 10310	02-653 4001	02-653 4044
6	พรรคเพื่อแผ่นดิน (พผ.) Puea Pandin Party (PP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (041)	2 ต.ค. 50	นายประมวล एमเปีย	นายศพนต์ สุธรรม	11	16,169	-	4	14	189 และ 191 ถ.ประชาธิปไตย แขวงดอนเมือง เขตดอนเมือง กทม. 10210	02-533 4755	02-533 4756
7	พรรคชาติพัฒนา (ขพน.) CHART PATTANA PARTY (CPN.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (045)	3 ต.ค. 50	นายเทวัญ ลิปตพัลลภ	นายวัชรพล โตมรศักดิ์	26	12,746	4	4	57	2222/2 ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000	044-213 757	044-213 752
8	พรรคชาติไทยพัฒนา (ขทพ.) Chartthaipattana Party (CT.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (055)	18 เม.ย. 51	น.ส.กาญจนา ศิลปอาษา	นายประภัตร โพธิ์สุธน	17	13,149	12	4	51	1 ถ.พิชัย แขวงดุสิต เขตดุสิต กทม. 10300	02-243 5590	02-243 8074
9	พรรคอนาคตไทย (อท.) Thailand 's Future Party (TF) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (056)	25 เม.ย. 51	นายประวิติ เทียนขุนทด	นางภัครินทร์ मुखแก้ว	10	8,274	-	4	3	807 ถ.ลาซาล แขวงบางนา เขตบางนา กทม. 10260	086-338 3483	02-711 7493
10	พรรคภูมิใจไทย (ภท) BHUMJAITHAI PARTY (BJT) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (063)	5 พ.ย. 51	นายอนุทิน ชาญวีรกูล	นายศักดิ์สยาม ชิตชอบ	12	58,926	61	4	211	2159/11 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900	02-940 6999	02-940 6749

3-39

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสสมาชิก	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขานุการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก.บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
11	พรรคสังคมนิยมประชาธิปไตยไทย (ส.ป.ท.) Thai Social Democratic Party (T.S.D.P.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (076)	25 มิ.ย. 52	นางแจ่มศรี สุกโชติรัตน์	นายสุคม ศรีนวล	18	10,724	-	4	6	44 ถ.กำแพง 2 แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กทม. 10900	086-510 4922	02-537 8499
12	พรรคประชาชนสมัครใจ (ปส.) Harmony People Party (HPP) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (091)	8 มี.ค. 53	นางสมพร จุ่มน	นายพิทักษ์ สินธุโคตร	11	7,866	-	4	2	463/8 ชั้น 3 ถ.ราชปรารภ แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กทม. 10400	062 850 1832	02-372 0707
13	พรรคประชาธิปไตยใหม่ (ปธม.) NEW DEMOCRACY PARTY (NDP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (109)	21 เม.ย. 54	นายสุรทิน พิจารณ์		9	29,730	1	20	22	174/50 - 51 ถ.วิภาวดี-รังสิต ซ.78/1 แขวงสนามบึง เขตดอนเมือง กทม. 10210	081-254 0330	02-996 9909
14	พรรคพลังชล (พช.) PHALANG CHON PARTY (PC) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (112)	4 พ.ค. 54	นายเชาว์ มณีวงษ์	นายสุระ เตชะทัต	7	5,546	-	4	2	36/2 ถ.บางแสนล่าง ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20130	038-383 608-9 081-751 4952	038-383 725
15	พรรคครูไทยเพื่อประชาชน (ค.ท.ช.) THAI TEACHERS FOR PEOPLE PARTY (T.T.P.P.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (118)	28 มิ.ย. 54	นายปรีดา บุญเพลิง	นายสุวิชัย โยทองยศ	23	17,249	1	6	23	4/2 ม.9 ต.ท่านางแนว อ.แฉ่งน้อย จ.ขอนแก่น 40230	093 436 6654 081 708 0657	043-415 067
16	พรรคพลังสหกรณ์ (พ.พส.) COOPERATIVE POWER PARTY (CO.P) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (122)	20 ก.พ. 55	นายอดิศักดิ์ พักแพง	นายนพรัตน์ ลำเนาครุฑ	9	13,104	-	8	3	123 ม.10 ต.คลองขลุง อ.คลองขลุง จ.กำแพงเพชร 62120	081-115 1551 086-440 7646	055-781 525

3-40

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสภาชี	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก. บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
17	พรรคพลังท้องถิ่นไทย (พทท.) THAI LOCAL POWER PARTY (TLP) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (124)	30 มี.ค. 55	นายชัชวาลล์ คงอุดม	นายธีรศักดิ์ พานิชวิทย์	26	16,431	5	8	0	363/79 ตรอกข้าวสาร ถ.เดชะวณิช แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กทม. 10800	083 026 5026	
18	พรรคถิ่นกาขาวชาววิไล (ถกขว) THINKAKHAO CHAOVILAI PARTY (TKCV) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (129)	7 ส.ค. 55	นางจุฑามาศ ปลอดดี	นายชัยอนันต์ มานะกุล	15	11,899	-	7	14	1312/1-3 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กทม. 10150 162/9 ซ.อิสรภาพ 33 ถ.อิสรภาพ แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กทม. 10600 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	092 442 5998 061 654 3742	
19	พรรครักษ์ผืนป่าประเทศไทย (รป.) Thai Forest Conservation Party (FCP) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (133)	9 ม.ค. 56	นายดำรงค์ พิเดช	นายอำนาจ อึ้งขจรกุล	10	11,870	2	4	64	706 ถ.โชคชัย 4 แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กทม. 10230	02-539 4352 081-913 4832	02-931 0254 083-996 2339
20	พรรคไทรักธรรม (ท.ธ.) THAIRAKTHAM PARTY (T.T.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (144) Tairaktham_tt@outlook.com	16 ส.ค. 56	นายพีระวิทย์ เรืองสีดลภาค	นายณคร ศิอุตร	18	25,245	1	5	1	ตลาดเข้านันคำ 36/5 ม. 9 ต.พุดัง อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี 18120	036 200 847	-
21	พรรคเสรีรวมไทย (สร.) THAI LIBERAL PARTY (TLP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (145)	29 ส.ค. 56	พล.ต.อ.เสรีพิศุทธ์ เต็มยเวส	นายวัชร ณ วัชฌาย	11	64,267	10	4	175	164/65 ถ.บางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กทม. 10700	02 433 9484	-

3-41

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสภาค	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก.บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
22	พรรครักษัธรรม (ร.ธ.) Rakstham Party (R.T.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (147)	4 ก.ย. 56	นายศักดิ์ดา โกลประเสริฐ	นายธานินท์ จ้อยมณี	11	7,951	-	4	1	183 ม.ฉัตรแก้ว ซ.8 ถ.แอปเปิ้ลแลนด์ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กทม. 10240	086-345 1092	083-907 1141
23	พรรคเพื่อชาติ (พ.พ.ช.) FOR THE NATIONAL PARTY (FNP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (149)	18 ก.ย. 56	นางบุศริณธัญ วรพัฒนานันน์	นายภูมิพัฒน์ พชรทรัพย์	14	22,051	5	7	35	2539 อาคารอิมพีเรียล เวิลด์ ลาดพร้าว ชั้น 5 ถ.ลาดพร้าว แขวงคลองเจ้าคุณสิงห์ เขตวังทองหลาง กทม. 10310	02 148 4701	02 153 8291
24	พรรคพลังประชาชนไทย (พปต.) DEMOCRATIC FORCE PARTY (DF.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (153)	6 พ.ย. 56	นายพูนพิพัฒน์ นิลรังษี	น.ท.ชุมพล พุดซ้อน	12	25,037	-	13	20	120/1 หมู่ที่ 3 ต.บึงนาราง อ.ฉัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110	097 918 6383	-
25	พรรคภราดรภาพ (ภตภ.) PARADONRAPHAB PARTY (PDP) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (154)	13 พ.ย. 56	ร.อ.รชฎ พิสิษฐบรรณกร	นายสมบูรณ์ จิตตระบูรณ์	16	9,972	-	4	29	201/ 74 วิกาวดีรังสิต 64 แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กทม. 10210	02 807 7433-4 098 959	02 807 7997
26	พรรคพลังไทยรักชาติ (พทรช.) PALANG THAI RAK CHART PARTY (PTRC.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (155)	28 พ.ย. 56	นายวิริวิญญ์ วิริกรรมย์กุล รอง หน. ปนท. หน.	นายศุภเกียรติ ปิ่นเพชร	15	14,437	-	11	21	57/2 ม.2 ต.สามควายเผือก อ.เมือง จ.นครปฐม 73000	098-478 4721	-
27	พรรคเพื่อชีวิตใหม่ (พ.ช.ม.) Phue Cheevitmai Party (PCM) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (157) phuecheevitmai@hotmail.com	20 ธ.ค. 56	นายทองประเสริฐ จันทร์อัมพร	นายจิรวัดน์ บุญเฉย	13	10,218	-	7	4	299 ม.7 ต.ทุ่งกระพังโหม อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม 73140	085 426 4559	034 996 098

3-42

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสสมาชิก	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก. บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
28	พรรคก้าวไกล (ก.ก.) Move Forward Party (MFP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (164)	1 พ.ค. 57	นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์	นายชัยวัช ตุลาธน	10	34,277	54	5	86	167 ชั้น 6 ซอยรามคำแหง 42 แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กทม. 10240	02 026 6102	
29	พรรคทางเลือกใหม่ (ทลม.) NEW ALTERNATIVE PARTY (NEWA) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (170)	2 ส.ค. 61	นายราเชน ตระกูลเวียง	นายวัฒนา สพสมัย	19	23,922	-	6	6	122/151 ม.5 ต.มหาสวัสดิ์ อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130	02 879 9400	
30	พรรคมติประชา (มปช.) PEOPLE VOTE PARTY (PVP) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (171)	3 ส.ค. 61	นายอนุชิต งามเบญจวิชัยกุล	นางสาวอรุสา งามเบญจวิชัยกุล	9	581	-	4	1	2022/16 ถ.พหลโยธิน แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กทม. 10900	02 941 5530 085 930 4000	02 941 5530
31	พรรคประชาชนก้าวหน้า (ปชก.) PEOPLE PROGRESSIVE PARTY (PRA) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (172)	10 ส.ค. 61	นายสมเกียรติ ศรีลัมพ์	นางนันทนา สงฆ์ประชา	13	14,697	1	6	13	72/70 ม.1 ต.นครสวรรค์ตก อ.เมือง จ.นครสวรรค์ 60000	056 881 326	056 881 326
32	พรรคพลเมืองไทย (พล.) PONLAMUANG THAI PARTY (PONT.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (173)	10 ส.ค. 61	นายสัมพันธ์ เลิศนุวัฒน์	น.ส.ศลิมาพา เลิศนุวัฒน์	17	10,877	1	7	42	233 ถ.ราชวิถี แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300	081 809 1111	
33	พรรคสร้างอนาคตไทย (สอคท.) (เดิมชื่อพรรคพลังไทยนำไทย) SARNG ANAKOT THAI PARTY (SAT) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (174)	31ส.ค. 61	นายธราวุฒิ สีบเชื้อ	นายอธิวัฒน์ พัชรปรีชาพัฒน์	7	6,613	-	4	5	96 ม.5 ต.เชียงรากใหญ่ อ.สามโคก จ.ปทุมธานี 12160 50/812 ม.9 ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	081 832 1009	

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสสาขา	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขานุการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก. บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
34	พรรคพลังธรรมใหม่ (พธม.) NEW PALANGDHARMA PARTY (NPD) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (175)	14 ก.ย. 61	นายระวี มาศมมาตล	-	8	11,850	1	6	19	293 ซ.มิตรอนันต์ ถ.เทอดดำริ แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กทม. 10300	086 995 7500	
35	พรรคไทยธรรม (ทธม.) THAI MORALITY PARTY (THMP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (178)	24 ต.ค. 61	นายอโณทัย ดวงดารา	-	8	34,894	-	10	10	55/13, 55/14 หมู่ที่ 3 หมู่บ้านพุกษา 40 ถ.เลียบบคลองสาม ต.คลองสาม อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120	087 485 5957	
36	พรรคไทยศรีวิไลย์ (ทสล.) Thai Civilized Party (TCL.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (180)	24 ต.ค. 61	นายมงคลกิตต์ สุขสินธารานนท์	นายวิวัฒน์ เจริญพานิชย์ศิริ	13	8,088	1	2	1	โครงการ ที่ 59 เวสต์เกส อาคารเลขที่ 59/23 ม. 2 ต.บางรักพัฒนา อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี 11110	02 961 0380 090 629 1965	02 961 0382
37	พรรครวมพลังประชาชาติไทย (รปช.) Action Coalition for Thailand (ACT) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (181)	26 ต.ค. 61	นายทวีศักดิ์ ณ ตะกั่วทุ่ง	นายดวงฤทธิ์ เบ็ญจาทิกุล ชัยรุ่งเรือง	6	28,694	5	6	8	446 ซ.รัชดาภิเษก 26 ถ.รัชดาภิเษก แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กทม. 10310 142 อาคารทูแปซิฟิก ห้อง 1707 ถ.สุขุมวิท เขตคลองเตย กทม. 10110 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	093 254 9419 02 653 3615	
38	พรรคสยามพัฒนา (สพน.) SIAM DEVELOPMENT PARTY (SD.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (182)	26 ต.ค. 61	พ.ต.อ. วิศรุต เกิดหล้า รอง หน. ปนท. หน.	นายเจษฎา สุนาวี	6	10,413	-	4	16	338 ม.3 ต.สร้างโคก อ.บ้านหมอ จ.สระบุรี 18130	036 202 779 062 879 7987	

3-44

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสสมาชิก	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขานุการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก.บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
39	พรรคเพื่อคนไทย (พคท.) PHEU KHON THAI PARTY (PKTP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (183)	29 ต.ค. 61	นายวิทยา อินาลา	นายสุรพจน์ เพชรกรรพุม	10	7,113	-	4	12	11/2 ถ.ดำรงศรีประสิทธิ์ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครพนม 48000 301/257 หมู่บ้านการเคหะท่าทราย ช.20 แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. 10210 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	081 441 0789	042 512 840
40	พรรคพลังประชาชนไทย (พลท.) THAI PEOPLE POWER PARTY (PLPT) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (184)	29 ต.ค. 61	นายนิคม บุญวิเศษ	นายจรินทร์ เฮียงกุล	14	19,541	1	8	6	73/31 ม.4 ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130	02 969 0906 02 969 1909	
41	พรรคเพื่อชาติไทย (พ.ชต.ท.) (เดิมชื่อพรรคพลังไทยรักไทย) PHEU CHART THAI PARTY (P.C.T.P.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (185)	30 ต.ค. 61	นายคชาเทพ เตชะเดชเรืองกุล	นายทองจันทร์ จินเต	8	19,424	1	4	1	209 ม.2 ต.โนนโพธิ์ อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ 37000	045 985 089 061 586 8868	045 985 089
42	พรรคพลังชาติไทย (พพชท) THAI NATION POWER PARTY (TNPP) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (186)	31 ต.ค. 61	พล.ต.ทรงกลด ทิพย์รัตน์	นายจිරศักดิ์ นาตะธนภัทร	28	15,031	1	5	2	4/85 ม.2 ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130	063 286 3445	
43	พรรคประชาชนชาติ (ปช.) Prachachat Party (PCC.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (187)	31 ต.ค. 61	นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา	พ.ต.อ.ทวี สอดส่อง	25	12,780	7	6	31	683/3 ซ.เจริญสินทวงศ์ 95/2 ถ.เจริญสินทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กทม. 10700	089 697 9797	

3-45

ที่	ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสสาขา	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก.บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
44	พรรคแผ่นดินธรรม (ผธ.) THE LAND OF DHARMA PARTY (LDHP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (188)	2 พ.ย. 61	นายกรณ์ มีดี	นายพลกร เทศน์	23	7,538	-	4	34	88/484 ม.5 ต.ลาดสวาย อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12150 9/814 อาคารเมืองทองธานี C5 ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	088 087 7787	
45	พรรคคลองไทย (คท.) KLONG THAI PARTY (KTP) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (189)	2 พ.ย. 61	นายสายัณห์ อินทรภักดิ์	นางสาวกุลนิจ กิริตติวงจันทร์	24	8,933	-	5	9	969/318 หมู่บ้านภัสสร 4 ถ.รังสิต-นครนายก ต.ประชาธิปไตย อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110 150 ม. 9 ต.ทานโพธิ์ อ.เขาย้อยสน จ.พัทลุง 93130 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	062 428 1999	
46	พรรคพลังประชารัฐ (พปชร.) PALANG PRACHARATH PARTY (PPRP) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (192)	7 พ.ย. 61	พล.อ.ประวิตร วงศ์สุวรรณ	ร.อ. ธรรมนัส พรหมเผ่า	26	53,813	121	4	186	547 ถ.รัชดาภิเษก แขวงจันทระเกษม เขตจตุจักร กทม. 10900 100/78-79 อาคารชุดว่องวานิช บี ชั้น 24 ถ.พระราม 9 แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กทม. 10320 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	093 596 1526	02 645 0834

3-46

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสภาชี	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก.บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
47	พรรคเศรษฐกิจใหม่ (ศม) New Economics Party (NEP) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (193)	8 พ.ย. 61	นายสุภดิช อากาศฤกษ์ รอง หน. รก. หน.	นายภาสกร เงินเจริญกุล	7	14,036	6	4	10	199 ถนนราธิวาสราชนครินทร์ แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กทม. 10120	02 285 2975	02 285 2877
48	พรรคพลังสังคม (พ.พ.ส.) Social Power Party (P.P.S.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (198)	26 พ.ย. 61	นายวิฑูรย์ ชลาายนนาวิน	นางณัฐพร ชลาายนนาวิน	11	8,814	-	6	9	32/538 ม.1 แจ่งวัฒนะ 43 ต.คลองเกลือ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120	091 007 1386	
49	พรรคเพื่อราษฎร (พร.) (เดิมชื่อพรรคสุจริตชน) ALL PROGRESSIVE PEOPLE 'S (APP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (200)	26 พ.ย. 61	นายพัชรจักร เทพพร รอง หน. รก. หน.	-	2	14,322	-	4	1	96 ม. 5 ต.เชียงรากใหญ่ อ.สามโคก จ.ปทุมธานี 12160 99/143 หมู่บ้านศุภาลัยธานี ช. 20/4 ถ.ลำลูกกา 71 ม. 3 ต.ลาดสวาย อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12150 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	099 365 9789	
50	พรรคพลังศรัทธา (พลศธ.) POWER OF FAITH PARTY (POFP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (201)	26 พ.ย. 61	นางหญิงสุรียา บุญรำไพ	-	7	5,882	-	4	29	10 ซ.นนทบุรี 17 ถ.นนทบุรี ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000	02 526 7533	
51	พรรคเป็นธรรม (ปธ.) (เดิมชื่อพรรคกลาง) FAIR PARTY (FA) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (203)	11 ธ.ค. 61	นายปิติพงศ์ เต็มเจริญ	นายชุมพล ครุฑแก้ว	13	5,058	-	4	3	8/9 ม.14 ต.บางม่วง อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี 11140 216/18 อาคาร แอล.พี.เอ็น. ทาวเวอร์ ชั้น 8 ถ.นางลิ้นจี่ แขวงช่องนนทรี เขตยานนาวา กทม. (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	064 226 2978	

3-47

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสภาคี	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขานุการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก. บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
52	พรรคพลังเพื่อไทย (พล.พท) POWER THAI PARTY (PWTP) รหัสสำหรับการบริจาคภาคี (204) ake_vara@hotmail.com	11 ธ.ค. 61	นายเอกรพงศ์ อำนาจทรัพย์	นายกิตตินันท์ หาญจิตรนภัสสร	4	6,698	-	3	2	78/315 หมู่บ้านชื่อตรง บางใหญ่ ม.9 ถ.สุพรรณบุรี-บางบัวทอง ต.ละหาร อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี 11110	081 345 8999	
										78/155 หมู่บ้านชื่อตรง บางใหญ่ (เฟส 1) ม.9 ถ.บางบัวทอง-สุพรรณบุรี ต.ละหาร อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี 11110 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	081 345 8999	
53	พรรคประชาชนไทย (ปรชท.) THAI POPULATION PARTY (TPPTP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาคี (205)	20 ธ.ค. 61	นายบุญยงค์ จันทร์แสง	นางสาววิลาสิณี รอดเรือง	17	8,081	-	4	39	77 ม.4 ถ.สายไหม แขวงสายไหม เขตสายไหม กทม. 10220	063 516 2169	02 996 3677
54	พรรคกรีน (กร) Green Party (GREEN) รหัสสำหรับการบริจาคภาคี (206)	20 ธ.ค. 61	นายพงศา ชูแนม	นายสุเทพ คงเทศ	19	9,288	-	8	28	699 ซ.จรัสสินทวงศ์ 12 วัดท่าพระ บางกอกใหญ่ กทม. 10600	081 894 1973	
										โรจธรรมไม้ 98 ม. 2 บ้านธารมะยม ต.วังข่าน อ.แม่वंก จ.นครสวรรค์ 60150 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)		
55	พรรคสามัญชน (พ.สมช) COMMONERS PARTY (CMP) รหัสสำหรับการบริจาคภาคี (209)	26 ธ.ค. 61	นายเลิศศักดิ์ คำคงศักดิ์		11	4,713	-	4	7	14 ม.3 ต.เขาลวง อ.วังสะพุง จ.เลย 42130	081 574 7763	

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสภาชี	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขานุการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก. บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
56	พรรคภาคีเครือข่ายไทย (ภคท.) THAI NETWORK PARTY (THN.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (211)	2 ม.ค. 62	นายชัยวัฒน์ ชัยจินดาวัฒน์ ลธ. รก. ทน.	นายชัยวัฒน์ ชัยจินดาวัฒน์	8	11,371	-	4	35	55/8 มบ.คาศาซิติ วงแหวน-ลำลูกกา ถ.ลำลูกกา ต.บึงคำพร้อย อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12150	085 496 4038 069 393 9566	
57	พรรคราชสีห์ไทยดี (รศท.) (เดิมชื่อพรรคพลังไทยดี) RAJCHASEE THAIDEE PARTY (RST.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (212)	2 ม.ค. 62	นายสาธิต อนุโมทามิ	นายสุรสิทธิ์ ศรีอินทร์สุทธิ	23	5,876	-	4	1	7/4 ม. 2 ต.คลองพระอุดม อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี 12140 98/45 หมู่บ้านนาราปาร์ค ต.บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี 11130 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	089 771 4318 02 086 7599	
58	พรรคเพื่อไทยพัฒนา (พทพ) PHUEA THAI PATTANA PARTY (PHTP) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (213)	2 ม.ค. 62	นายพรพรม ณ.ส. วิกิตเศรษฐ์	นายณัฐเวช เศียรอักษร	8	6,701	-	4	1	2/4 ซอยสุขุมวิท 32 แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110		
59	พรรคพัฒนาชาติเจริญ (พนชจ.) (เดิมชื่อพรรคพัฒนาชาติ) National Development and Advancement Party (NDAP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (214)	23 ม.ค. 62	นายพิสิษฐ์ ตามสมัย		7	6,298	-	5	1	664 ถ.ประเสริฐมนูกิจ 29 แยก 8 แขวงจระเข้บัว เขตลาดพร้าว กทม. 10230	095 198 2415 062 632 9195	02 943 7875
60	พรรคคนงานไทย (ท.ค.ง.ท.) Thai Workers Party (T.W.P.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (215)	29 ม.ค. 62	นายธีระ เจียบุญหยุก	นายสุธรรม เลิศพงษ์ประเสริฐ	9	7,173	-	4	3	148 หมู่บ้านมณีรินทร์ ซอย 20 ต.บางคูวัด อ.เมือง จ.ปทุมธานี	086 602 5153	

3-49

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสภาชี	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขานุการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก. บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
61	พรรคสร้างชาติ (สช.) RECONSTRUCTION UNITY PARTY (RUP) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (216)	8 ก.ค. 62	พล.อ.ปภิตน์ สันตินิยม	นายสุระ ธีระวิทย์ภิญโญ	22	8,149	-	5	7	696 ถ.พิบูลสงคราม ต.สวนใหญ่ อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี 11000	02 996 5966-8 089 899 0800	02 996 5969
62	พรรคเพื่ออนาคตไทย (พอท) FOR THE THAI FUTURE PARTY (FTF) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (217)	7 พ.ย. 62	นายอนุวัฒน์ วิภัยพัฒน์	นายประกาศิต การสอน	5	8,450	-	4	34	272 ม. 3 ต.อิสาน อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000	081 878 2388	
63	พรรคเศรษฐกิจไทย (ศท) THAI ECONOMIC PARTY (THEP) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (218)	7 เม.ย. 63	นางรัชณี ศิวเวช รอง ทน. ปนท. ทน.	นายเมธาวิ เนตรไสว	13	8,736	-	5	1	161/1 อาคาร เอส จี ทาวเวอร์ ห้อง M 1 ซ.มหาดเล็กหลวง 3 ถ.ราชดำริ แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กทม. 10330	085 258 3330	
64	พรรคเส้นทางใหม่ (สทม.) (เดิมชื่อพรรคไทยชอธรรม) NEW DIRECTION PARTY (NewDP) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (219)	7 เม.ย. 63	นายเมธี กาญจน์วัฒนะกิจ	นายศุภคุณ สุรทวีคุณ	5	6,189	-	4	2	71/31 ม. 3 ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120	087 279 4904	
65	พรรคก้าวใหม่ (พ.ก.ม.) Step Forward Party (SFP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (220)	14 เม.ย. 63	นางวรรณารด ดวงอุดม	นายสกัณฑ์ อายุรพงศ์	6	5,297	-	0	0	99/2 ม. 5 ต.เชียงรากใหญ่ อ.สามโคก จ.ปทุมธานี 12160	083 123 2272	

3-50

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสสาขา	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก. บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
66	พรรคไทยรวมไทย (ทรวท.) THAIRUAMTHAI PARTY (TRWT.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (221)	22 มิ.ย. 63	นายณัฐติพงษ์ วันทวี	นายเฉลิมเกียรติ สิขิวัฒน์	8	7,559	-	5	19	200 ม.1 ต.วังทอง อ.ภักดีชุมพล จ.ชัยภูมิ 36260	062 169 7891	
67	พรรคกล้า (ก.) KLA (KLA) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (222)	29 มิ.ย. 63	นายกรณ์ จาติกวณิช	นายอรธวิชช์ สุวรรณภักดี	7	21,045	-	6	30	86/12 ถ.รัชดาภิเษก แขวงจันทระเกษม เขตจตุจักร กทม. 10900	02 030 1520	
68	พรรครวมพลังคนรุ่นใหม่ (รพม.) New Generation Unite Party (NGU) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (223)	10 ส.ค.63	นายสิริวิทย์ ช่วงเสน	นางสาวอริสา เล่าสกุล	5	5,172	-	0	0	57/104 ถ.นิมิตรใหม่ แขวงทรายกองดิน เขตคลองสามวา กทม. 10510	063 429 9490	
										เลขที่ 3 รังสิต-ปทุมธานี 14 ซอยย่อย 14 ต.ประชาธิปไตย อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	099 000 9199	
69	พรรคยุทธศาสตร์ชาติ (ย.ศ.ช.) NATIONAL STRATEGY PARTY (N.S.T.P.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (224)	10 ส.ค. 63	นายจรศักดิ์ ประดิษฐาน	นายจตุรวิทย์ กาละมิตร	12	11,911	-	6	3	799 ถ.รามอินทรา แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กทม. 10230	02 000 746 086 306 4445	

3-51

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสภาคี	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก. บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
70	พรรคสหประชารัฐ (สปร) CITIZENS GOVERNMENT UNION PARTY (CGU) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (225)	10 มี.ค. 64	นายพรรคชล พงษ์ภักดิ์	นางสาวสมร ดีสมเลิศ	7	1,124	-	0	0	198/142 หมู่บ้านโมดิวิลล่า ช.7 ม.13 ถ.กาญจนาภิเษก ต.บางบัวทอง อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี 11110	065 679 8118	
71	พรรคพลังสังคมใหม่ (พ.ส.ม.) Plung Sungkom Mai (P.S.M.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (226) chao256@hotmail.com	17 มี.ค. 64	นายเชาวฤทธิ์ ขจรพงศ์ศิริ	นายจรรพพงษ์สกุล จิณะโชติกุล	11	3,435	-	2	6	405 ม. 3 ต.ม่วงดีดี อ.ภูเพียง จ.น่าน 55000	097 242 8222 081 992 6689	054 601 123
72	พรรคไทยสร้างไทย (ทสท) Thai Sang Thai Party (TST) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (227)	23 มี.ค. 64	นายสอิสร โบราณ	นายวัลลภ ไชยโรสง	12	15,656	-	4	2	132/2 ม. 16 ถ.เจนจบทิศ ต.หนองสองห้อง อ.หนองสองห้อง จ.ขอนแก่น 40190 54/1 ซ.ลาดปลาเค้า 60 ถ.ลาดปลาเค้า แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กทม. 10220 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	089 575 4664	
73	พรรคมิติใหม่ (มต.) NEW DIMENSION PARTY (ND.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (228)	31 มี.ค. 64	นายวิมล สารมะโน	นายปพน วงศ์ตระกูล	10	2,110	-	1	0	446/2 ถ.พระรามที่ 3 แขวงบางโคล่ เขตบางคอแหลม กทม. 10120	064 461 5212	

3-52

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสภาชี	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาริการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก. บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
74	พรรครวมไทยสร้างชาติ (รทสช.) Ruamthai Samngchart Party (RSP) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (229)	31 มี.ค. 64	ว่าที่ ร.ท. ไกรภพ นครชัยกุล	นางวาสนา คำประเทือง	27	2,967	-	0	0	169/98 อาคารเสริมทรัพย์ ถ.รัชดาภิเษก แขวงรัชดาภิเษก เขตดินแดง กทม. 10400 322 ม.3 ต.แจะ อ.ครบุรี จ.นครราชสีมา 30250 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	080 057 3957 087 915 9229	
75	พรรคมวลชนสยาม (มชส.) SIAM MASS PARTY (SMP) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (230)	21 เม.ย. 64	นายทรงศักดิ์ ภูขามคม	นายศุภกฤต คำสวัสดิ์	9	2,114	-	0	0	46 ม. 6 ต.ยางตลาด อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์ 46120 328 ม.1 ต.นาเชือก อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์ 46120 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	063 595 4236 065 921 5888	
76	พรรคเพื่อประชาชน (พป) Pheu prachachon Party (PPC) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (231)	12 พ.ค. 64	นายปรีชา เร่งสมบุญสุข	นายบุญทา ชัยเลิศ	14	1,959	-	0	0	53/1 ม. 5 ต.วังสะพุง อ.วังสะพุง จ.เลย 42130	088 288 4444	
77	พรรคพลังสยาม (พส.) Siamese Power Party (SPP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาชี (232)	12 พ.ค. 64	นายทรงธรรม โรจนเครือวัลย์	ว่าที่ ร.ต. อภิรักษ์ สาคร	17	772	-	0	0	100/102 ม. 1 ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 50300	087 178 3637	

3-53

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสสาขา	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขานุการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก.บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
78	พรรคไทยรักกัน (ทรก) Thai Heart Cooperation Party (THC.P) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (233)	12 พ.ค. 64	นายพีระพงษ์ ไพรินทร์	พ.ต.อ. ชนะ สุวรรณโกมล	15	15	-	0	0	22/19 ม. 1 ช. ติวานนท์ - ปากเกร็ด 56 ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120	02 961 4565 081 928 5096	02 961 4566
79	พรรคไทยภักดี (ทภค) Thaipakdee (TPD) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (234)	24 ส.ค. 64	นายวงศ์ เดชกิจวิกรม	นายวิชัย ล้ำสุทธิ	6	2,461	-	0	0	87 ม. 10 ถ.นครอินทร์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี 11000	084 175 7999	
80	พรรคแนวทางใหม่ (นทม) THE NEW WAY PARTY (TNW) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (235)	24 ส.ค. 64	นายชวเดช ภาจิตรภิรมย์	นายศรีสุริยะ จารุกรตรีภพ	15	2,043	-	0	0	8/16 โครงการบ้านกลางเมือง ช.งามวงศ์วาน 47 แยก 6-11 แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. 10210	095 920 2189	
81	พรรคเสมอภาค (สมภ.) Equality Party (EQP.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (236)	24 ส.ค. 64	นางรฎาวัลย์ วงศ์ศรีวงศ์	นายนิติธร สีเขียว	19	19	-	0	0	586 ถ.โชคชัย 4 ซ.52 แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กทม. 10230	02 514 55 ต่อ 01	
82	พรรคไทยชนะ (ทช) THAICHANA PARTY (T.C.N.) รหัสสำหรับการบริจาคภาษี (237)	31 ส.ค. 64	นายจักรพงษ์ ชื่นดวง	นางสาวรมนต์อร บุญเรือง	17	17	-	0	0	14/15 ม.6 ต.บางรักพัฒนา อ.บางบัวทอง จ.นนทบุรี 11110 71 อาคารนนทิรุจ ห้อง 1002 ถ.สุขุมวิท ซ. 8 แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กทม. 10110 (ที่อยู่เพื่อติดต่อ)	083 591 6699	

3-54

ที่	ชื่อ ชื่อย่อพรรคการเมือง/รหัสสาขา	วันที่จัดตั้ง	หัวหน้าพรรค	เลขาธิการพรรค	จำนวน					สำนักงานใหญ่		
					กกก. บริหาร	สมาชิก	ส.ส.	สาขา	ตัวแทน	ที่ตั้ง	โทรศัพท์	โทรสาร
83	พรรคเพื่อไทยรวมพลัง (พทล.) PEU THAI RUMPHALANG (PTRL.) รหัสสำหรับการบริจจาคำชีพ (238)	25 ต.ค. 64	นายวสุวรรณ์ พวงพวงศรี	ว่าที่ ร.ต. วิชัย จิตรพิทักษ์เลิศ	9	0		0	0	122/91 ม.6 ต.สุเทพ อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 50200	085 404 8404 080 722 6633	
84	พรรคไทยสร้างสรรค์ (ท.ส.ส) Creative Thailand Party (C.T.P) รหัสสำหรับการบริจจาคำชีพ (239)	25 ต.ค. 64	นายอัครังค์ เรืองธวัชกิจ	นางสาวญาณิศา จันทร์เรือง	10	0		0	0	357 ถ.สุโขทัย แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กทม. 10300	02 126 6232	
รวมทั้งหมด 84 พรรคการเมือง					1,104	1,152,108	487	388	2,189			

หมายเหตุ

1. รหัสสำหรับการบริจจาคำชีพ เป็นรหัสพรรคการเมืองสำหรับการบริจจาคำชีพเงินได้บุคคลธรรมดา ตามมาตรา 69 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560
2. ข้อมูลสมาชิกพรรคการเมืองเป็นข้อมูล ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2564
3. จัดทำโดย ฝ่ายกิจการพรรคการเมือง สำนักกิจการพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โทร. 02-1418456-66 โทรสาร 02-1438582

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2244 2070-2

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร